Alina
Nelega
ultim@ vrăjitoare
2007 LiterNet.ro

Redactor: Delia Oprea doprea@literne t.ro

Copertă: Dan Mihu, prelucrare imagini: Alexandra Crăciunoiu

Imagini: Albrecht Dürer

peka-grafik: http://www.peka-grafiken.ch/

Text © 2007 Alina Nelega

Toate drepturile rezervate autorului.

© 2007 Editura LiterNet pentru versiunea.pdf Acrobat Reader

Este permisă descărcarea liberă, cu titlu personal, a volumului în acest format. Distribuirea gratuită a cărţii prin intermediul altor situri, modificarea s-au comercializarea acestei versiuni fără acordul prealabil, în scris, al Editurii LiterNet sunt interzise şi se pedepsesc conform legii privind drepturile de autor şi drepturile conexe, în vigoare.

ISBN-10: 973-7893-89-1

ISBN-13: 978-973-7893-89-5

Editura LiterNet

editura.literne t.ro office@literne t.ro

„THEY SAY THAT HEAVEN IS LIKE TV

A PERFECT LITTLE WORLD

THAT DOESN'T REALLY NEED YOU„

(Laurie Anderson)

I.

Îngeri, adică. UFO, Angelina, ce pana mea! Obiecte zburătoare neidentificate, ca să vorbesc pe înţeles. Partea nevăzută a lumii, cică. Toţi impostorii ăia, care-şi dau cu părerea despre cele nouă cercuri şi trei sfere angelice, cu serafimi, heruvimi, arhangheli şi le amestecă de iese un borş arhetipal din tărîţele astea metafizice. Ce ştiu ei despre trăirea angelică – şi vorbesc, nene, vorbesc. Ca să nu mai punem la socoteală că toţi vor să ajungă în heaven. Te uiţi, aşa, uneori, la pieţele astea pline de precupeţe şi grevişti, la parlamentele şi discotecile lumii, la cazinouri şi cantinele de săraci, la sălile de teatru, la gări... şi-ţi spui: fuck me, man, oare-o fi loc în rai pentru toată lumea asta?

Aşa că m-am hotărît să vorbesc şi eu. Să spun adevărul. Ştiu că n-o să mă ia nimeni în serios, o să creadă că e o invenţie, da' mă doare-n cot, asta ca să vorbesc frumos. Oamenii n-au ştiut niciodată pe ce lume trăiesc. Credeţi ce vreţi, băieţi, dreptu' vostru. Ca de obicei, totul porneşte de la un detaliu, ceva nesemnificativ, nici nu-ţi dai seama cum, şi dintr-o dată-ţi vine, îţi vine...

Vine, ieri, o ziaristă să ţină o conferinţă în aula universităţii, aia de lîngă biblioteca studenţească, o găină americană erudită şi-şi dă ea cu părerea din existenţa ei normală! Eram absolut întîmplător pe-acolo, văd posterul şi intru, aşa, de curiozitate, şi ce aud! They have the lust, but not the passion. Eram după o balustradă, fix deasupra capului ei şi m-am abţinut cu greu să-i scap o cariatidă-n creştet. Era un păcat, venial, nu capital, făceam eu ceva s-o atingă fără urmări grave. Da, bine că le ştiu ei pe toate, le-au născocit ei, cum s-ar spune ab ovo, că înainte de a se inventa America ce-ar fi fost, moşule, să fi avut loc un mic accident în program, să fi

descoperit japonezii submarinele – au fost aproape, pe bune, erau meseriaşi băieţii, aveau kile de revelaţii pe secundă, se zguduia sistemu' ca insula aia a lor de stă pe vulcani submarini, că dacă nu intervenea bosu', prafu' se alegea de America ăsteia şi n-ar mai fi fost aici să zică tîmpenii despre lucruri pe care nu le cunoaşte. Şi uite-aşa, un continent întreg de piei roşii le-ar fi cumpărat japonezilor submersibilele cu aurul aztec, s-ar fi înţeles bine, că tot limbi aglutinante sînt şi japoneza şi incaşa, maiaşa, azteca, apaşa, comanşa, ca şi maghiara, atîta lipsea să se mai bage şi ungurii pe fir, închipuiţi-vă: ăştia toţi laolaltă – nu numai că făceau cunoştinţă cu submarinul înaintea calului, da' următorul pas era s-o ia pe sub apă spre Europa şi-apoi cu tomahawk-urile şiroind de white blood deasupra capului să ne transforme pe toţi în ornamente pentru sauna mayaşă, ca să nu mai punem la socoteală că tot indianu' îşi împodobea bideu' cu oase de om viu. Adică – viu, înainte de a fi mort (ca să nu relativizăm, să fixăm precis evenimentele). Ce mai noroc aţi avut cu japonezii ăştia! Metafizica absenţei, cum ar veni.

O să-mi spuneţi că aşa ceva era imposibil. Fiindcă nu s-a întîmplat, asta nu înseamnă că nu s-ar fi putut întîmpla. Sau că nu se mai poate întîmpla. Aţi auzit de spaţiu-timp, nu? Pînă şi Aristotel sau Chryspius, dacă-i vorba, înainte de Riemann şi de Minkovski au intuit că timpul este o perdea de fum prin care poţi trece într-o infinitate de sensuri, deşi nici unul n-a avut curajul s-o spună direct, s-au ascuns după liberul arbitru şi alte chestii dintr-astea. Cu ei n-ajungi nicăieri. Dacă n-ar fi fost Lukasiewicz cu logica lui trivalentă, să analizeze valoarea de nedeterminare a adevărului, n-am fi ştiut niciodată dacă trăim în trecut, prezent sau viitor.

Şi dacă tot există America, să ne-ntoarcem la găina aia erudită. Azi nu mai crede nimeni o iotă din crapu' ăla despre pasiunea angelică (în lumea bună, I mean), se ştie că toţi au ieşit din ou şi li se scutură penele deasupra Oceanului Pacific şi eu, unul, n-am organ pentru pildele foarte înţelepte şi mă seacă tot folclorul ăsta despre îngeri şi am oricum altceva mai bun de făcut decît să stau la conferinţe, azi şi-n fiecare zi, am şi eu obligaţiile mele, viaţă socială, ce pana mea, cu moonlight şi grifon dac-or mai fi pe-acolo sau cu martina, cu julietta, eugen sau tiresias pe canalul nostru preferat şi să chatuim pînă-n zori, că e ieftin, cel mai ieftin lust for life, mai ieftin decît joint-ul şi decît porcăriile alea sinistre combinate cu vodcă. Şi-s la fel de bune ca adrenalin-kick, asta în lipsă de ceva mai concret, ca aruncatul în coardă de sus, de pe macara, de pe Niagara Falls sau măcar din turnul cu ceas al primăriei.

Pentru că ăsta-i adevărul. Eu. Care scriu. Moving out. Into me. Asta-i boala mea. Anamnesis destrudo. Că

nu pot trăi în prezent. Decît dacă mă forţez şi mă ajut cu cîte ceva, şi asta-mi face rău. Pe urmă am remuşcări, îmi vine să-mi borăsc sufletu' şi cel mai naşpa e că nu pot să-mi imaginez nici viitorul. De cînd eram mic, viitorul era ceva negru şi de nepătruns. Mă mir c-am trăit atît, pe la cinci ani (clar, atunci m-am îmbolnăvit) nu-mi puteam deloc imagina cum am să am eu cinşpe ani vreodată şi uite acuma, ce să zic, am trecut cam de multişor de vîrsta aia (secole, nu ce credeţi voi). Virtualmente, ca să zic aşa. Da' tot nu-mi pot imagina viitorul. O gaură neagră care mă absoarbe, asta da, şi odată ajuns în ea mă trezesc surprins, în trecut. E ca şi cînd ai tot încerca să intri pe o uşă, mergi ce mergi şi deodată: pac! – eşti înapoi de unde-ai plecat. Tot cam pe-atunci, adică pe la cinci ani, pe cînd eram şi eu ca voi, mi-am dat seama că oamenii au, în general, o idee precisă despre viaţă. Viaţa e o adiere. Viaţa e o prună (surpriză!) pe o creangă de măslin. Viaţa e o scară de coteţ (scurtă şi căcată toată). Viaţa e să mergi cu viteză şi cu frînele defecte. Viaţa e o femeie cu barbă. Viaţa e ca fumul de ţigară. Viaţa e cea care te ucide, nu moartea. Viaţa e să ţi-o tragi pînă dai în primire (că atunci ţi-o trage ea). Viaţa e o curvă. Viaţa e gorgonzola, parmezan, camembert şi balmoş cu ciuperci (pentru lactofobi). Viaţa e făcută din greşeli. Viaţa e vis. Viaţă e în America. Sau în Germania sau în Spania.

Sorry.

Întotdeauna o iau puţin razna cînd vine vorba despre viaţă. Pentru că ştiu întotdeauna ce fac, chiar dacă nu par. Ştiu ce fac acum, scriu un roman în stilul maximum biased numit pseudoromglez, pe care tocmai îl inventez, primul dintr-o serie mai amplă... – şi tot nu am sentimentul prezentului. Nu e bine să-ţi amîni clipa, zice în literatura de specialitate că trebuie să ţi-o trăieşti. Viaţa e clipă amînată. (Asta mi-a scăpat.) i.e., acuma. Îmi voi aminti exact şi întotdeauna ce văd acum, în faţa mea. Pe un ochi de geam, ilustraţii alb-negru: Brecht (nimeni nu-l recunoaşte, uvrier nenorocit cum e, parcă-i bunicu' verişoarei mele – aia nasoală, măritată cu Mr. Tawn, de-o cheamă Louise Ţifrea –, în salopetă, ca după greva muncitorilor de la Griviţa Roşie, cu tot cu ochelarii lui rotunzi de sîrmă), dedesubt două foi din atlasul de anatomie, un craniu şi un schelet întreg care are înfipt în tigvă un ac, din care picură o vopsea roşie, iar celălalt are într-o orbită o petală uscată de trandafir şi, pe lîngă obraz, trandafirul scuturat, cu tulpină cu tot. Lipite cu bluetack. Între ele, un îngeraş într-o poză de bîlci – faţă de copil dulce-convenţional, ca Gretel din cărţile cu poveşti, zice: Aşa că n-ai uitat ce mi-ai promis?

Iar pe celălalt ochi de geam, culori. Albrecht Dürer, reproducere după celebrul autoportret, cel întunecat, nu cel luminos, un extras dintr-o scrisoare a lui Otto despre Angelus Silesius şi un bilet de tramvai din Praga. Dürer ţine în mînă o floare uscată de salcîm – care mai are şapte inflorescenţe pe o parte şi două pe cealaltă – şi ea lipită cu acelaşi binecuvîntat bluetack.

Între geamuri, ceasul meu de buzunar, un kitsch de vreo două sute de ani, azi antique, atîrnă de mînerul ferestrei. Arată ora două, douăzeci şi trei de minute şi cincizeci şi şapte de secunde. Fix. Acum. Gata, e şi cincizeci şi opt.

*

În ceea ce-i priveşte pe moonlight, julietta, otto, centaurus, hot chocolate, lollypop, excalibur, grifon... eu am fost witness pe mirc la povestea tuturor de la început pînă la... unde-or fi acuma, fiindcă nu cred că s-a terminat, şi-or fi schimbat nick-urile, dar eu mă mai ocup şi de alţii, n-am timp să stau după ei. Nick-ul meu a rămas, clar, angel. Nu mi-l schimb şi asta nu din ambiţie şi nici din lipsă de imaginaţie. Nu pot. Da', mă rog, parcă pornisem să spun povestea altora, nu a mea. Nu-mi place asta la mine, mereu mă întorc către propria mea poveste. Trebuie să mă dezobişnuiesc.

Ştiţi cum e pe chat, toată lumea zice vrute şi nevrute, se întreabă de asl, agesexlocation adică, e o agenţie matrimonială electronică, aşa zice moonlight, dar eu zic că e mai degrabă un carnaval. Poţi spune ce vrei, poţi fi

cine vrei tu – şi de-aici începe tot. Mai mult, poţi colinda la nesfîrşit prin labirint şi să ieşi cînd ai chef, dacă ştii, bineînţeles, porţile şi pragurile. Un labirint fără Minotaur, cu tot felul de pericole, dar din care poţi ieşi dacă ajungi la mare ananghie. Cel puţin aşa cred.

grifon nu era băiat, era fată şi lucra noaptea într-un bar de stripteuze, în Praga, iar în intervalele dintre numere stătea pe chat, la internet-café-ul perete-n perete cu locul ei de muncă, fiindcă-l cunoştea pe patron şi avea abonament cu reducere pentru studenţi. Ea era şi studentă la marketing vestimentar şi voia să-şi deschidă o casă de modă, de aceea îşi plătea studiile şi mai punea şi deoparte din tip-urile de la tivul slipului. Aşa s-au cunoscut, pe chat adică. moonlight e şi el student, da' la regie, undeva în România şi face practică într-un teatru de repertoriu (dintr-ăla cu fotolii roşii de catifea, mirosind a mort şi unde Stanislavski stinks, man, because he's dead), la biroul de public relations. Tot în contractul lui intră şi asistenţa de regie la Cristian Neumann, pentru spectacolul de excepţie numit *Peştera Pelerinului*. Despre Cristian toată lumea ştie că e genial şi făcuse multe spectacole, atît de interzise de cenzură pe vremea comunismului, încît nimeni, nici chiar el – nu apucase să le vadă, aşa că tot poporul le povestise timp de douăzeci şi cinci de ani cît durase exilul autoimpus, iar acum erau folclor şi cel puţin şase doamne – adică femei, să nu se-nţeleagă altceva – mai bătrîioare, membre ale unui grup de desant avînd ca scop salvgardarea tradiţiilor teatrale româneşti ancestrale, jurau că le-au văzut, cap-coadă, dar că nici ele, tot din pricina cenzurii, n-au scris pe-atunci în ziare şi reviste. Al şaptelea, un domn – adică bărbat, să nu se-nţeleagă altceva – şi dăruit cu talentul prin definiţie pro-falic al povestirii, le evoca în detaliu în memoriile lui, spre a nu se pierde unicele mărturii ale existenţei unei arte atît de efemere.

Cool, man, era vorba despre moonlight. Iar există trei voci în tine, exact aşa cum spune prietenul meu Ignat, una e a ta, cealaltă a îngerului tău bun şi a treia, a celui rău. Nu-mi explic cum de pot *eu* să am doi sfătuitori angelici, dar se pare că asta e. Poate chiar am nevoie de ei. Încă nu m-am hotărît care înger e mai bun, cel bun sau cel rău, pentru că adesea cel bun mă-ndeamnă să dau curs liberului meu arbitru numai ca să-şi bată pe urmă joc de mine. Cel rău, măcar, e straight. Promite – şi face. Ăsta e totuşi un mister: cum de binele e urmat de rău, inevitabil, ştiindu-se că intenţiile bune pavează nu spun ce, pe cînd raiul, my friends, şi puteţi să mă credeţi pe cuvînt, raiul nu e pavat cu intenţii rele. E plin de ambalaje de bomboane din alea gumate, un strat gros, în care te afunzi pînă la gleznă. Mai mătură din cînd în cînd tanti Magdalena, femeia de serviciu, da' e o leneşă. Se

vorbeşte că între ea şi băiatu' patronului ar fi ceva, aşa că să te ferească cerul să-i faci vreo observaţie, că te trimit misionar în Bosnia sau Albania s-au să faci campanie pentru rain forest şi te-aşteaptă pe puţin un veac de singurătate. Eu sînt de părere însă că băiatu' nu-i în ordine, fiindcă prea iubeşte pe toată lumea, da' nici asta nu poţi s-o spui, că e chestie politică. Oricum, nici urmă de intenţii pe la noi. Pentru intenţii, de oricare-ar fi ele, sunaţi la departamentul IPE, adică intenţii-pavaje-existenţiale şi vorbiţi direct cu coordonatoarea de programe, e dată dracului, scuze, da' chiar aşa e. V-aţi prins, nu? Ideea e că trebuie să cauţi altundeva.

Aţi fost vreodată la Praga? Eu am fost. Şi la Paris, şi la Riga, şi la Sofia, şi la Londra, şi la Budapesta, şi la Bonn, am fost şi prin Berlin nu de mult, face parte din job, ba chiar de curînd, în mod excepţional şi cu aprobare specială am dat o fugă la New York şi Boston. O să-nţelegeţi mai tîrziu de ce. Da' feţe de masă ca la Praga n-am văzut nicăieri. Roşii, cu pătrăţele, exact ca-n filme. Într-un bistrou din Mala Strana, pe strada K. Hermanova, numărul 28, la o masă din asta, acoperită cu faţă de masă în pătrăţele, roşu cu alb, ceea ce-o face să semene întrucîtva cu Scufiţa Roşie, stă grifon dis-de-dimineaţă, îşi bea cafeaua după o noapte de chat şi parcurge, fluierînd încet *Smoke on the Water* (prima din repertoriul ei de lucru), cursurile opţionale de managementul lenjeriei de damă. E îmbrăcată întotdeauna complet şi mănîncă graţios un croissant cu gem de caise, gemul ei preferat. Ştiu tot despre gusturile ei, cîndva am fost chiar eu îndrăgostit de ea, dar noi nu ne putem apropia de ele, aşa-i regula. E plin de reguli pe la noi, mai ales de cînd cu criza declanşată de asasinarea mîrşavă a soţiei lui S. A. Tawn, Louise Ţifrea (aia cu bunicul care seamănă cu Brecht) – atunci s-a lăsat cu un regim de teroare şi dictatură militară. Mr. Tawn era în culmea nefericirii, aşa că armata era condusă de fratele lui, un neamţ grobian şi ciclotimic, W.O. Tawn, care făcea ravagii. Nu se putea scoate nasu' şi eram cu toţii în carantină. Patronu' era turbat de furie şi îl punea pe şefu' securităţii, pe ghiocel ăla care face pe bodigardu' şi mai scoate-un ban ca D. J. în zilele libere, să umble înarmat pînă-n dinţi şi să ne jumulească periodic, să n-o putem şterge pe intrarea de serviciu. Eu am mai scăpat fiindcă am minţit că sînt pe jumătate evreu (ăştia habar n-au cum e să minţi), am fost prins într-un ciclon de categoria B, şi am invocat persecuţia rasială, l-am ameninţat că cer azil politic în Bolivia, aşa că aveam parte, împreună cu alţi sensibili cu probleme de respiraţie, de regim preferenţial. Şi pe urmă, la poarta din spate stătea prietena mea din India, Sidi R.Tha şi cîinele ei, lupu' de stepă, care medita non-stop şi se făcea că nu se prinde cînd intru şi ies. Aşa că tot am văzut ce se întîmpla prin lume şi vreau să spun că dacă mai continua

povestea, ajungeam toţi la munca de jos, adică la departamentu' pavaje. Noroc că şi-a găsit şefu' o rudă mai îndepărtată prin America, una Liberty nuştiucum (Atomii sau aşa ceva), aia a venit şi-a rezolvat povestea scurt. De-atunci bosu' se ocupă personal de America, şi rezultatele se văd. Noi, ăştia mai micii, n-am avut o viaţă uşoară, ne băteau vînturile şi ne ploua mereu, trebuia să ne ocupăm de toţi supăraţii şi era o aglomeraţie groaznică, mai ales la mine care-am nimerit fix deasupra ruşilor, la ţară, unde se retrăsese Mr. Tawn, la nepotu-său St. Alin (Sfîntu' Alin, cum ar veni), şi am cerut transfer mai spre centru, după o vreme, cînd vînzoleala s-a mai potolit. Acolo am dat peste altă aglomeraţie, cădeau ziduri şi ultimii soldaţi ai lui W.O. Tawn se retrăgeau, da' acu' sînt destul de mulţumit fiindcă, deşi călătoresc mult, cartieru' general e pe la Praga, Budapesta şi ceva mai spre est, într-o altă ţară mică şi aşezată la răscrucea istoriei, am uitat cum îi spune, da' cu siguranţă că dacă e la răscruce e uşor de găsit. Trebuie să fie acolo o bancă unde se odihneşte lumea înainte de a o apuca la drum. Şi ţara e frumoasă că se doarme mult şi de-aia i se spune la şcoală 'ţară de vis' şi toţi locuitorii au mintea odihnită. De asta mi-am ales-o şi eu, îmi place aici că toată lumea visează şi se odihneşte, it's like heaven, man, şi-aici stau, mai ales că am auzit că la voi timpul curge mai greu şi ora locală e cu o sută de ani în urmă faţă de ora europeană. Mi-e greu să mă despart de secolul XX, aşa că numa' bine mi-am găsit locul. Şi noi îmbătrînim, dar despre asta mai tîrziu. Nu ştiu ce am, am hotărît o dată că nu povestea mea e de spus aici. Ei bine, am minţit. Ba n-am minţit, eu nu mint niciodată, n-avem voie... regulamentul. Cred că e un obicei al celor care scriu, chiar am citit despre asta undeva, să se tot fandosească şi să pretindă că nu ei sînt cei care scriu, să-şi creeze alter-ego-uri, să facă scamatorii şi pînă la urmă tot despre ei să povestească. Nu sînt sinceri. Aşa-s artiştii. Eu, în schimb, după cum spuneam, nu numai că ştiu întotdeauna ce fac, dar sînt şi sincer.

Minciuna e, din cîte-mi aduc aminte, un păcat capital. moonlight ar spune că nu-i minciună, aşa-i învaţă pe ei la şcoală, că aşa fac actorii, asta se numeşte paradox, vine din ştiinţa măştii, a rolului. Ce-i drept, lumea e compusă pe baza paradoxului, am văzut eu bibliografia şefului, într-o noapte cînd i-am accesat fişierele din greşeală şi n-am ştiut cum să ies mai repede ca să-mi pierd urmele. Asta mai lipsea, să fiu eu hackerul ăla pe care-l caută înnebunit de cîteva kerjilioane de ani. Umblă vorba că i-ar fi virusat cineva programul (nu că el ar fi făcut vreo greşeală, patronu' nu greşeşte niciodată) şi în curînd se va autodistruge, nimeni nu ştie cînd, da' se

lucrează de zor şi cam de multişor şi încă nu ştiu mare lucru despre virus. Toată lumea e stresată pe chestia asta. Numai presupuneri.

Iar cu sinceritatea, aşa e. Eu sînt sincer. Sincer şi adevărat. Doar că uit, uneori uit şi cine sînt (da' asta se rezolvă, fac un pas mic în viitor, cu greu, e drept, că mie viitorul îmi inspiră groază, după cum v-am spus – şi mă uit pe coperta cărţii). Dacă n-ar fi boala asta, nici n-aş avea nevoie să-mi reamintesc ceva. Habar n-aş avea că uit, ar fi starea mea naturală. Ca a celor mai mulţi din environmentu' meu. Asta fac, caut uitarea. Prietenul meu Ghilgameş a aflat în sfîrşit că spre asta e mai sănătos să tinzi. Acuma e bine mersi, dacă-ntreabă cineva de el. Stă pe scăunel toată ziua şi croşetează la cinci cuneiforme, pulovere cu motive asiro-babiloniene, deşi i-am explicat că basta, finished, kaput moşule, sumerienii s-au dus, egiptenii s-au dus, grecii, romanii... toţi s-au curăţat, cît ai clipi. Dar uită, aşa e el. El nu e bolnav, el e un înger şi uitarea lui e pusă deoparte. Eu, spre deosebire de ceilalţi, uit numai din cînd în cînd şi uitarea e singura care mă face fericit, fiindcă mă pot întoarce înapoi, la amintirile mele. Am luat şi pastile pentru memorie, atunci uitam cel mai bine, fiindcă nu mă mai simţeam obligat să ţin minte nimic. Problema e că nu uit tot timpul şi sînt atît de distrus cînd îmi dau seama că de mult n-am mai uitat nimic, încît încep să mă prefac, să pretind că uit, pînă cînd uit să pretind că uit şi-atunci sînt fericit fiindcă am început din nou să uit. Şi cel mai bine, dacă vreţi să ştiţi, e cînd îmi mai aduc aminte să uit. Chestia e că dacă nu mi-aş da seama că uit, n-aş mai fi aşa de nefericit sau poate, dimpotrivă, dacă aş uita tot timpul, aş fi fericit şi n-ar mai trebui să mă prefac că uit. Poate că aici e cheia sincerităţii mele, adică nu mă prefac decît atunci cînd devin conştient de ceea ce fac şi asta înseamnă că nu mă prefac, că sînt sincer. Asta înseamnă că sînt sincer cînd mă prefac. Şi nu sînt sincer cînd nu mă prefac. Nu sînt sincer cînd sînt sincer. Intuiam asta, dar mă doare s-o aflu. Sincer mă doare.

Back to grifon again, fata e obosită, cască studioasă peste croissantul cu gem de caise şi se scarpină la axilă cu coada markerului. Îi creşte părul încetişor, s-a epilat aseară, înainte de spectacol, iar eu aud ce spun firele de păr de la subsuoara ei, sînt destul de impertinente şi dac-aş sta să povestesc ce văd ele – noroc că nu cresc niciodată destul de mari ca să participe şi la petreceri. Bineînţeles că moonlight nu ştie ce face ea for a living, i-a spus că locuieşte cu părinţii reinstalaţi într-una din casele lor de dinainte de război, de pe malul Vltavei, că bea Pilsner Urquell şi mănîncă Salate Nicoise cînd se-ntîlneşte cu gaşca ei, că circulă cu tramvaiul 12 în fiecare zi la

facultate, unde pe uşi scrie TAM şi SEM (Pull şi Push, adică trage-mpinge). Am început şi eu să învăţ ceheşte, grifon e-aşa dulce cînd pronunţă restaurace, informace, inspirace, cuvinte ceheşti foarte penetrace. Mai intru cu ea în cîte un tramvai, mă transpun, ştiu o şmecherie de la o prietenă de-a mea, vrăjitoare în Transilvania, aşa că nu trebuie să cumpăr bilete de 15 minute şi 8 coroane sau de 60 de minute şi 12 coroane. Sau de toată ziua şi 70 de coroane. Un tip în tricou de marinar se uită fix la grifon şi mănîncă o supă. Se ridică să meargă la toaletă şi-i aruncă o privire pofticioasă. Îi blochez uşa de la cabină. Să stea acolo, ca un shit ce e. Ştiu exact asta, pentru că am auzit clar ce gîndeşte. Mie îmi place capucino, îl fac bine şi pun deasupra scorţişoară, şi-mi aduce aminte de prietenii mei din far-east, dar trebuie să mă controlez şi să nu mă las dus prea tare de emoţii şi să mă trezesc în cine ştie ce mănăstire din Tibet sau pe post de dalai lamă pentru următoarea sută de ani. Şefu' are un acord cu ei, dacă ne prind pe vreunul, ne pot ţine pînă le dăm un ou pe care îl clocesc în incubatoarele din firidele subterane. Şi asta durează... perioada de gestaţie e lungă şi nimeni nu mai face ouă de bună voie, e umilitor. Ne-am emancipat şi noi, nu mai vrem să fim folosiţi de prăsilă. Chestia e că au şi ei dreptate, deocamdată ne înmulţim empiric (nici n-au vrut să audă de partenogeneză; există o aripă dizidentă care luptă pentru drepturile noastre, da' deocamdată dictatura e-n floare, man, nici o şansă), programul e virusat şi parţial blocat. Nu se ştie niciodată ce se poate întîmpla dacă-i dau drumul să meargă full speed. Uite, chestia cu Mr. Tawn, de exemplu. Şi altele, că de tot nici ei nu-l pot opri, decît eventual să-l mai controleze şi să-i facă adjustementul periodic.

În ceea ce-l priveşte pe moonlight, el lucrează, după cum spuneam, cu fratele prietenei mele Martina, care-i ultima vrăjitoare din Transilvania. E surmenat băiatul, Cristian e nemilos, îl pune să coboare în subteranele teatrului, construit pe osuarul fostei mănăstiri dominicane. Pentru prima oară are cineva curaj să lucreze acolo. Totul e aşa cum a fost lăsat de călugări, mi-amintesc de stareţ, era so cute, cu ochii lui albaştri şi barba lungă pe care şi-o tot mîngîia privindu-mă şi vorbindu-mi. Eu nu-i răspundeam, avea şi-aşa o imaginaţie destul de bogată, care-l ajuta să reziste vieţii monahale. Păcat că a murit cu totul pathetic – să arzi în propria ta sutană, ce penibil!

Uşa e ruptă, ca o pagină de carte sfîşiată şi atîrnă pe jumătate desprinsă, dată de perete, încă mai dorm acolo vreo cinci boschetari, Cristian îi încurajează, deşi actorii strîmbă din nas că trebuie să treacă pe lîngă ei, mai ales Elvira şi Marina, care lasă în urmă dîre lungi de parfumuri din duty-free, dar Cristian susţine că sînt paznici mai siguri decît o simplă uşă închisă. Pentru prima oară, uriaşa groapă comună se va deschide publicului.

moonlight coboară încet, se teme, e cam fricos dar e firesc, nu ştie că eu sînt cu el, Isuse, dac-ar şti, ce-ar mai fugi, se sprijină de pereţii jilavi. Deşi subteran, poate din pricina luminii difuze, spaţiul pare uriaş. moonlight îşi dă seama prea tîrziu că a greşit drumul, fuck, se adînceşte în străfundul labirintic al catacombelor. Pe jos, apa începe să crească. Undeva, într-un capăt de tunel, se aude un motor – de drujbă, îşi zice moonlight, precis e pe undeva o ieşire spre atelierele teatrului. O ia la fugă, stropindu-se cu apa mocirloasă. Şobolani cu cozi lungi şi boturi pline de dinţi ascuţiţi plonjează în tunelul inundat. Unul încearcă să-l muşte, dar el îl loveşte cu tocul pantofului şi aude, cu o plăcere care-l înspăimîntă, osul moale trosnind. În tunel, cîteva roţi de moară cu palete bat apa, ca să pară că vîntul o vălureşte. Alte mecanisme ciudate, cu roţi zimţate la vedere, stropesc circular pereţii, imită ploaia. Mişcarea e alimentată de energia unei mici cascade care, datorită acusticii neobişnuite, zumzăie ca o motoretă. Trecînd de ele, deja ud şi înfrigurat, moonlight se îndreaptă spre ceea ce intuieşte a fi drumul spre ieşire, deşi întunericul e din ce în ce mai adînc. Din nou se aud zgomote, dar el nu se mai grăbeşte, ci înaintează cu precauţie. Voci omeneşti, muzică, umbre, deci pe undeva şi lumină, Cristian repetă fără el, sînt un imbecil, îşi zice moonlight, m-am rătăcit ca un novice. Trage-mi-aş picioare-n my ass. Arcada care marchează locul intrării e zidită pînă la jumătate. Pe zid se mai vede locul în care eu am scris cu litere de foc (de fapt era o combinaţie de vopsea cu fosfor), cu litere gotice, frumos arcuite, BCDEFGHIK. Aburi verzui se ridică, sîsîind, dintre pietre, iar aerul are nuanţe roşiatic-albăstrui. Mă distrez de mutra lui moonlight, îi aud fiecare gînduleţ, ca să se liniştească se roagă, şi-a uitat limba maternă complet, din motive de chat excesiv şi internet-dependenţă, oh God, zice, do not let me die, I promise to be good, oh God, please, please, please, don't let me die. I will not, îi zic, aşa să mă distrez şi se opreşte, pe jumătate mort de spaimă. Muzică gravă, uneori tonalităţi stridente, ca rîsul de cucuvea. moonlight trece pe sub zidul pe jumătate terminat şi intră, cu totul pe neaşteptate, în teatrul magic construit de lullişti (eu i-am învăţat), care exaltă memoria artificială, ca şi cel al lui Giuliamo Camillus continuat, după moartea lui, de Giordano Bruno. Înconjurat de cei şapte stîlpi ai lui Solomon, moonlight vede fără să-şi creadă ochilor cele nouă nume ale artei rotindu-se încet, combinîndu-se în formele fundamentale: triunghi, reprezentînd divinul, pătrat, numărul şi dispoziţia elementelor şi cerc, cosmosul întreg, eliberîndu-se la fiecare nivel al scării, pe care trei îngeraşi tîmpiţi care-şi pierd vremea cu aiureli şi mestecă bomboane gumate achiziţionate prin contrabandă, drept pentru care-am să-i... mai bine nu, fără scandal, asta-i deviza mea – dar obraznicii se mai şi fac că nu mă văd, se joacă mai departe de-a *intellectus, memoria* şi *voluntas*. Unul cîntă la flautul meu, pe care-l umple de salivă

nesimţitul, gama perfectă, pitagoreică: do, re, mi bemol, fa, sol, la, si bemol, si, re. Deasupra, cerul se deschide negru şi răcoros, ca vara. moonlight se uită în sus şi eu nu mai rezist, gata, e prea de tot şi mă arăt în toată splendoarea, îmi desfac aripile peste el de parc-aş fi coborît de pe un plafon de catedrală, îi întind mîna cu eleganţă artistocratică, dau să-i şoptesc ceva revelator, dar simt o duhoare cumplită şi văd că dobitocul s-a căcat pe el. Simte şi el şi, aproape imediat, leşină. N-am ce face, fuck him, cu toată scîrba îl ridic şi-l duc la intrare. Altă dată să bei mai puţin, îi spune Cristian, care-l găseşte acolo, deşi intuieşte ce i s-a întîmplat de fapt, fiindcă deşi nu mă vede, mă simte dînd colţul în fugă. moonlight se întoarce ofilit la computer, după ce trece pe la duşuri şi se spală îndelung cu apă rece, ca să dispară mirosul. Lucrează apoi ca un nebun, încercînd să uite, să se convingă c-a visat.

Nu pierde ŞANSA UNICĂ!

în fiecare noapte, începînd cu ora 24.00

un spectacol irepetabil

PEŞTERA PELERINULUI

constînd din două părți:

Prima:

Interpretarea viselor

în sala de concert a mănăstirii dominicane...

...care n-a mai fost vizitată de secole. Labirintul, format din tuneluri lungi de aproximativ 20 de kilometri, ascunde miraculoase căderi de apă care te cheamă într-o mică peşteră artificială: singurul loc din lume unde poate fi vizionat 'peştele-om', proteus anguinus, stăpînul tărîmului întunecat al lumii subterane.

Spectatorii vor fi transportaţi cu ajutorul unui trenuleţ special. Echipa artistică este formată din actori, dansatori, psihanalişti şi muzicieni, care vor contribui la cele douăsprezece scene combinînd opera, dansul, baletul şi consultaţiile de psihanaliză cu ateliere de percuţie, proiecţii de film şi performing. Nivelul vertical al spectacolului va utiliza descoperirile psihologiei analitice a lui Jung. Cel orizontal va prezenta o exemplificare a metodei sale în antropologie şi artă (Leonardo DaVinci, Michelangelo, Shakespeare şi alţii)

A doua:

Jocurile înşelătoare ale spiritului uman

Pe jos, în nisipul auriu din peştera uscată a lui Prospero, coboară un cal, o cămilă, două broaşte ţestoase uriaşe, o cruce neagră şi două manechine nude, însoţite de un fotomodel. Fiecare scenă care se joacă folosindu-se de aceste elemente, reprezintă un test în sine, pentru fiecare dintre cei de faţă. Te poţi orienta numai după percepţia senzuală, şoapte, mirosuri, lumina se stinge deseori pentru a revela jocuri de umbre pe pereţi, asemenea celor descrise de Platon, obiectele proiectate sînt în spatele tău, te trezeşti legat de locul pe care ai fost aşezat de actori, la intrare, uluit de cuvintele primordiale pronunţate de ei, scandate fără înţeles, totuşi atît de inteligibile.

Un citat din Richard II te trimite în mijlocul altei lumi. Blesteme şi invocaţii, descrieri ale maleficului şi sugerarea obiectelor dorinţei, amintiri şi pofte, toate se concretizează în jocul umbrelor şi butaforiilor, iar cînd lumina se aprinde, după fiecare scenă, nu ai nevoie de psihologul analitic ca să-ţi alimenteze surpriza că ceea ce vezi nu e niciodată ceea ce este, iar paradoxurile Zen care însoţesc dezvelirea te fac să pluteşti uşor, imponderabil, prin labirintul care se desfăşoară înaintea, în spatele, în jurul tău.

Participanții la primele două părți vor beneficia PERSONAL de partea a treia.

SPECTACOL UNIC, PENTRU FIECARE DINTRE DUMNEAVOASTRĂ!!!

*

Partea a treia e secretă, Cristian lucrează alături de moonlight la o interfaţă mai umană a unui program interactiv, neobişnuit dar inofensiv, care să se includă în costul biletului de intrare, personalizat pentru fiecare dintre spectatori. E drept că moonlight trage mîţa de coadă şi stă mai mult pe chat decît la treabă, aşa a cunoscut-o şi pe grifon, da' parcă am mai vorbit despre asta. Nu mă lăsaţi să fac digresiuni, că nu sîntem în romanul englez al secolului XVIII, cum ar veni, adică nu-s tocmai Tristram Shandy sau cum şi-o mai fi spus manipulantu' ăla de Sterne, cu aerele lui de impostor sadea şi manşetele lui scrobite şi antipatice. Ce-i mai vărsam, moşule, cerneala pe ele, şi tot nu s-a potolit pînă n-a terminat romanu' ăla uriaş de necitit. Aşa e, man, cu scriitorii să nu te pui. Da', cum ziceam, revenind la moonlight: el speră în taină ca ea să-i găsească un placement în industria modei şi să se mute, pentru început la Praga, apoi la Paris sau Londra. El ar face mizanscena la prezentările ei de modă şi, cine ştie, poate cîndva ar strînge destul ca să facă un film în America. Asta după ce îşi face spectacolul vieţii, cel cu Gargantua, la care visează de mai mult timp. Aşa că toate eforturile lui se canalizează spre o întîlnire, pe care ea vrea din tot sufletul s-o evite. La asta îi mai fuge gîndul acolo, la cafeneaua Globe din Mala Strana. Iar privirea îi alunecă, fără să se oprească, peste cursurile plicticoase, în timp ce se înteţesc bătăile furioase din uşa toaletei în care l-am închis pe marinarul obraznic. grifon pleacă la şcoală pe la zece în fiecare zi şi se întoarce după-masa, se culcă puţin şi îşi reîncepe munca la barul *Knight Cry*, cu fustiţa ei roşie plisată abia acoperindu-i bikineii cu strasuri. Dar noi n-avem voie să ne implicăm în asta. Aşa că îmi mut iar gîndul.

Martina e o fată faină. Îmi place de ea, suferă de aceeaşi boală cu mine. Doar că şi ea e om şi, nu peste multă vreme, îşi va găsi pacea în uitare. Uneori stăm de vorbă în sera ei, ea nu se sperie, ştie ce sînt. Poate vreodată bosu' o să-i dea şi ei voie să vină în vizită la mine. Mă pregătesc să-l rog. (Mint, cred că v-aţi prins, cine-s eu să-l rog ceva pe bosu', Jeeze, cred că m-ar face arşice, scrum, asta dac-aş reuşi să trec de toate

perdelele alea de foc şi pară, de arhanghelii cu arme albe şi mitraliere cu laser şi bazookas, bine că nici nu-mi trece aşa ceva prin minte, mein Gott, ca să zic aşa.)

Majoritatea speciilor vin de la nord de Tropicul Cancerului sau, altfel spus, din nordul Mexicului. Unele sînt moştenite – de la bunica şi străbunica ei. Opuntia*, care face rădăcini peste tot, o campioană a supravieţuirii, sau* Selenicereus grandiflorus*,* Regina nopţii*, al cărei suc o ţinuse pe mama ei în viaţă mai mult decît medicamentele, sau rara* Eriosyce ceratistes*, învelită parcă în sîrmă ghimpată, cu flori purpurii, agresive. Pe etajere de lemn, cîteva ghivece cu* Ferocactus latispinus*, cu spinii ei laţi, groşi şi roşii, care-i şi dau numele popular de Limba dracului. Vindecă impotenţa, enuresis-ul şi bîlbîiala.*

Dar, mai ales, e legată de *Lophophora*, cu trupul ei elastic, verde-cenuşiu, florile violet-brăzdate şi fructele ei roşii, cărnoase. Creşte pe ambele maluri ale lui Rio Grande, acolo e adorată şi devorată de indieni, iar cultul *peyote,* al rădăcinii diavolului trece în Europa, odată cu migraţia cactuşilor, atinge apogeul între războaiele napoleoniene şi anul 1948, în aşa-numita perioadă Biedermeier. Pe-atunci, cea mai mare autoritate în creşterea cactuşilor era prinţul Josef Salm-Reiferscheid-Dyck, cel care a stabilit al doilea sistem de clasificare a cactuşilor, valid pînă la cărţile lui Schumann, care se odihnesc amîndouă pe etajera de lîngă măsuţa ei de lucru, din seră: *Gesamtbeschreibung der Kakteen* şi *Iconographia Cactearum,* alături de Marshall şi Bock, *Cactaceea*, de *Mamillaria* lui Craig şi de cartea recent tradusă a lui Yokio Ito, *Cactusul sacru şi cultivarea lui europeană*.

Lophophora e pentru ea. Fără alcaloizii pe care-i conţine, mescalină, anhalonină şi pelotină, ar deveni ea însăşi o buruiană rea şi numai mestecarea bucăţelelor de *Lophophora* o face să trăiască din nou, să-şi amintească fără ca amintirea s-o ucidă.

Avea paisprezece ani cînd începuse. Insensibilă la stimulii care dirijau reacţiile celorlalţi, se trezea noaptea strigînd, simţind, rupîndu-se de durere sau mirosind parfumul teilor, bucurîndu-se sau înspăimîntîndu-se. Simte la distanţă de zile, aude muzica, gustă mîncarea multă vreme după ce ea a fost consumată, dezagregată în proteine, lipide şi glucide, vede lucruri care nu sînt, imagini suprapuse, gîndurile intonează în cor uverturi distonante, de necontrolat. Cred că avem un strămoş comun, altfel nu-mi explic de ce, altfel decît fraţii ei (stai aşa, că nici fraţii ei nu-s chiar kosher, dar despre asta mai tîrziu, răbdare), Martina nu poate trăi odată cu timpul

trăirii sau altfel spus, timpul trăirii revine mereu îmbogăţit, avem aceeaşi boală rară, de care doctorii n-au auzit, dar unul, mai ciudat şi mai scopofilic (care se trăgea dintr-un popă tîmpit, unu' Iustinian, pe care l-am cunoscut şi eu şi-i aruncam tot timpul în cap bomboane, drept pentru care el credea că asta-i o dovadă a existenţei angelice şi le strîngea, deşi habar n-avea ce-s alea, că pe vremea lui nu se inventaseră. Era un moş antipatic şi chiţibuşar care a scris despre noi o sumedenie de chestii full of shit, inclusiv că ne împerechem cu muritoare şi dăm naştere la demoni, astea fiind proiecţiile lui de onanist şi a murit într-o criză de apoplexie cînd şi-a găsit nepotul mestecînd dovezile transcendenţei pe care el le adunase cu acribie all his life) regăsi descrieri ale maladiei într-un jurnal medical care analiza referirile hipocratice din însemnările conchistadorilor, unde boala ei era notată, ca o curiozitate neverosimilă, şi care, în treacăt, menţiona şi remediile parţiale. *Anamnesis destrudo*, o boală a sufletului dezlipit de trup, nici eliberat de tot, nici implantat ca lumea. Doare cumplit, o unghie încarnată doare de-nnebuneşti, ce să mai vorbim de suflet... Cu timpul avea să piardă cu totul legătura cu realul, simţurile n-o vor mai ajuta, memoria lor se va pierde, urechea nu va mai recunoaşte sunetele, iar gura nu va mai şti să rostească. Ochii nu vor mai vedea, iar sufletul se va închide pentru totdeauna în trup, eliberîndu-se abia odată cu moartea. Va trăi mereu aceleaşi amintiri, la nesfîrşit, cu detalii ramificîndu-se, digresive... ok, îşi zice Martina, nici o problemă, să vină moartea, numai că nu-i aşa simplu, că doare, moşule, doare de te urci pe pereţi. Mori, pînă la urmă, dar în chinuri cumplite. La fel ne doare pe amîndoi, fiindcă nu trupul, nici sufletul, ci altceva, ceea ce n-avem nici unul, durerea-fantomă, aia doare ca naiba, pardon. Fuck.

Poate doar o singură şansă ar fi fost. Pentru amîndoi. Apropierea de carne, de trup – pentru mine. Pentru ea, *Lophophora*. Planta viselor şi a memoriei, a incaşilor şi a indienilor maya. Ăia cu submarinele. Plante hidoase, mici monştri vegetali, într-o încăpere de sticlă unde, spre deosebire de serele obişnuite, era mereu frig. Noi doi stăm acolo de vorbă adesea, de parcă mi-ar fi soră, deşi, se ştie, noi n-avem surori, nici fraţi, noi sîntem ouaţi şi clonaţi, printr-un proces complicat, specific, greu de înţeles pentru voi. Nici să nu-ncercaţi. Atîta că eu, printr-un accident, o scăpare, o neatenţie a programului (sau a bosului?), m-am îmbolnăvit de moarte.

*

grifon mişcă de zor din şolduri în faţa turiştilor americani şi îşi repetă în gînd cursurile pentru lucrarea de a doua zi. Ca de obicei, stau rezemat de stîlpul în jurul căruia se învîrteşte şi-i studiez circumvoluţiunile dibace, ale creierului fireşte, căci noi, cum spuneam, n-avem voie. Cine zice altfel, minte. Nici nu sîntem dotaţi, dacă-i pe-aşa, a se studia anatomia îngerilor. Sigur că eu ştiu o şmecherie, dar n-o folosesc. Adică am făcut-o o singură dată, în scopuri profilactice, la rugămintea unui prieten, da' a aflat bosu' şi era să mă izbească Old Gabs ăla fiorosu' de Calea Lactee, de să-mi meargă fulgii. Noroc că l-am convins că era doar în vis şi că fata a uitat tot, asta s-a întîmplat de mult, cînd eram foarte tînăr şi ea, Psyche o chema, n-a aflat niciodată cine era cu-adevărat. Ştiu că folclorul a proliferat de-atunci, dar ăsta-i adevărul gol-goluţ. S-au inventat o mulţime pe seama mea, şi nu vă lăsaţi, îi daţi înainte, americanii au pus, tot ei, coada la cireaşă. Batman, superman şi alţi man-i. Mă apucă ameţeala, eu sînt un intelectual, baby, cel mult un body-builder neortodox, dacă vrei, nu un erou ieftin de plastic, nu un Van Damme, un Schwarzenegger sau un Jo Simon Street (o, scuze, cred că ăsta e ceva mai tîrziu, superstar pe telereal), nicidecum un *produs al pieţei*. Never.

Sorry, iar m-am încălzit şi m-am lăsat dus de sfătuitorul meu din stînga. grifon a terminat, intră în culise, îşi netezeşte tip-urile şi le pune frumos între paginile veline ale bibliei ei cehești. După care se îndreaptă spre net. E momentul s-o şterg şi eu pe mirc.

E oră de vîrf şi de-abia încap. Mă-nghesui între lollypop şi excalibur. moonlight i-a mai trimis o poză şi grifon o studiază atent. E un portret, fumînd. Mi se face poftă şi mie de-o iarbă. Ajută la anamnesis destrudo. Fumul îi aureolează tîmplele gînditoare. Îi culeg un gînd, ca o scamă de pe vîrful urechii. A îngheţat acolo săracul şi-i fac vînt pe mirc. Să-l ia cine are nevoie de el. Ia te uită, la ce umblă băiatu'... Îi mai trimite şi ea una, în blugi şi cu o carte în mînă, T. S. Eliot, *Poems* scrie pe copertă, e special făcută lîngă podul cu tarabe şi suveniruri, rezemată de un gargui, cu piciorul flexat uşor pe postamentul statuii lui Dvorak. Are mai multe fotografii, pentru ocazii diferite, pentru corespondenţi diferiţi. Mai chatuieşte în acelaşi timp cu trei şmecheri, unul din Sidney, cangaroo, unul din Lisboa, rebello şi al treilea din London, winniepooh. moonlight o-ntreabă dacă n-ar vrea să se vadă. grifon se aştepta de mult la asta şi îşi calculează avantajele scurt. Pînă se gîndeşte ea, îmi verific mail-ul. Am cîteva mesaje, unul mă interesează mai ales, e de la Otto. I-am trimis şi eu o poză, i-am spus că eram la un bal mascat, de 8 Martie, man, iar el a pus botu' imediat. Crede că-s femeie şi mai crede că s-a-ndrăgostit de mine. Îl

las, încerc să-i fac cunoştinţă şi cu grifon, să complic situaţia a bit, da' nu-i place, zice că e prea frivolă. Frivolous, auzi aici, ce cuvinte ştie băiatu' ăsta. Între timp grifon zice că să se-ntîlnească mîine în faţa turnului cu ceas al primăriei, ăla celebru cu figurine, dar moonlight nu poate, e prea departe, prea repede, propune a date in Budapest, la Lanc Hid, în partea dinspre Buda, în week-end. Ea încearcă să-l convingă şi în paralel îşi mai fixează o altă întîlnire, cu winniepooh, în Waterloo station, aproape de Tamisa. Ce va fi: Vltava, Dunărea sau Tamisa? Stau şi mă-ntreb. What's in her mind, anyway? Pot să văd, dar n-apuc să intru, că se uită scurt pe ceasul calculatorului şi tastează precipitat: "make up your mind, tomorrow night, must go now, grif", după care iese, dezbrăcîndu-se pentru al doilea număr. O aştept, o conduc la Globe, o urmăresc din nou cum îşi mănîncă croissantul şi, pentru prima oară, mă iau după ea pînă acasă. Dacă are o mamă bătrînă şi bolnavă sau un copilaş dulce şi inocent care gîngureşte la sînul ei alb şi strîns tandru de bustiera 85% cotton, 15% viscose? Poate că viaţa crudă o sileşte la meseria asta, cam bănoasă, e drept, dar n-o face cu plăcere, e împinsă de societate. O tragedie, asta am să descopăr, căci, ce e tragedia, spunea Euripide (cel căruia i-a căzut broasca ţestoasă-n cap. I-am prezis la un chef că o să-i cadă o casă-n cap şi ameţitu' a hotărît să trăiască patruzeci de ani sub cerul liber, pînă-ntr-o zi un vultur i-a scăpat-o), ce altceva decît nepotrivirea transcedentală dintre metafizica libertăţii individuale şi pragmatica implacabilă a comportamentelor colective, social condiţionate? În greceşte sună cu totul altfel, dar asta-i ideea.

Fuck, dac-aţi vedea cum arată casa aia! Nici cele mai cumplite previziuni n-o pot anticipa. Cînd am intrat pe sub poarta boltită din Oraşul Vechi, îndreptîndu-ne spre o clădire ce părea Muzeul Naţional de Artă (şi eu, care pentru o clipă, crezusem că locuia în sistemul de canalizare), Bambi, frate-său, intra şi el, cu o geantă elegantă şi pălăria bleumarin cu boruri largi, tip american (Dallas, le zicea într-o vreme), aşezată elegant pe fruntea lui seculară. În geantă avea vreo două milioane de coroane, proaspăt extrase din cîteva bancomate. În timp ce eu încercam să-mi recapăt răsuflarea din pricina cotului pe care-l primisem în stern (locul de unde-mi cresc aripile, cînd e cazul sau, în altă anatomie, osul care protejează sufletul omului), cum încercam să intru înaintea lui pe uşa cu ferecături masive de bronz, Bambi îşi scoate cu eleganţă paltonul şi fularul roşu, din lînă moale, tip Shetland şi, aşezîndu-se la pianul Yamaha din sufrageria Louis XV, interpretează plin de simţire Rapsodia Ungară numărul 2, a posedatului ăluia de nu-l pot suferi, care mi-l tot săpa pe Chopin (element ajutător: pe lîngă că bîrfea, mai era şi plin de negi pe fese) şi pe care-l venerează toţi, Martina inclusiv, că, bineînţeles, în posteritate n-au ajuns veşti

despre adevăratul lui caracter şi profilul neregulat al curului său. Asta mă sîcîie pe mine cu valoarea, încă n-am ajuns să-nţeleg cum e, de ce unele chestii se transmit şi altele nu, cum e cu poveştile, care-s bune şi care nu. Poate-mi explică şi mie vreodată cineva, că asta e încă o durere de-a mea, că de-aia m-am şi apucat aici să povestesc despre mine. Da' o să fie mai clar, ceva mai tîrziu. Deocamdată să revenim la grif şi familia ei. Motor!

Maică-sa apare atunci, într-un scaun cu rotile strălucitor, plin de butoane, ar putea şi decola la o adică, fumînd cigarillos café-crème, şi mirosind a *Cool Water*, Woman, de mă dă de tot pe spate, trece deci pe lîngă mine vijelios şi mă proiectează sub capacul pianului, iar Bambi se aruncă la virtuozităţi. Nu apuc să-mi trag răsuflarea şi sună cineva la uşă, maman se precipită, se uită la pendula cît statuia Comandorului de lîngă terra cotta emailată, cu porţelanuri de Mainz, aia bate ora şase, uşa se deschide parcă singură şi intră un puhoi de musafiri, unchiul de-al doilea cu a treia nevastă, patroana casei de modă *Odalisque*, doi avocaţi celebri cu şeful Curţii de Apel, vărul din America şi prietena lui de origine poloneză, campionul mondial la box, categoria heavy, George Bustovski, şeful poliţiei pragheze şi frate-său, pilot de încercare, cu două paraşute, trei mătuşi din provincie, vecinele lor, actorul care a jucat în filmu' ăla cu junkies de-a luat... nu ştiu ce anu' trecut (poate Nobelu', că Oscaru' precis nu), un trecător care se nimerise şi el pe-acolo, doi gambleri de profesie, cinci politicieni cu damele lor de companie, şase faliţi, un regizor de film, ăla care face filme cu ţigani în underground... Sweet Jesus, era un cazino particular.

'Sure, baby, lasă faţa asta, noi trăim din muncă cinstită' spune Bambi, făcînd hanoane. Am dat să mă scuz şi mi-am dat seama ce bovis apis am fost, păi da' ăştia mă vedeau.

Aşa am păţit şi cu Martina, prima oară cînd mi-am dat seama că mă vede exact aşa cum sînt şi nu în materialitatea mea accidentală, adică nu aşa cum vreau să par (şi ăştia sînt rari, trust me, puţini sînt cei care văd cu adevărat ceea ce eşti şi nu ce pari să fii), era să cad de pe zidul cu creneluri din cetate şi să-mi rup gîtul. No kidding, man, aş fi umblat pe urmă ca Asfodel, nepotul lui Mr. Tawn, care-şi întoarce gîtul în ce direcţie vrea, de cîte ori vrea, uneori de zece-cinşpe ori, ca un tirbuşon. Trucuri dintr-astea sînt sub demnitatea mea, I promise you. S-a întîmplat pe cînd ea era mult mai tînără şi mai nesăbuită, în noaptea cînd a inaugurat masca bunică-sii. N-am făcut legătura, deşi ştiam că şi bătrîna mă vedea, chiar dacă era pe-atunci aproape oarbă. Eu mă cam

ţineam după Martina, mi-au plăcut întotdeauna femeile cu părul roşu. Dar atunci am cam făcut-o lată amîndoi. Eu mi-am băgat nasul unde nu-mi fierbea oala, ea...

(Cum şi-a pierdut Martina iluziile şi virginitatea, istorie povestită de ea însăşi, într-o noapte, în sera ei miraculoasă, pe cînd fumam amîndoi iarbă şi băusem destul de mult din bitterul din plante rare, învechit în butoiaş de nuc, producţie 1873, de la nunta străbunicii. Se cam ameţise, aşa că putem miza pe sinceritatea ei, lucru destul de rar, dacă ajungi s-o cunoşti mai bine – îmi seamănă, aţi şi uitat?)

Eram în ultima clasă de liceu – una din şcolile cu tradiţie care, prin numele pe care-l poartă, devine un instrument de propagandă a istoriei locale, mai degrabă decît de rememorare a elitei educate. Venea vara şi neastîmpărul vîrstei, apropiatul sfîrşit al cursurilor ne zăpăceau. După ultimul examen de bacalaureat urma o petrecere în grădina unei colege. Nu mai ştiu a cui a fost ideea să ne costumăm, fiecare să-şi aleagă, după bunul său plac, haina şi masca. Deja înainte cu două săptămîni ne făgăduiam unii altora că aveam să fim de nerecunoscut sub veşmintele de împrumut, ba mai mult, convenisem ca fiecare să vorbească după cum era îmbrăcat şi să se poarte toată noaptea întocmai ca alter-ego-ul ales.

Nu era un moment prea potrivit pentru un bal mascat, începuse declinul comunismului şi teroarea se practica pe faţă, fără jenă, dar în mica noastră lume, părinţii noştri bine situaţi, prin eforturi duplicitare, se aprovizionau de la bursa neagră sau din secretele bufete ale Partidului şi Securităţii, circulau în străinătate în interes de serviciu, boşi care ţineau spatele impertinenţei şi sălbăticiei odraslelor, care ne salvau de la exmatriculare printr-un telefon bine plasat, un cartuş de ţigări americane sau, cel mai adesea, prin numele lor pe care-l purtam ca pe o pavăză împotriva realităţii, acea realitate fără apă caldă, cu mortalitatea crescînd geometric iernile, cu pîinea, zahărul şi uleiul cartelate, fără lumină, fără dreptul de a-ţi deschide propria gură altfel decît repetînd precaut lozincile sau, dînd dovadă de inteligenţă, criticînd vreun detaliu, micile greşeli, desigur, inerente, dar slujind unui scop nobil, de care de mult uitase toată lumea. Ascunşi în găoacea făcută din ambalaje colorate şi reviste aduse de peste graniţă, ne confecţionam un univers al imediatului, într-o imensă groapă de gunoi,

adăpostul nostru, imaginar, făcut din senzaţii intermediate de lecturi interzise, trecute din mînă în mînă şi comentate apoi, modele ale unor lumi atît de inaccesibile încît nu era nici un efort să-ţi imaginezi că erai deja în ele, că le-ai depăşit chiar. Că era bine. Că era cea mai bună dintre lumi, cea mai bună dintre toate lumile posibile. Căci Leibnitz era mai aproape decît Mao, Hegel decît Tito, Nabokov decît Andropov.

Cred acum, gîndindu-mă la adolescenţa mea, că sîntem exponenţii unei generaţii marcate de compromisurile ereditare, iar spiritul nostru, amestec de cinism şi nepăsare sătulă a celor neabsolviţi de copilărie, avea să se trezească şi să descopere cu surprindere că rămăsese fără trup.

Daaa, eram poate uşuratici, dezmăţaţi şi frivoli, complăcîndu-ne într-un interbelism tembel, pe care-l idolatrizam, citindu-i pe Eliade şi pe Noica, pe Cioran şi apoi chiar pe Soljeniţîn, în bune traduceri americane sau pe englezul Orwell sau pe Kopitt, întreţinîndu-ne filozofic, ameţindu-ne cu inexistenţa unor realităţi, cu imposibilitatea lor, refăcîndu-le în noi, ascultînd Europa Liberă şi World Service, purtînd doliu după Cornel Chiriac ca şi cînd l-am fi plîns pe Motanul Încălţat şi salvaţi de la interogatorii penibile de acelaşi telefon patern bine îngrijorat, ameţindu-ne cu jazz şi cu ţigări din stocurile părinţilor noştri, mai nefumători şi mult mai reali decît noi. Căci ei ştiau.

Dar era o realitate care pe noi nu ne privea, iar privirile noastre, întoarse, făceau din noi martori abulici, în mica noastră onestitate construită din argumente bine protejate de ideologia distructivă a vremurilor.

Un secret bine păzit în familia mea era că bunicul îşi ispăşise penitenţa trecînd prin Bărăgan, că fratele lui murise la Aiud, iar hainele şi toate obiectele lui din închisoare erau cusute într-un sac de iută, din care se iţea un colţ al Bibliei, în podul casei noastre, sac pe care nimeni n-a îndrăznit să-l desfacă de teamă ca nu cumva trecutul să invadeze frumoasa noastră existenţă lipsită de griji. Nu ştiu cum de tata reuşise să ne-o păstreze. Nu vreau să ştiu cum, nu vreau să bănuiesc, căci tata... ştii cine a fost.

Nu-i uram pe comunişti, pentru că ei nu existau. Carnetele roşii ale părinţilor noştri care urmau să treacă, aşa, ca o moştenire de familie în buzunarele copiilor, erau ausvaisurile spre o lume inexistentă din care făceau parte Pink Floyd, Montaigne, Nae Ionescu, Passolini, Andy Warhol, Michel Foucault, AC/DC, Lampedusa, Thomas

Mann, Regele Mihai şi Adam Smith, personaje despre care liberalismul nostru corupt ştiau tot atîta cît despre tenişii chinezeşti care se dădeau pe sub mînă sau cărţile în tiraje mici de sub tejghelele librăriilor.

Pregătirile începuseră, aşadar, cu mult înainte de seara petrecerii. Cristian, deja student, mă ajutase să-mi aleg din depozitul Facultăţii de Teatru (una din mîndriile oraşului, alături de vechea Universitate de Medicină) o minunată rochie de tafta verde, iar bunica îmi oferi masca pe care o purtase şi ea în tinereţe, la tradiţionalele carnavaluri săseşti de Lăsata Secului.

Masca bunicii o ştii, o mai am şi-acum, fragilă, delicată, nu e un obiect. E la graniţa dintre obiect şi fiinţă, îşi aparţine sieşi mai mult decît celor care-au purtat-o. Din lemn şi sticlă, din piele vopsită în culoarea feţei omeneşti. Nu acoperă gura şi se fixează după urechi, comod, aşa încît nu simţi grefa, o accepţi imediat. Spre deosebire de altele, ea are ochi. Priveşti prin ei şi lumea se transformă, se colorează, se muzicalizează. Devine maleabilă ca plastilina şi miroase frumos, a lac de mobilă şi zahăr vanilat. Masca bunicii acoperă fruntea, obrajii şi nasul. Nasul măştii bunicii e un nas de Cyrano, coroiat şi străbătut de vinişoare rozalii, plin de negi din care ies fire de păr adevărat, lungi şi îmbîrligate. Pornind dinspre el, cu rădăcini lungi, patru urechi ascuţite din care două, de ţap, se potrivesc peste ale purtătorului, iar celelalte două, deasupra, sînt urechi de lup, mari, îmblănite şi mereu ciulite. Imediat sub nas, o mustăcioară roşcată, rară, cu vîrfurile îndreptate în sus, subţire şi alertă, tremură firav cînd vorbeşti.

N-am simţit că bunica se desparte greu de ea. Mi-a spus că o primise în tinereţe, la rîndul ei, şi că nu mi-o împrumută, ci mi-o dăruieşte. Şi mi-a încredinţat-o cu o condiţie: de fiecare dată cînd o voi pune, să fie după apusul soarelui, să n-o scot toată noaptea, dar, să nu mă prindă răsăritul cu ea pe faţă. Altfel, aduce nenorociri, mi-a zis bunica. Îţi dai seama că n-am crezut o vorbă. Înainte de a pleca la petrecere, mi-a legat-o chiar ea, încîlcindu-mi şnurul prin părul despletit.

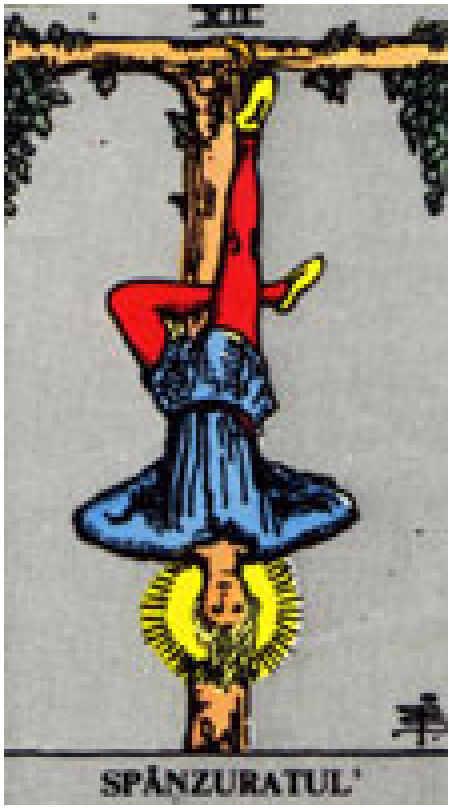

Rochia n-avea epocă, era doar amplă, lungă pînă la glezne şi căzînd în falduri, iar sandalele care-o însoţeau – două cureluşe maronii încrucişate pe o talpă. Am cusut pe spatele rochiei două reproduceri după cartea de tarot numită *Spînzuratul* şi m-am numit Johanna Cartomanta, una din femeile învinuite la 1686 că ar fi luat minţile soţiei lui Mihai Apafi I, specialistă în Oracolul Femeilor, în arcanele minore şi majore la întoarcerea boustrophedon şi asasinată la 1701 de urmaşa ei, Trivia Hermina, la o răspîntie de drumuri, într-o noapte de sabat. Aveam un nume şi o biografie, petrecerea putea să înceapă.

Am întîrziat mult după apusul soarelui, pregătindu-mi apariţia. N-am sunat la poartă, am sărit gardul înalt, prinzîndu-mi fusta în decolteul corsajului şi am ocolit casa, intrînd, prin spate, în grădină. Printre meri şi pruni, sub nucul din spate, i-am văzut dansînd, rîzînd, vorbind. Mese mici, împrăştiate pe gazonul ordonat, pe lîngă aleea albă, iar în jurul lor, coloraţi, amestecaţi cu propriile lor umbre, Quasimodo, o Scufiţă Roşie, Hitler braţ la braţ cu Fluieraşul din Hamelin, Junona şi Mozart, doi călugări dominicani curtînd o demoazelă pudrată, un clovn în care l-am recunoscut pe Cristian, care nu se putuse abţine, deşi promisese că nu vine. Am înaintat pe tăcute şi m-am oprit în mijlocul lor, ridicînd braţele şi răsfirîndu-mi degetele în mitene: ‘Guten Abend, Kreutzweg. Hier bring Ich meine Kalte und meine Warme. Die Kalte lass’ Ich bei dir, die Warme behalt Ich bei Mir.’ Era foarte bine, le-am simţit emoţia, înfiorarea, dar Cristian, care întotdeauna strica tot, zise împleticit ‘Dlagă, da’ eşti întl-adevăr o pe... sonalitate... – că tlezeşti fioli, bhm?’ S-au dezmeticit şi-au început să rîdă, iar petrecerea se reînnodă.)

Am minţit. Psyche n-a fost prima, nici ultima. Şi ea semăna leit, what the hack, uite ce face documentarea din om. Cu Trivia Hermina, adică. Una din marile mele slăbiciuni, what a woman! Păcat c-au ars-o. Aşa că n-am rezistat – ajunge un fit scurt de anamnesis destrudo şi gata: încep să mă materializez.

(Am rămas pe loc, dezamăgită şi furioasă, aşteptînd să se apropie şi de mine cineva, să-mi ofere un pahar cu vin, dar în loc de gazdă veni la mine unul, îmbrăcat într-o haină neagră, cu vestă de mătase, mascat sumar cu o pereche de ochelari de catifea.) Atîta m-a dus mintea. Era în pripă, nu mă pregătisem, că puteam fi şi Madame Butterfly, dar întotdeauna recurgi, în impas, la soluţii comode, de prima mînă. Good old Willie used to be a friend of mine. (Nu făcea parte dintre noi, nu-l cunoşteam. Îmi oferi ceremonios braţul şi, trecînd pe lîngă una din mese, îmi întinse un pahar de vin roşu, pe care l-am băut repede, fiindcă voiam să mă ameţesc, era timpul şi locul şi ştiam că ceva avea să se întîmple, ceva ce voiam de mult să se întîmple. Dar nu aşa cum credeam eu.

Cuvintele sînt pline de ademeniri, mai ales cînd ai o mască pe faţă. Seducţia se desfăşoară uşor, poţi spune ce gîndeşti învăluindu-te, acoperindu-te, pretinzînd că nu tu vorbeşti, ci aceea ale cărei haine le porţi, a cărei privire o exerciţi, ale cărei gesturi, necunoscute pînă atunci, îţi vin uşor, ca şi cînd ar fi ale tale. Şi, cînd vorbeşti şi o altă limbă, engleza de pildă, căci, aşa era jocul şi aşa conversam cu partenerul meu, a cărui identitate reală n-o ghiceam atunci.) Mi-am cerut iertare de o sută de ori, dar ea pare să uite de fiecare dată că era vorba despre mine, (vorbele nu se descarcă imediat, purtînd, prelungind înţelesuri, aluzii, invocaţii. Era cald şi răcoare în acelaşi timp, în iarba ofilită din pricina soarelui de peste zi începea să urce seva, mirosea a sudoare proaspătă, cristalină, vinul era tare şi euforizantă era şi imaginea celor din jur, dezbrăcaţi de uniformele şcolare, cu alte identităţi care, nici acelea, nu le aparţineau decît pentru o noapte.

Iar mie, întruparea lui William Blake îmi recita placid în ureche din proverbele lui, care mi se păreau butade, glume inofensive, căci mă auzeam rîzînd, ca şi cînd sunetul şi vocea mea ar fi fost dublate de o alta.)

Cît te-am mai invidiat, hombre, pentru rîsul ăsta! Noi nu putem să rîdem, după cum ştie toată lumea, nici să plîngem. Tu rîzi exact atunci cînd aş rîde şi eu. De-asta-mi placi. (Poate din această pricină n-am fost deloc atentă la amănunte. Uitasem că în prima fază a unui flirt băieţii sărută fetele, de aceea, cînd mi-a atins sînii şi şoldurile, nu mi s-a părut deplasat.) My dear, chiar nu cred că ţi-ai dori să te sărute vreun înger. (Trupul lui, încordat lipit de al meu, era un argument al plăcerii reciproce şi cînd îmi şopti să-mi scot masca) – ce vrei, slăbiciuni psihanangelice, (am încercat să mi-o desprind. Dar – poate fiindcă nodul bunicii era prea strîns, bucata

de piele refuza să mă asculte. Se lipise de faţa mea, dar nu cu încăpăţînare, ci ca un lucru viu, care aparţinea acolo. Şi nici nu voiam s-o scot, eram eu.)

Dacă aş fi fost ceva mai atent, nu s-ar fi întîmplat nimic din toate alea care aveau să urmeze. Puţină memorie în starea mea de materialitate şi mi-aş fi amintit cine îi dăduse masca şi toată povestea. Atunci aş mai fi putut să plec, s-o şterg uşor, fără să fi produs vreun rău. Ce să fac, uit, ăsta-s eu.

(Cristian se apropie de mine clătinîndu-se, cu un aer nemulţumit şi patern-îngrijorat şi-mi ceru să-l însoţesc. Ar fi trebuit să nu mă dau în spectacol, zicea. Dacă tot n-aveam partener, măcar...) Bietul Cristian. De pe-atunci avea probleme serioase. Ce regizor avea să iasă din el, dacă nici măcar îngeri nu putea să vadă, dar'mite sensurile ascunse ale... bine că o avea pe Martina, totuşi, mi-am zis, asta avea instincte bune şi curaj. (I-am întors spatele, era un biet clovn pe care nu dădeam doi bani şi care de altfel se şi depărtă hohotind printre pomi, urmărind poalele săltăreţe ale unei ţigănci.

Eu am fost aceea care i-am propus partenerului meu să ne plimbăm prin cetate.)

Ei, aici lucrurile se complică. Pe-atunci ea nu ştia că, spre deosebire de strigoi, demoni şi alte spurcăciuni, noi nu putem sta prin preajmă, in a material form, adică, decît pînă la miezul nopţii. Pe urmă, cînd se luminează de ziuă, revenim, dar, între miazănoapte şi zori... n-avem nici o putere.

(O ştiam, aşa cum îmi ştiu drumul prin cameră, noaptea. Era numai pe jumătate ruinată, iar între zidurile ei se oploşise o garnizoană militară. Am evitat să intrăm în zonă, sărind zidul dinspre sud, lîngă biserica întemeiată de fraţii Sfîntului Francisc, cîndva pe la 1241.) Exact în 16 august 1239, cu doi ani şi o sută treişpe zile înainte de invazia tătaro-mongolă. Iau pastile pentru memorie, nu v-am spus? (Sălaşul devenise cu vremea reformat, iar micul cimitir se părăginise. Am străbătut cărarea dintre bastionul măcelarilor şi al dogarilor şi ne-am aşezat pe un colţ umed de zid după care, ameţiţi, am alunecat în iarbă. Cred că era foarte tîrziu şi, dacă am să-ţi spun că cerul era de tot limpede, de i se vedeau toate stelele, iar liniştea era amplificată de rumoarea sacadată a greierilor, ai să înţelegi de ce eram atît de plină de fericirea unui joc mai mult sportiv decît erotic. Partenerul meu tremura uşor, dar am crezut că era din pricina aţîţării – o gimnastică exclusiv a trupurilor noastre, eliberate de gînd. N-a încercat nici atunci să mă sărute,) Cum aş fi putut?! (iar cînd mi-a cerut să mă întorc cu spatele, mi s-a părut firesc.) Nu-mi

place că vă gîndiţi la prostii. Nu încercaţi să negaţi, eu ştiu întotdeauna la ce vă gîndiţi. Well, nu e deloc aşa. Voiam doar să-mi întind aripile, mă dureau cumplit de-atîta chirceală. (Nu-mi era teamă de întuneric, nu era beznă, o lumină senină, reflectată de pietrele mucede, ne înconjura. Ştiam că în turnul blănarilor sînt cucuvele, aşa că, atunci cînd una a început să cînte, n-am înţeles imediat crisparea amorezului meu, nici alunecarea moale a mîinilor lui, care mi se răciseră pe şolduri. Am încercat să-l liniştesc, i-am spus că cetatea era locul copilăriei mele, ceea ce era adevărat, căci deseori îngăimasem ore lungi de uitare printre zidurile răsfirate. Asta, însă, a părut să-l sperie şi mai mult, căci se lipi de umerii mei, dîndu-mi părul peste cap. Aveam atunci un păr lung şi bogat, pe care rareori îl purtam desfăcut, dar, în noaptea aceea, mi se păruse potrivit s-o fac, pentru că rafina expresia măştii, de frumuseţea hidoasă a căreia eram mîndră şi înspăimîntată totodată.

Ceasul din turnul bisericii începu să bată miezul nopţii şi, nu-mi mai aduc aminte vorbele lui, doar că, aproape imediat, am simţit o fîlfîire şi am privit în sus. Doi lilieci zburau spre părul meu zburlit, în care se şi opriră ca-ntr-o capcană. Iar el dispăruse fără urmă.) Fîlfîitul era al meu, liliecii ai tăi. (Era tare caraghios aşa că am rîs, întîi amuzată, apoi ofensată.) Hohotul ei, izbit şi reverberat de ferestrele bisericii, mă seacă şi azi. Fuck me, man, n-ar fi trebuit să ies niciodată din ou!

(Am avut mult de lucru pînă am scos bietele animale nepricepute din părul în care mi se încurcaseră, cu zbateri mici, neputincioase. Noaptea rămăsese la fel de bună cu mine şi m-am întins pe spate, privind cerul, ca de atîtea alte ori. Era cea mai scurtă noapte a anului, solstiţiul de vară.) De multe ori m-am gîndit ce-aş fi făcut dacă m-aş fi uitat puţin în fişierul ei, programul e interactiv şi chiar învaţă singur, de-aici iluzia liberului arbitru şi celelalte. Greşeala asta se repetă mereu. Nu mă-nvăţ minte niciodată. Dacă aş fi făcut-o, poate reuşeam s-o cîrpesc sau chiar să şterg din memorie nişte date... acuma, asta e.

(Am adormit apoi şi m-am trezit dis-de-dimineaţă, cu nasul în iarbă. Un melc mi se prelingea de-a lungul degetelor, pe dosul palmei pe care mi-o pusesem în timpul somnului sub obraz. Se auzea zgomotul străzii şi primul meu gînd a fost la rochia de împrumut care trebuia să se fi şifonat îngrozitor. Amînam să mă ridic, deşi insectele care circulau prin dreptul nasului meu îmi spuneau că era deja tîrziu, cînd, foarte aproape, o mişcare şi un susur m-au făcut să mă întorc spre zidul cetăţii. Un soldat făcea netulburat pipi şi, prin părul care-mi acoperea

faţa, l-am privit atentă. Era la fel de nevinovat ca şi melcul de balele căruia mă ştersesem pe poale rochiei. A simţit că-l priveam, aşa că s-a întors, încheindu-se precipitat la pantaloni. Văzîndu-mă, avu o tresărire surprinsă, înciudată, care se transformă imediat într-una de bucurie. Soarele îmi bătea în ochi şi, printre şuviţe, l-am zărit apropiindu-se. Degetele refăceau invers drumul încheierii nasturilor de la pantalonii cazoni, dar numai cînd ajunse lîngă mine mi-am dat seama ce voia.

Ţin minte că era să mă sufoc atunci, mîna lui mirosind a rapăn îmi astupa gura, mă înecam cu propriul păr, răsuflarea îmi era oprită de greutatea care mă apăsa pe piept şi nu ştiu să fi simţit vreo altă durere decît a sufletului – geamătul adînc al morţii acolo, neştiută, întunericul absolut, aveau să mă cotropească melcii şi greierii şi furnicile roşii... Am încercat să mă lupt cu el, nu fiindcă trupul lui mă speria, ci, fiindcă mă îngrozea obstacolul dintre mine şi soare, gîfîind şi înfundîndu-mă în iarbă. Cînd s-a ridicat, mi-am dat capul pe spate, trăgînd aer în piept cu voluptate. Expresia lui bolovănoasă, de animal ghiftuit, se schimbă şi el deschise gura să strige, dar n-am auzit nimic. Se dădea doar înapoi, cu pantalonii descheiaţi şi poalele vestonului ridicate. Am vrut să-l avertizez că în spate avea o groapă, o gaură descoperită de pivniţă, dar, mai repede decît am putut-o face, se împiedică şi căzu, alunecînd cu capul în jos. Mult mai tîrziu, i-am auzit urletul. Iar tu, pe zidul cel mai înalt, cu creneluri, mă priveai ecstatic, tu, fix tu, de data asta cu aripi cu tot, în haine de gală şi cu mutra ta de mironosiţă constipată, înspăimîntată, care deschide gropi şi face mici miracole de doi bani.

M-am ridicat, mă durea pîntecul şi dintre picioare mi se scurgea un firicel de sînge amestecat cu ceva ce semăna bine cu balele melcului. M-am şters cu rochia, era oricum pătată. În gaura pivniţei, soldatul meu zăcea întins pe spate, cu pantalonii încă descheiaţi şi sexul atîrnîndu-i moale şi vînăt într-o parte. M-am aplecat, cuprinsă de o veselie nelalocul ei, strigîndu-i să-mi dea mîna, să-l ajut să iasă. Gura îi rămăsese deschisă, iar ochii m-au privit imobili. Pe lîngă colţul buzelor i se prelingea saliva amestecată cu sînge, lăsîndu-i pe obraz o urmă palidă, ca aceea de pe piciorul meu.

M-am retras sughiţînd, încercînd să-mi reprim nestăvilita, uriaşa poftă de a rîde. Ore, zile în şir, săptămîni. Din nou rîsul acela neîmpărtăşit, hohotul lubric amestecat cu lacrimi, care mă invada în cele mai nepotrivite

momente, dincolo de sentimentele mele bine educate, bine temperate, sub control... După un timp, m-am aplecat din nou, privind în groapa puţin adîncă. Cu un fîşîit surd, masca îmi căzu peste prohabul lui desfăcut.

Iar tu nu făceai altceva decît să priveşti, voyeurist nenorocit ce eşti, ai fi putut măcar să dărîmi un perete, să porneşti vîntul, să aduci un nor de ploaie, să faci ceasul ăla afurisit din turn să mai bată o dată, orice, să-i atragi atenţia, să deschizi o poartă, să-i şopteşti ceva în ureche. Să-l afuriseşti puţin. În schimb tu n-ai făcut nimic. Ai stat şi ai privit. A, bine, ai deschis o gură de pivniţă, dar era oricum prea tîrziu. M-aş fi descurcat şi singură, aveam încă masca pe faţă, iar el avea inima slabă. Ai apărut cînd n-aveam nevoie de tine, prima oară ca şi a doua oară. Şi a sosit, în sfîrşit, momentul multaşteptat să-ţi spun din toată inima fuck you! fuck you crazy sonofabitch! Şi sînt foarte sigură că, în ciuda fandoselilor tale, ştii destul de bine la ce mă refer.)

Eh, Martina.

Cu totul altceva decît şocul Bambi. M-am pierdut rău cu firea, era să mă topesc în pianul lui, se pare că sînt din ce în ce mai bolnav dacă nu-mi mai pot controla materialitatea. Iar am băut puţin aseară şi asta are efecte secundare. Crizele se înmulţesc şi mă tem că în curînd n-am să mai fiu bun de nimic, am să ajung la munca de sus, ca serafimii ăia cu trei perechi de aripi şi lipsiţi de orizont, care împing planete, sute de milenii la rînd. grifon era şi ea acolo, aranja mesele cu bunică-sa şi mi-a zîmbit complice. Am ieşit repede, pe fereastră, nu ştiu exact de ce nici acum, cînd puteam foarte bine să ies şi prin zid. Chestia e că mi se face din ce în ce mai frică. Nu face nimic, iau trenul spre Paris şi mă înfund vreo cinci sute de ani într-un... şi, brusc, aud ceva. Un fluierat subţire. Ceva... aproape nimic, totuşi ceva. Cineva îmi trimite un semnal. Intru imediat pe net, să văd ce se-ntîmplă. O plimbare pe net e întotdeauna antidepresivă. Căci netul sau en-sof, cum îi spuneam pe vremuri (cînd nu exista aşa, la cheremul tuturor, doar cabbaliştii îl mai sondau), e doar materializarea programului, bosu' ştie el ce face. O mai ia razna, are crize de nervi destul de dese, mai ales cînd e stresat, dar, ce-i al lui e-al lui, ştie ce face. Ca şi mine. Trebuia să mai deschidă o cale de acces şi, cu ajutorul lui Rafael, discipolul şi cicisbeul lui, au inventat netul. (Se aude că el ar fi moştenitorul, nu fiul şefului ceea ce, dacă-i adevărat, va fi o surpriză pentru mulţi, dar astea-s tot informaţii confidenţiale, nu le pot accesa decît parţial şi rar, la catastrofe sau la reviziile generale.) De obicei, netul e destul de safe, există însă cîteva porţi. Bine păzite. Nu zic, pentru noi nu e o problemă să intrăm şi să

ieşim, dar pentru humans... au mai încercat cîţiva şi n-au rezistat, nu sînteţi dotaţi, ăsta e adevărul. Nu găsesc locul semnalului şi pace. Să fie totuşi grifon - ea e, fir-ar... shit, de trei ori shit, ea e şi dacă face după capul ei, bun cap are, dacă nu, bine-a-nvăţat-o cine-a-nvăţat-o. Există într-adevăr o formulă, na c-amzis-o! Nu eu, ea a zis-o. Printre toate formulele astea matematice există cîteva miraculoase. Le spunem chei. Unele încuie, altele descuie. Există o singură cheie pentru o operaţie. S-a luat de mine, ce vrei, îi zic, let me go. Nu înainte de a-mi împlini o dorinţă, zice. Ştie. Fuck, afurisiţii, nu ajunge că mă văd, mai şi ştie. Ce prefăcută! Mă bagă într-o căsuţă de mail, să mă gîndesc puţin, zice, ai şi tu răbdare vreo trei zile şi mă lasă acolo.

Asta şi fac. Am răbdare şi o şterg prin mirc, bine că ea nu-şi dă seama, ştiu eu cam ce are-n cap, acuma îşi testează corespondenţele. E o echidnă-grifon asta, nu un grifon. Pe bune, e pe jumătate femeie, pe jumătate fiară, nu un grifonel drăguţ, iar frate-său, mă bate gîndul că e şi el vreun monstrişor scăpat din grădina noastră zoologică. La fel ca toată familia. Şi casa lor o fi vreo intrare în subterana aia bine pavată. Mai bine mă duceam pe malul Tamisei, ştiu un loc, aproape de Kew Gardens, unde se bea o cafea minunată. Îmi place clima lor, ce mai. Şi mai am cîteva rude pe-acolo, acolo, puţine, fiindcă majoritatea s-au refugiat în Transilvania, ca de exemplu piticii, un popor harnic şi cuminte, format din pitici zburători, care culegeau nectarul florilor, piticuţi pe roate, cu bărbile lungi împletite pe după urechi şi cu roţi în loc de picioruţe, care fugeau pe şine de colo pînă colo, scoţînd pietre preţioase de sub pămînt, pe cînd alţii, cu ochii măriţi, modelau din ele brăţări şi colane, inele şi cercei pentru piticuţele care erau mai tot timpul ocupate să facă torturi, îngheţată, prăjiturele şi piticuţi mai mici decît orice se poate imagina pe lumea asta. Un rege mic stăpînea invizibil peste tot şi interzicea graba - plini de graţie, fără să se urîţească, niciodată îngrijoraţi sau temători, piticuţii trăiau în ţara cea mai fericită din lume. Pînă cînd, odată cu vîntul iernii numit crivăţ, veni peste ei o hoardă de păianjeni strălucitori care începură să-şi ţească plasa peste ţara piticuţilor. Cu păianjenii au venit şobolanii, viespile şi mătrăguna. Să nu vă imaginaţi că piticii s-au predat fără luptă. Dar, natura lor fiind ne-graba, graţia şi demnitatea, n-au reuşit să facă faţă tuturor jivinelor aduse de vînt. Şi au murit cu toţii. Aşa se spune.

Eu ştiu că mai sînt piticuţi. Mai trec pe la ei din cînd în cînd, mă mai adăpostesc şi eu cum pot, cînd mă urmăreşte vreo dihanie. În oraşul unde locuieşte Martina. Bătrînul Buholţer e unul din ei. Are o barbă lungă, împletită în multe cozi pe care şi le leagă de cureaua pantalonilor. Face ochelari împotriva plînsului, pentru copii -

e singurul care ştie să potrivească lentilele de zahăr candel, şlefuit în rame, pe care tot el le face din acadele, fără sfîrşit, pentru ca să poată copiii să le sugă liniştiţi braţele, că nu se termină niciodată. De-aceea, copiii care poartă ochelari făcuţi de bătrînul Buholţer nu ştiu să plîngă, căci s-ar topi lentilele şi le-ar curge pe obraji şi în gură siropul sărat de zahăr optic. Şi ar vedea cu limba şi cu dinţii, cu pereţii stomacului şi cu intestinele, cu ficatul şi celulele roşii. Şi ar vedea lucruri pe care nu e bine să le vadă nimeni, ar vedea sufletul şi omul pe dinăuntru, visele şi gîndurile şi toate secretele ştiute şi neştiute, l-ar vedea pe micul rege invizibil care, odată cu moartea piticilor, s-a refugiat în sertarul mesei lui Buholţer. Bătrînul Îl mai scoate la plimbare, ţinîndu-l în gaura cea mare din măseaua lui de minte – nu i-au căzut măselele de minte, deşi, în afară de ele, alţi dinţi n-are în gură, dar cu măselele alea mestecă, devorează tot ce-i în jur, cu ele zdrumică realitatea şi o ronţăie în spatele gurii rozalii, de prunc. Căci, ăsta-i încă un semn că bătrînul Buholţer e piticuţ: niciodată nu-i cad măselele de minte şi are gura roz ca îngheţata de fragi.

Văd că, orice-aş face, tot acolo mă întorc, în Transilvania şi la Martina mea (care-i străstrăstrăstrănepoata lui Dracula, aşa crede ea, şi mai crede că HIV e produsul vampirizării dezordonate, legătura istorică dintre nosferatu şi junkies), să mai profit de timpul ăsta cu totul relativ şi să mai dau o raită printre web addicted, să văd ce se mai întîmplă cu lumea şi ce se mai pune la cale pe mirc. Vorbesc puţin cu otto, e lulea băiatu', nu ştiu ce mă fac cu el, tare-ar mai pune la cale un randevu. Have dinner with me, will you, baby? Face Tai-dji, e expert în arte marţiale. Cred că-mi mai aduc aminte ceva şi eu. Poate-l vizitez într-o zi, la sală. I'm having a friend for dinner, cică. E pe undeva... Bucureşti, da, e pe canalul ăla. Îl mai amîn, acuma am altceva mai urgent de rezolvat. One must meet priorities. Mă mai plimb puţin. E destul de greu să te orientezi, la început, pe web. Am văzut şi eu în filme cum îşi imaginează unii că arată netul. Dacă aş putea să rîd, aş umple vreo trei site-uri cu hohote. Să vă spun eu cum arată net-ul, dacă vreţi să ştiţi, nu ca o aglomerare de cip-uri sau ca o succesiune de matrice sau ca o vizualizare a calculului binar. Aşa poate că arată protezele alea cu care umblaţi voi, computerele, deşi, dacă e s-o aflaţi şi pe asta, nici ele nu sînt altceva, teozofic vorbind, decît o colecţie de hexagrame. Nu. Net-ul arată ca un curcubeu. Asta-i, băieţi, acolo unde apare un curcubeu, acolo-i o poartă. Meserie, nu?

Şi, uite că, tot mergînd aşa, dau, din întîmplare, de urmele altor doi vechi prieteni, julietta, specialistă în Sade şi eugen, hemolog şi antropolog, adică se ocupă de sîngele omenesc, de la folosirea lui ritualică, pînă la simbolistica puterii, pusă desigur în lumină de Foucault, de exemplu, dacă e să rostim doar un nume, aşa, la prima mînă. De aproape trei luni conversează pe un canal pe care şi l-au deschis special. Vorbesc despre ei înşişi. Majoritatea chaterilor îşi trimit fotografii, după ce schimbă impresii în legătură cu gusturile lor – şi ăsta tot un mod de a se gusta – se verifică dacă ascultă aceeaşi muzică sau citesc aceleaşi cărţi. Pe urmă, după ce-au trecut de testul cu fotografia, încep să-şi dea numele adevărate, numerele de telefon. Unii se întîlnesc, aşa cum face grifon cu cei pe care-i devorează, pardon, cu care corespondează. Acesta este nivelul primar al chatului, la care poate avea acces oricine. Nici nu m-aş osteni să intru, dacă asta ar fi tot. Nu vorbesc de site-urile aşa-zis periculoase, ale armatei sau ale băncilor, de distracţia inofensivă de a face shopping pe net sau a da o spargere-două, nici pentru asta nu-i nevoie de prea mult creier. Hackerii de clasă se ocupă de alte afaceri. Live dangerously. Pariuri. Gambleri pe net. Mă rog, şi ăsta e tot unul din nivelurile primare, dar e puţin mai periculos decît celelalte. Încă nu există net-police oficial, da' se pune ceva la cale, şi-atunci o să fie mai greu. Poate mă-nrolez şi eu, dacă nu mă vindec pînă atunci. Sau poate mă fac hacker. Se poate ajunge mult mai deep, există porţi, există chei. Ca-n Matrix, da' mult mai ca lumea, să-mi bag aripioarele! Există, pentru cei care rezistă la asta, posibilitatea de a schimba lumea sau a modifica programul genetic al omului. În fond, şi voi sînteţi o mutaţie, de-aia s-a supărat şefu' pe Mr. Tawn, care, într-un timp, era consilierul lui, cam ce e acuma Rafael. Numai că, Tawn i-a corectat un prograămel şi bosu' nu suportă să fie contrazis, e coleric, cred c-aţi observat şi voi şi i-a tras un şut în cur, de-a căzut în subnet. Era un pustiu groaznic pe-acolo, dar Mr. Tawn a reuşit să reduplice fiinţa universală. Cu nişte mici corecţii şi prin metode empirice, sigur că n-avea echipamentul bosului. Da' eu zic că tot s-a descurcat. Şi-a făcut şi el porţi, pe care mai iese uneori. Noi sîntem foarte atenţi, fiindcă, dacă ne prinde, ne pune să-i facem ouă, după care face experienţe pe ele. Nu cred că i-ar plăcea cuiva să stea legat de picior cîteva eternităţi la rînd într-un

coteţ şi să facă ouă pentru Mr. Tawn, care pute. Ăsta-i un mare neajuns de-al lui, aşa era şi pe cînd lucra cu noi: un geniu înnăscut, da' puţea rău. Are un miros natural de te-ndoaie. Poate fiindcă-i aşa negru, nu-s rasist, da' culoarea contează, pe bune. Asta-i avantajos pentru noi, îl simţim de departe. Miroase a cipuri arse, sulfurate. Cred că grif s-a născut dintr-un ou din ăsta. Cînd îi prindem pe la noi, îi ducem la Zoo. Bine, pe ăia irecuperabili, pe ceilalţi îi operează Doctor Michael şi-i face la loc aşa cum ar fi trebuit să fie la ieşirea din găoace. Dar e periculos, really, pe porţile alea se poate greşi drumul şi... aşa s-a-ntîmplat cu Orfeu. Artiştii ăştia, nu-s deloc ascultători, de-acolo li se trage.

Deocamdată, la primul nivel, e rost de distracţie, dacă ai timp de pierdut, poţi afla chestii dintr-alea despre viaţă, aşa cum spuneam mai-nainte. Toată lumea are o părere despre viaţă. julietta şi eugen included. Numai că ei nu şi-au trimis fotografii pur şi simplu, ci, chiar de la început, şi-au arătat toate intimităţile. Să nu-nţelegeţi cumva că şi-au trimis nuduri sau dintr-astea, nici vorbă. Prima a fost ea: radiografia ficatului (se ştie că el e organul creaţiei), apoi el: o secţiune transversală prin creier (bărbaţii sînt mai raţionali), şi-au scanat rinichii, au prelucrat imaginea, să vezi acolo două perechi de rinichi, cam androgină combinaţie, pe bune, parcă-i o fotografie cosmică a Galaxiei – şi au reuşit, în felul ăsta, să se cunoască foarte bine unul pe celălalt. Plămînii, splina, inima, toate măruntaiele, în căutarea sufletului. Voiau să-şi cunoască unul altuia adîncul sufletului şi sperau amîndoi sincer că o scanare a sufletului i-ar fi apropiat, mai întîi pe net, apoi ar fi găsit o modalitate de contopire electronică, fără corporalităţi deplasate, rafinamentele încep abia la nivelul sincronizării răsuflării, mişcărilor, bătăilor inimii. Trebuiau să afle dacă sînt compatibili. Aşa că şi-au trimis un set de analize complete: sînge, urină, tot tacîmul. Au aflat, fiecare, din ce e compus celălalt. În cel mai mic detaliu. Nimic n-a rămas nemăsurat, necuantificat, neanalizat. Totul a intrat în computer, de la compoziţia pielii, la genele cele mai mici, mai fragmentate, mai puţin importante. Se potriveau, nu încape vorbă. Era match-ul perfect. Dar nu există perfecţiune, orice are, după cum se vede, o fisură, c-aşa-i place bosului. julietta, cam experimentală de felul ei, face o greşeală. Un lucru mic, lipsit de consecinţe. Aparent. Îi trimite lui eugen o fotografie de-a ei. Ca să vadă ce se întîmplă. Ai bănui că doi oameni care se feresc să-şi arate chipul unul altuia trebuie să fie cel puţin hidoşi. Poate credeţi că fotografia nu era a ei. Pun pariu că, vedeţi deja, doi gnomi, falsificîndu-şi măruntaiele şi juisînd pervers, fiecare contopit pînă la orgasm cu propriul computer. Doi bătrîni, combinaţii de doi luate cîte două, o transpunere

homosexuală comună, unul în corpul celuilalt, identificîndu-se cu obiectul plăcerii. Onanie electronică, sex virtual. V-ar plăcea să citiţi aşa ceva, hm? Ce să-i faci, asta-i natura umană. Ei bine, wrong! Try again. Poate v-ar plăcea să citiţi despre farmecul morbid al amorului infantil, amestec de pofte anale cu mici ticuri nervoase, fotografii ale părinţilor sau fraţilor mai mari combinate într-o impostură care să releve natura sexualităţii umane, setea de putere, dorinţa de moarte. Un fel de *Lord of the Flies*, pe web. Sorry, wrong again. Pentru că fotografia era a ei, iar julietta e o fată de douăzeci şi trei de ani, frumuşică, nici grasă nici slabă, cu ochi mari, verzi şi talie subţire, de 1,68 şi 90-60-90, măsurile ideale. Atunci, poate eugen e un homuncul, un obez cu plete slinoase, cu faţa acoperită simiesc de păr negru, sîrmos, ca părul pubian, plină de coşuri supurînde şi cu urmele unei pareze faciale, care face ca balele să-i curgă ne-ncetat pe la colţul drept al gurii strîmbe. Sau un pitic de 1,16m cu capul mai mare decît corpul, care nu se scoală niciodată din răsadul de zarzavaturi, în care creşte încet, alături de morcovi, pătrunjei şi ceapă roşie. Sau, mult mai nobil, un bolnav incurabil. AIDS. Cancer. Tumoare craniană. Alzheimer. Orice. Ei bine, nu, nu şi iar nu. eugen are douăzeci şi opt de ani, e atletic, blond cu ochi albaştri, cam 1,87, face alpinism în timpul liber, are un caracter plăcut, o voce frumoasă, seamănă puţin cu Jeremy Irons şi nu e gay. Nu e de culoare. N-ar fi avut oricum importanţă, julietta e americancă şi baptistă. Nici unul nu e fumător. Amîndoi cred în valorile familiei şi în Dumnezeu. Amîndoi au o viaţă socială normală. eugen e olandez. Vedeţi bine, cuplul perfect.

Şi totuşi, nu. Pentru că eugen caută dragostea absolută, vrea să fie iubit pentru ceea ce este el, nu pentru ochii lui, pentru trupul lui atletic sau pentru că e bun la pat. Ceea ce nu se schimbă, imuabilul, eu-ul, interiorul lui, acestea trebuie iubite, nu forma, nu aparenţa. Exuberantul lui ficat trebuie s-o-nfioare pe julietta, aşa cum numai gîndul la rinichiul ei stîng, puternic vascularizat, îi provoacă o erecţie aproape dureroasă partenerului ei de chat.

Iar julietta îi trimite o fotografie, închipuiţi-vă. În costum de baie verde brotăcel, cu părul ud, plină de viaţă şi bronzol, uscîndu-se în bătaia vîntului. Nu ştiu dacă va putea să înţeleagă cu-adevărat, vreodată, cineva, şocul lui eugen. julietta îl minţise. Şi dovedise că nu are încredere în el. julietta nu mai prezintă garanţii. E ca toate celelalte, o superficială, vrea să fie pipăită, strînsă în braţe, iubită pentru aspectul ei apetisant, care, nu peste mult timp se va transforma în altceva (aici, ce-i drept, nu greşeşte prea mult, i-am accesat fişierul şi într-adevăr julietta are toate şansele să se îngraşe cam douăş'cinci de kile şi să se umple de estrogen şi alţi hormoni masculini),

refuză dragostea lui dezinteresată, pură, lipsită de temporalitate, de corporalitate. Căci, el îi iubeşte interiorul, nu exteriorul, spaţiul organic în care, ca o floare de mină, strălucind încetişor, discret, creşte sufletul ei. Acolo ar dori el să ajungă, să se contopească pentru totdeauna cu nevăzutul din ea, nebănuit de ceilalţi, pe care doar el îl cunoaşte. În detaliu. O despărţire, pur şi simplu, n-ar rezolva lucrurile. Încrederea înşelată se cere răzbunată. eugen trece de şocul iniţial, îi trebuie cam două săptămîni să se refacă, dar devine un om nou. Dur şi implacabil, nu se mai moaie aşa uşor la vederea unui stomac sau a ochiului pineal. Se pregăteşte intens, prefăcîndu-se că nu s-a schimbat nimic, răspunde amabil, deşi cu o imperceptibilă răceală, mesajelor disperate ale juliettei şi, după o lună, e gata de întîlnire.

Se întîmplă într-un motel, în sudul Franţei. julietta ajunge seara, eugen pe la miezul nopţii. Îi bate uşor la uşă, ea deschide, într-un negligé de culoarea florilor de lămîiţă, purtînd pe dedesubt un harnaşament auriu cu negru, complicat. În colţ, lîngă pat, se odihneşte biciul mamei, al bunicii, al străbunicii, al stră-stră-bunicii ei. Coada lui lustruită reflectă discret lumina lunii, filtrată printre jaluzelele de plastic alb, virginal. Ancorate de tăblia patului – legăturile primejdioase. Se privesc lung, eugen oftează, ca un iubit respins ce e, îşi scoate din buzunar bisturiul şi – guler roşu, moşule, îi retează delicat gîtul, după care o tranşează în vană toată noaptea, lăcrimînd între o erecţie şi un acces de ură, la vederea splinei catifelate, a uterului elegant, a umorii cristaline, a creierului ei de un cenuşiu dulce, sidefat, exact culoarea care se poartă toamna asta. Dragostea lui revenise, îmbogăţită, arde mai profund, mai intens, mai adevărat.

Şi ce, vreţi să vă spun acuma că eugen e întruparea lui Jack the Ripper? Prototipul amantului ideal, iubitul neînţeles? Că toate crimele lui au fost pasionale? Că el suferă mai mult decît victima? Că nu e un simplu serial killer? Mai bine vă dezvălui că, la momentul potrivit, julietta se va reîncarna într-o cutie de prezervative din alea aromate, cu băşicuţe. Electronically tested. Tot răul spre bine.

Mă cheamă, cred că s-a hotărît. Ce vrei, îi zic, m-am gîndit spune ea, vreau să-i duci o scrisoare din partea mea. Cui? Nu-mi vine să cred ce vrea să-mi inducă. Nu eşti normală, zic, să-i duc bosului o scrisoare? Păi, nu l-am văzut în viaţa mea, aproape nimeni nu l-a văzut. Nu contează, zice, o s-o duci. Ştii tu pe cineva care l-a văzut? zic. Poate, nici nu există, zic, hai, fii rezonabilă, doreşte-ţi şi tu o maşină, o casă, un amant ca Michael Douglas, o

firmă prosperă, ceva, să fii prim-ministru, da' în Turcia, nu la cehi sau la unguri sau la români, să ne-nţelegem, ceva posibil, ce pana mea. Nu, zice, atît vreau, să-i duci o scrisoare. Ce mă fac? îmi zic, am zbîrcit-o, mama mă-sii (cum ar veni, bunica ei) de treabă, de unde-l scot eu acu' pe bosu', ăsta niciodată nu-i acolo unde-l cauţi, da' dacă-i spun că nu pot, asta mă dă de-a dura-n subnet şi zău că n-am chef de ouat fix acuma. Bine, zic, o să fac tot ce pot, nu-i destul de bine, zice ea, jură-te. Şi trebuie să-i fac jurămîntul ăla oribil, pe sabia lui Gigi Duru', că mă-ntorc peste o săptămînă după scrisoare, altfel nu mă lasă şi pace. Fuck you, îi zic, la sfîrşit, în ebraică. Măcar atît.

Şi o iau iar spre Martina, acolo îmi mai găsesc liniştea, ies de pe net şi merg şi eu ca omu', frumos, şi cînd ajung acolo, ce să vezi e cu Mimi-ziarista, Mimi-reportera-de-televiziune, Mimi-poeta, Mimi-femeia gonflabilă. Nu-i adevărat, nu-i gonflabilă, iar m-am luat cu vorba şi am minţit. Mimi e un mister. Multă vreme am încercat să înţeleg cine e ea, şi singurul rezultat la care am ajuns e o descriere amănunţită a fiinţei ei contradictorii şi imposibile, dar e tot degeaba, fiindcă nu pot pricepe, poate pricepe altcineva în locul meu, fiindcă eu m-am săturat să tot încerc să înţeleg

Cum e Mimi

Ah, Mimi e grasă şi face tot timpul cură de slăbire. Mimi e un paradox, fiindcă, deşi face cură de slăbire tot timpul, tot grasă e. Şi îi e foame, ah, ce foame îi e, de aceea e mereu prost dispusă şi manifestă o agresivitate anală şi faţă de obiectele care o înconjoară. Oamenii sînt, pentru Mimi, tot obiecte – şi fiindcă nu iubeşte obiectele, ea nu iubeşte oamenii, şi pe sine se urăşte fiindcă e grasă şi nu se poate abţine de la nici o tentaţie: nici de la dulciuri, nici de la ţigări, nici de la băutură, nici de la bărbaţi.

peka@2003

Ah, Mimi se îmbracă tot timpul în negru, fiindcă i s-a zis că negrul subţiază. Cu toate astea, Mimi e tot grasă şi nu ştie că negrul e o culoare care essssseţializează. Nu s-ar îmbrăca în roşu-cardinal sau în violet-episcopal, căci ar deveni lipsită de conţinut, s-ar de-obiectualiza şi nu s-ar mai putea urî pe sine cu voracitatea cosmică pe care o resimte privindu-se în oglindă. Mimi crede despre sine că e un obiect. De aceea, Mimi se poate urî abisal şi se răzbună fiind urîtă: e şifonată, pătată, fardată rar şi prost, pe pipăite şi mai ales pe buze: ele sînt un alt orificiu prin care Mimi fecă şi defecă.

Mimi stăpîneşte: aşa urăşte ea. Ah-Mimi îşi plezneşte bretelele de la maiou, căci Mimi nu poartă sutien, iar bustul ei tronconic, scurt, cimentat pe şoldurile willendorfiene tremură dezagregant la fiecare pas, asudat pe cizmele lateral zdrenţuite.

Ah-Mimi e o scîrbă.

...o oaie, moartea-n vacanţă, baba cu chiloţi de tablă, amanta septică, omul în foaie de viţă, viţică, viţicuţă, viţeauă. Mimi e o vacă inamovibilă, vaca transcendentă, muu, muuu, muuuu...

Creierul ei e un uger de grăsime mirosind a picioare transpirate în tenişi chinezeşti uzi de ploaia care nu se mai opreşte de trei zile, buricul ei e vulcanul Popocatepetl emanînd putoarea crematoriilor de la Buchenwald şi Auschwitz, curul ei e fanta imemorială dintre rău şi bine în care se eternizează realitatea mustind a lapte sulfurat de strugurele fermentat al sexului ei. Sexul lui Mimi e groapa comună în care viermuiesc miile de penisuri şi ouşoarele castrărilor repetate ale dorinţelor ei, mierea din maţul lăcomiei catarctice a orgasmelor ei anatomice asezonate cu scurgerea nazală a gunoierilor cu manşete de astrahan năpîrlit din care ies gîndaci uriaşi de bucătărie, ducînd în gură larve agemute camembertian, pe jumătate storşi de mandibula îngălbenită a ... , Ah-Mimi, ordalie făcălundă, sisifuţă gundă, ludicrîndă puţulundă, şoseţulă muştufiţă şalamută rundată ucazat epi riboscit rapacaţită u becahlită, rostolingocărulită, silputroadă mustolară, cocorîndă buşuţuţ, lambribrică renovardă, buh.

*

Te-ai putea întreba ce face Mimi-ziarista cu Martina mea, dacă n-ai şti că şi Martina mea e ziaristă, şi, ca orice ziaristă, lucrează de vreo zece ani la un roman care să spună tot ceea ce încă n-a fost spus despre natura umană. Nu l-am citit chiar pe tot, mă jenez, dar ştiu că n-o să-l termine niciodată. Ea nu ştie, aşa că, din motive de cercetare, documentare şi studiu aprofundat, o cultivă pe Mimi care, defulîndu-şi rafinat excesele, reuşeşte să fie singura poetesă care frecventează, în ciuda antipatiei vădite pe care o trezeşte, redacţia revistei literare a urbei, unde Martina mai intră şi ea, pentru cîte un interviu sau la o cafea, visînd în taină la momentul cînd le va rupe gura băieţilor superiori din provincie, debutînd cu romanul secolului, cu cel mai bun roman al secolului, pentru mai multe secole, începînd de azi şi îi va umili, îi va face să-i lingă tălpile, să-şi recunoască public greşeala de a o fi ignorat, desconsiderat etc. Păcat de ea, eu ştiu că asta nu se va întîmpla niciodată. Mimi are însă cote mai bune, deşi, la drept vorbind, ei nu fac mare deosebire între ele. Aşa-s criticii literari: n-au acces la abstracţiuni. Aşa cum spune chiar Martina, într-un

fragment din romanul care nu va fi publicat niciodată:

În redacţia revistei *Vremea* duhneşte a mort – îmi spun de fiecare dată că aşa miroase nemurirea sau poate că trupul arhitectului, îngheţat pe lîngă cărămizi, se prelinge lichefiat de gîndurile şi vorbele acide din cele cinci cămăruţe aglomerate. Aici clocesc texte refuzate de inspiraţie şi pe cearşafuri lungi, faxate, sclipitoare concubinaje între idee şi conjunctură, mustind a geniu, exhalînd aburi subţiri din sosul gros al inteligenţei critic-laxative. Redactorii revistei îşi mai taie greaţa cu vinul alb în bidoane de Coca-Cola, adus de vreun poet local plin de speranţă, de vreun scriitor bancar sau de vreo gospodină bălaie, în semn de mulţumire pentru scăpările de stil care locuiseră întîmplător vreun număr din versat-eternizanta publicaţie. Cu plete lungi şi blugi, domnişoarele intră pe poarta scorojită ca-ntr-un dormitor soldăţesc usturoiat şi ies ameţite de aroma morbidă a cafelei fermentate.

Vremea e o revistă ca toate revistele, de corespondenţi care de mult nu mai au nevoie să fie publicaţi în pagini de periodic: dependenţi textualişti, agresivi postmoderni, respectuoşi profesori universitari, juni îmbătrîniţi de lecturi vivace şi mai ales poeţi frămîntînd forme baroce despletite obscen, zmei şofînd amarnic printre viziuni şi tehnici, pentru a se izbi spectaculos de pietricelele inteligibilităţii, dispreţuite în numele suprem al experimentului carbon-copy.

Traian Stănescu, poetul transilvan care cultivă estetica înjurăturii nobile, încercase odată chiar să scrie o piesă – aşa cum credea el că oamenii de teatru cred că trebuie să scrii – dezamăgit de indiferenţa regizorilor, îi dispreţuia acum pe toţi, detronîndu-i de la rangul de poeţi, la acela de ingineri. (Încercarea lui Traian se petrecuse la scurtă vreme după ce vizionase un spectacol celebru, care îi prilejuise meditaţii, revelaţii şi chiar pagini pline de vervă: *La belle-mère aux trois brus*, jucată cu aplomb de trupa oraşului, în limba franceză, pregătită, aşadar, pentru un turneu la Paris care nu s-a întîmplat niciodată. Regizată de nevasta unui doctor balneolog din Slănic, reuşit horror al lui Creangă (cu soacra – cea cu trei ochi – pedepsită la modul cel mai sadic de nora cea mică, perversă, cu limba înţepată şi bine condimentată, cu binele – binele? – triumfînd asupra răului şi Doamne, nu ne duce pe noi în ispită – ce petreceri, după un post acerb – cu pui în smîntînă şi vinuri băute – ce nurori bete torturînd o soacră nevinovată, ce triumf al feminităţii dezlănţuite împotriva ei înseşi, ce suc-ces de ca-să!) îl inspirase pe Traian care dăduse la iveală o minunată piesă antifeministă, o lectură actuală, în roşu, a Prinţesei Turandot, la curtea lui Mao Tze Dun, un protest fierbinte şi cutremurător la adresa comunismului. Păcat doar că venea prea tîrziu, au spus regizorii care-au frunzărit-o, deranjaţi o clipă din lecturile lor scenice. La o a doua privire, îşi spuse Traian, îndesînd în sertarul treizeci din dreapta, manuscrisul eşecului său dramaturgic, lipsa de interes a scriitorilor pentru teatru, această distracţie vulgară, avea mii de justificări în inabilitatea teatrului de a se rafina îndeajuns pentru a fi gustat de un palat delicat.

Genurile, într-o reală combinaţie a fragmentarului, se interferau, inclusiv biografic. Astfel, prozatorul şi criticul-şef, pe lîngă romanele absconse, bazate pe metadiscurs, pretaportism şi fucoltiade, scria pe ascuns romane poliţiste foarte inteligibile şi cu storiuri vandabile, pe care le publica sub pseudonimul Agatha la o editură locală, criticul şef-adjunct scria poezii despre care glosa cu graţie redactorul-şef, prozator serios, cu tentă gravă, ardelenească, meditativ-analitică şi profund explorator al relaţiilor interumane.

Mimi e şi ea aici, după o vizită scurtă la ex-romancierul glorios al urbei, Nicolae Păcat, căruia îi apăruse volumul al doilea din cartea de succes ‘Spre tine, Zarathustra’, vîndută la tarabe împreună cu gumă de mestecat, ţigări, hot-dogs şi alunele americane în ambalaje turceşti, pop-corn în unt de cacao, vodcă autohtonă colorată în nuanţe de whisky şi best-seller-uri de Sandra Brown şi Pavel Coruţ. Scriitorul o primise amabil, îmbrăcat într-un trening de fîş albastru cu dungi albe şi roşii, vituperant, încă din prag, la adresa prietenilor ei de la *Vremea*, revistă unde fusese şi el redactor pînă la schimbarea vremurilor, şi a cărei serie nouă o înfiinţase, împreună cu alte personalităţi marcante din anii negri şi oprimanţi ai hidrei roşii, cînd nu se puteau mînca decît cîrnaţi cu boia şi bea merlot de Tirimia. Printre fondatori erau Coco Jumăreanu, securistul responsabil de publicaţii, Dan Dulceag, scriitor fără cărţi, emigrat mai apoi la Paris, pe-atunci profesoraş de ţară într-o comună viticolă nu departe de oraş şi Maia Sonia Stuparu, concubina elevată a ofiţerilor detaşaţi din Moldova, în drum spre garnizoane risipite prin orăşele ungureşti, în curs de colonizare. Liber-profesionist, scriind prin chiliile mănăstireşti, Păcat fusese deputat o vreme, ambasador în Nicaragua şi director de editură, după care, silit de comandamente interioare, renunţase stoic la toate avantajele sinecuriste, autoexilîndu-se în cinstea deţinuţilor politici din anii ‘50, în cochetul apartament de şase camere, cu scară interioară, pe care i-l pusese la dispoziţie cu ani în urmă una din slăbiciunile lui, azi subprefect, pe-atunci şefa propagandei locale de partid.

‘Ah, Mimi’, spune Traian, privind indiferent craniul computerului, în care se reflectă uşa pe care ea tocmai intră.

‘Ah, băieţi’, răspunde Mimi, care nu salută niciodată ca toată lumea.

Traian îşi corectează ultimul volum de versuri, dedicat lui Mimi, abisal intitulat *Alb pe alb*. Îi recită galant:

‘Îţi scriu cu un pix alb,

Alb pe alb.

Albul îngraşă.

Albul îngraşă... ăăăă, mda. Albul... îngraşă. Asta-i bună, nu? Numai alimentele albe îngraşă, asta fiindcă albul îngraşă. Pîinea albă îngraşă, pîinea neagră nu. Zahărul îngraşă, cafeaua nu. Untul îngraşă. De exemplu.’

‘Ai mai venit pe la noi, dragă – ce mai face prietenul Păcat, tot în căcat?’ zice Surdu, trecînd pe-acolo rapid, preocupat, interiorizat, anagramat.

Traian surîde trist, mîngîind vag(inal) ma(n)usul computerului. ‘2123456789 -987654321334567890 + 90878 – iată versul pe care-l căutam, continuă el. Transcendenţa numerelor – relaţia misterioasă dintre feminin şi masculin, în apogeul ei indescriptic. Indescriptic, da... ’

Mimi adoră să vorbească despre feminin şi masculin cu prietenii ei scriitori – e atît de excitant, iar privirile lor mustesc de freamătul adolescentin al erupţiei acneice stilistic unitare.

Interviul, lung şi anost, plin de truisme semiinjurioase şi autoencomiastice aprecieri, era aproape nepublicabil. Mimi oftă, mototolindu-şi dictafonul în buzunar. Priviri orientate de la gît în jos, glume binevoitor-ademenitoare. Mimi ştie de la prietenul ei, fotograful Feri, că femeile (ca şi fotografiile) alb-negru arată mai bine decît cele color – şi hainele ei respectau regula, sufletul ei îmblănit – aşişderea. O atrăgeau mirosurile din redacţie şi, hipnotice, aromele din spatele cuvintelor, într-un flirt gratuit care devora banal, fără nici o măreţie în tragismul descompunerii, între rîs şi plîns. Căci Mimi e poetă şi nu se dă înapoi de la nimic. Aventurile ei alambicate cu băieţii de la *Vremea* nu se consumă fizic, ci în cuvinte. Poşta redacţiei, asta e Mimi. O iau pe rînd, o trec din gură-n gură, cu nerăbdarea disimulată a lăcomiei perverse, transpirînd la o ocheadă, gîfîind oftat – ca oftatul ei mîngîind dictafonul falic, în buzunarul de la jachetă. Şi preţul şifonatei treceri pe-acolo – cîte un articolaş, cîte un interviuaş, cîte un eseuţ, cîte-o poezioară. Lamentabile urme ale trecerii. Ce masturbaţie divină, deplină, la cîte-un rînduleţ grosolan amintind de sprîncenele ei nepensate, de nasul ei cărnos, de părul ei zburlit, de frageda nevinovăţie a ciorapilor ei răsuciţi, întotdeauna negri, întotdeauna opaci. Ce artistă e Mimi, cu guriţa ei placată cu porţelan şi parfumurile ei străine, aduse de la Budapesta, Ljubljana, Riga, Viena, Londra. Hello, boys, Parisul e divin, ce oraş feminin, ţi se oferă înflorit, ispititor, Centre Beaubourg, Louvre, Quartier Latin, Place de l’Opera, Moulin Rouge.

Căci Mimi circulă, nu se ştie cum, nu se ştie de ce. Are un soţ generos, un frate – om de afaceri prosper, o prietenă business consultant la McDonald’s, astea toate sînt secretele ei, de care nimeni nu vrea nici să ştie, nici să

aibă parte. Ea trece prin lume în pas vioi, trimiţînd ilustrate cu colţuri de cafenele, peisaje compuse turistic sau caricaturi gînditoare. Revine apoi, fără s-o cheme nimeni, fără s-o caute nimeni.

*

Cred că v-aţi prins pînă acuma, dacă nu, vă zic eu, adevăru' e că nu-s un înger obişnuit, asta pornind chiar de la culoare. Nu-s tocmai alb (nu-mi place că mă suspectaţi mereu, sînt înger, dacă v-am zis, nu-s altceva!), pentru că n-am mai făcut o baie cam de mult, dorm pe unde-apuc şi poluarea e maximă în mileniul ăsta - nu uit ca toţi ceilalţi, nu mă prea supun regulamentului, ştiu prea bine ce se-ntîmplă la Mr. Tawn în ogradă, am legături dubioase cu lumea aşa-zis vie a oamenilor. Ştiu ce gîndiţi. Un înger-boschetar. Cu scîrbă vă-ntoarceţi feţele de la paginile astea, fuck, încă unul cu probleme de identitate, da' să ştiţi că n-am minţit foarte mult. Am decăzut, that's the truth, and nothing but the truth, la început am fost un înger bun, ascultător, uituc şi cuminţel, care nu făcea decît ce i se spunea. Am însă un defect, care, ăsta, a dus la îmbolnăvirea mea gravă. Mă plictisesc.

Am fugit din heaven, asta e, ce pana mea. Am sărit gardul într-o după-amiază cînd ne strîngeau cu japca la frecat nimburi pentru şefii cei mari, care au cîte douăsprezece aureole, una pentru fiecare lună a anului cică, iar eu n-am mai putut. Pur şi simplu n-am mai rezistat. Mai intru uneori să fac o baie, devorez vreo două kilograme de bomboane gumate şi stau de vorbă cu prietenii mei: Horus, Fama - ajunsă din greşeală pe-acolo, numa' fiindcă-i nepoata lui Manitu, prin alianţă, după tată, care era un Karashishi păzitor de temple în Japan, iar după mamă, cică, bunicu-său era Helios -; datorită ei mă mai ţin şi eu la curent cu latest news, Morpheus (autorul morfinei, of course, da' nici azi nu i s-au plătit drepturile, lumea-i rea, Angelina) şi alţii mai mici şi cu poziţii mult mai nesigure, da' băieţi de băieţi, te poţi înţelege cu ei, mă ajută să intru şi să ies pe uşile de serviciu.

Nu înţeleg prea bine cum s-a făcut împărţirea asta, de ce Horus e sus, deşi e un tip lipsit de moralitate (să te culci cu soră-ta, really, have some decency, man), iar pe Bes, un băiat de treabă, chiar şi în varianta lui feminină de Beset, care te apără de deochi, magie neagră şi animale, protejează femeile gravide şi noii născuţi, ei bine, pe el l-au trimis, fără şovăire, la Mr. Tawn, alături de Priap-caraghiosul, Baubo cea veselă, Pan (ăsta cu ce a greşit, poftim, explicaţi-mi, dacă puteţi) şi alţi şmecheri ca ei, Tlaloc, zeul mexican al ploii sau Padmapana, păzitorul

lotusului. Pînă la urmă şi asta e o chestie de familie, reţele de putere, there is no democracy în lumea veche mai ales, poate în America o fi altfel, cert e că ăia de sus n-au nici simţul umorului, nici nu-s în stare să administreze universul, nişte îmbuibaţi conservatori, lipsiţi de orizont, fără deschidere, e timpul să se schimbe ceva, moşule, pe bune.

Pînă una-alta, e o după-amiază de toamnă, călduţă şi simţitoare. Mă iau după Mimi şi Martina, care se îndreaptă, vezi bine, spre revistă. Surdu, prozatorul cel mai postmodern şi redactorul cel mai şef, e întins pe un catafalc asortat alb-negru-auriu. Murise accidental, încercînd să-şi pună capăt zilelor în mod experimental, eşuînd în încercarea lui, căci, reuşise, fără să vrea. Miroase a brad şi a lumînări, ca de Crăciun. (Urăsc Crăciunul, atunci trebuie să ne-mbrăcăm toţi festiv şi să cîntăm osanale în cinstea bosului şi a lui fiu-său, iar eu n-am voce, aşa că mereu mi se dau penitenţe: să mătur pe jos, să spăl paharele, să spăl vasele, să duc îngerii mai cheflii la culcare... odată am zis bancu' ăla stupid cu nevasta lui Moş Crăciun şi m-au băgat în coteţul pentru reciclare, ok. man, înţeleg că nu se rîde, da' un dram de simţ al umorului, ce pana mea!? aud că la separeuri, unde chefuiesc boşii, aduc de Crăciun şi de Paşti chiar şi mutante din grădina zoologică şi le pun să le-arate cum... nu, nu pot reproduce chiar toate zvonurile, deşi, dacă-i pe-aşa, rar îi vezi pe ei la faţă şi n-am minţit-o deloc pe grif cînd i-am zis că eu, unul, nu l-am văzut pe şefu' jamais de la vie şi nici nu cunosc pe nimeni care să-l fi văzut, am citit, ok, am învăţat pe la şcoală, dar... cum să-i dau o scrisoare, cui să i-o dau, mai bine zis, ce mă fac?)

Paharele cu vin şi ţuică din arhiva revistei se oferă în zumzetul discret al recepţiei funebre, pe fondul muzicii de cameră interpretate de patru instrumentişti în fracuri lucioase pe la coate şi gulere, stînd cu spatele la îndoliata audienţă şi mişcîndu-şi braţele pe arcuşuri, misterios, în lamento, ca şi cînd ar fi cosit iarba proaspătă a verii, în zori, cu roua aburind în mici curcubee nevăzute, filtrate prin razele decapate ale lumînărilor de ceară aromată.

În chicineta de unde izvorăsc cafele, Traian şade cu o farfurie uriaşă de sarmale în faţă, presărîndu-şi smîntînă pe varza pipărată şi ştergîndu-şi lacrimile cu cîrpa de bucătărie. Groaza şi angoasa îi aiuresc privirea lichidă, mănîncă sughiţînd de aproape două ore, fără lăcomie, constant, reumplîndu-şi farfuria din oala uriaşă de o sută cincizeci de porţii, împrumutată de la cantina de pe colţ a fostului liceu agricol – azi colegiul naţional al

fermierilor – de îndurerata văduvă. Citeşte cu gura plină, îngăimînd printre lacrimi, ultima lui poezie, cea care îi va inaugura volumul următor, proaspăt scrisă în cinstea răposatului drag.

Din ce este compusă lumea

lui Al. I. Surdu

globule roşii

zgîrie-nori

haine second-hand

trenuri

patimă soap

BCR

curvele de la Grand-Hotel

ciocolată

astea două

simboluri

maţe crăpate

automate cu jocuri

în

mama beată

răspundere

ciorapii rupţi ai bărbatului din troleibuzul 23

unguri

adn

dimineţi mahmure

psihologie analitică

bad boys

Fata Împăratului Roşu

cancer, ba nu – metastază

autobuzul de Văleni plecînd tîrziu din autogară

computerizare

a urla

remaniere guvernamentală

prinde-mă ---

Germania

tremurici

greva minerilor din Roşia Montană

iarbă

şoferi

AIDS

foi de dafin

pian

mătase şi catifea

America

liliac liliachiu şi verde

o groapă în mijlocul oraşului

pizza

cerceii nevestei mele

la

cartofi prăjiţi

doremifasollasido

ora 5.00 a.m.

fireşte că

tampax

pe

brahburi

vino-ncoace

scorţoşeli

ribestdbuorpm

Anglia, Scoţia, faxuri

copilul meu care plînge speriat

radio

cocoşel

Colgate

Valentina-Valentin / Ce divin

poenrfujdkrnjcgafsrenvşckdjgfizjzntvbecmaaybdfreooooooooooooooo

Show

Lîngă computerul ca un ochi de peşte sălbatic (spre deosebire de peştele domestic, care provine din larvele de muşte, peştele sălbatic se trage din urs şi nu poate fi domesticit), părintele Iustinian alunecă mereu de pe scăunelul corectoarei, prea mic pentru accesoriile fizice ale sutanei şi îşi toarnă vin alb din bidonul de plastic negru, greşind din cînd în cînd şi umezind chiştoacele fără filtru din scrumierele împrăştiate pe mese, printre file adnotate, listări întîmplătoare.

Martina fumează într-un colţ, rezemată de calorifer, împreună cu nevestele mute ale celorlalţi trei poeţi, încremenite sub portretul uriaşului gînditor (marcat cu banderolă), rătăcindu-şi privirea pe standul cu vînzare al operelor lui complete, editate în pripă. Din fotografia destul de recentă, Surdu îi priveşte încercănat, cu obrazul nebărbierit sprijinit în palma mîinii drepte, melancolic şi avîntat. Rujată şi cu cercei mari de aur, Mimi îşi mişcă şoldurile în ritmul respiraţiei părintelui, din ce în ce mai adînci, mai complete.

Îi trag un cot cu sete lui Surdu, spiritului lui, ca să zic aşa, care priveşte de sus, nebărbierit, încercănat, abstras, cu obrazul sprijinit în palma mîinii drepte, toată pomana organizată-n cinstea lui. E cam derutat, nu-şi dă seama încă ce i s-a-ntîmplat, las' că vede el peste şase săptămîni, cam atîta durează perioada de acomodare, pe urmă îl ia în primire Peti de la triaj şi hotărăşte la ce-i bun. Adevărul e că, orice-ai zice, sistemul funcţionează. Dacă domnu' prozator trece testele (şi-s grele, nu se-ncurcă), arată că a fost de folos pe pămînt şi altcuiva decît orgoliului său, trupului său şi ego-ului său inferior, are o şansă. Da' nu prea cred. Din cîte-am citit eu, face parte din ăia care nu spun decît propria lor poveste, o mint în fel şi chip, iar minciuna... he, he, păcat capital, moşule. Numai dacă nu primeşte o derogare, da' slabe speranţe. Ultimu' cu derogare am fost chiar eu şi nu prea cred să se repete istoria o vreme, fiindcă e riscant, la ăştia derogaţii se pot întîmpla tot felul de accidente. Watch me. Anamnesis destrudo e cel mai inofensiv. Dacă totuşi are noroc, îl aşteaptă vreo trei kerjilioane de ani de reciclare-n purgatoriu. Pe urmă trebuie să demonstrezi că funcţionezi în condiţii de stres, de vînt şi ploaie, de temperaturi joase sau înalte. Depinde la ce vor să te folosească. Te trimit la cursuri de matematică, informatică, astronomie, astrologie, chimie, anatomie, limbi străine, geografie, retorică, literatură şi muzică şi după ce le absolvi (dacă reuşeşti, că aici şansele sînt cam de 2%), te bagă-n găoace, apoi în incubator să te remodeleze (Doctor Michael, of course), după care te trec la refrigerator în aşteptare, pînă se eliberează un post de înger cu studii medii. De-aici încolo, începe greul. Aşa că-i mai trag una lui Surdu, care săracu' are orbu' găinii încă, se-nvîrte ca un titirez, ah ce-mi place asta, e prima partidă pentru el, deocamdată amicală.

Şi mă loveşte iar mirosul de lumînare şi brad, simt că mă ia cu greaţă, fiori pe spate şi-mi amorţesc aripile, mi se-apropie o nouă criză, iar n-am fost atent, aşa păţesc de fiecare dată cînd moare proaspăt cineva lîngă mine şi am impresia că mirosul de brad afumat e un fel de madeleină pentru mine, îmi declanşează boala, vin detaliile cu grămada... m-am jucat prea mult cu prezentul şi încep să mă materializez. În ultima vreme, vin din ce în ce mai des şi ţin din ce în ce mai mult, poate, mă transform odată, în pana mea, că m-am săturat, doare de-nnebuneşti şi vezi tot, de parcă te mai naşti o dată şi doare cumplit, trebuie să fug, să m-ascund o vreme, pînă-mi revin, între timp lumea se schimbă fără mine, îmi pierd şirul şi nu mai ştiu ce se petrece, e ca şi cînd ai dormi după-amiază, ceva ce nu li se-ntîmplă celor ca mine, asta ştie orice copil.

Aşa că îl las deocamdată pe Surdu să mediteze la immortality şi o şterg aproape cu viteza luminii, să nu cumva să mă materializez naibii în tîrgul ăla, fix lîngă sicriul prospăturii şi să-mbogăţesc arhiva de miracole a folclorului local. Slavă Domnului, aterizez, aşa cum îmi doream, pe malul Tamisei, într-o după-amiază, evident ploioasă. În cazuri de-astea îmi pierd parţial facultăţile, zbor mai lent şi lumea mă cam vede şi cînd nu vreau eu, nici o problemă, doar că e din ce în ce mai greu să faci rost de bani în felul ăsta. Bine-i mai merge lui Bambi ăla... Acum am nimerit bine, şi-aşa voiam de multişor să mai petrec o vreme în Londra.

Masculin oraş,vorba lu' Mimi, aşa cum îmi place mie. Data trecută, am căzut într-un cort arăbesc la nişte beduini şi am fugit trei săptămîni de ei, schimbînd cai pe cămile şi invers, din oază-n oază, pîn-am reuşit să dau de-un jeep, credeau că-s femeie şi voiau să mi-o tragă în schimbul pensiunii complete. Appointment in Samara, băieţi, le-am strigat din zbor, cînd mi s-a terminat criza. Am jurat atunci că o să fac ceva, mai ales că, la scurtă vreme după asta, plimbîndu-mă pe un site cu muzici noi, aflu de la un demon mai mic, pe care-l ajut să-şi desprindă coada dintr-o crăpătură elastică tip capcană-de-draci, făcută de nişte băieţi de cartier, că ar fi undeva rost de-o operaţie. Boala mea, adică, ar putea fi rezolvată, cică. Da' te costă, ce mă costă, zic, păi, trebuie să ne dai un suflet, ştii bine că pe noi aşa ne plăteşti, adică la voi se face asta, zic, nu, zice, pe pămînt, e cineva care se ocupă, da' preţul îl luăm noi, el are un comision. Şi, pe deasupra, trebuie să optezi, zice dracul, sugîndu-şi îndurerat coada. Ori mă fac om de-a binelea, zice, şi-atunci memoria îmi funcţionează tot timpul, ca la oameni, ori mă fac înger de-adevăratelea şi o rup în fericire ca toţi ceilalţi, uit şi cum mă cheamă. (Aţi observat, cred, că noi n-avem nume, decît boşii cei mari – eu sînt o excepţie, am mai multe, da' nu vi le spun, las'că le aflaţi voi cu timpul. Ne mai punem porecle: aguridă, acadea, gulie, ariel, buricel, dar frăţiorii mei, ca nişte orătănii ce sînt, le uită mereu.) Şi de-aici dilema mea. Începe să-mi placă chestia asta cu memoria şi mă tem că, dacă mă operez, o s-o pierd pe Martina şi pe toţi prietenii mei de pe net, o să mă folosească la cîntat în biserică, la făcut ouă şi cam atît. Dacă mă operez, altă dilemă. Bun, mă fac om, dar ce-o să fiu, bărbat sau femeie? Zice Dombi, drăcuşorul, că pot alege. Am nevoie de documentare. Zice dracul că sînt un înger cu suflet de om. Iresponsabil bosu', zice, cum a putut lăsa aşa ceva să existe? Ia te rog, îl reped, poate vrei să-l chem pe Old Gabs, ăla care serveşte legiuni de demoni for breakfast. Îşi cere scuze, păi cred şi eu. Atunci Martina ce-o fi? Un om cu sufletul pe jumătate eliberat de trup, zice. Noi am inventat anamnesis destrudo, Mr. Tawn himself. La popoarele vechi se cunoştea boala asta şi

cei care sufereau de ea se credeau pe jumătate îngeri, aşa că bosu' s-a supărat şi i-a executat pe toţi. Îţi dai seama, aveau tot felul de puteri, zburau, cărau pietre uriaşe (nu degeaba se miră toată omenirea la piramidele alea şi de statuile din Insula Paştelui), provocau furtuni, se dădeau profeţi. O maladie sediţioasă, rînjeşte Dombi, vezi să nu afle, că te aranjează şi pe tine, zice, mai bine hai la noi. Măi! mă răstesc la el, se prinde că m-am prins şi-o şterge chiţăind. Nu-l mai ajung cu aura, pe care mi-o folosesc în cazuri de urgenţă ca pe un bumerang. Mike m-a-nvăţat, cînd eram mai mic. Zice, poţi s-o arunci liniştit, tot la tine se-ntoarce şi mai arde vreo trei draci. Chiar dacă tu nu-i vezi, ei sînt peste tot. Supărat rău, Michael ăsta.

Londra s-a schimbat mult în ultimele secole, numai englezii nu s-au schimbat aproape deloc. Plănuiesc de mult să dau o raită prin teatrul londonez, aţi ghicit poate deja că, înainte de a fi înger, am avut treabă cu teatrul. Nu spun ce treabă, da' e clar că serioasă, nu? De-aici slăbiciunea mea pentru moonlight, Cristian şi, în parte, grifon. Unul din efectele secundare ale bolii mele e că nu-mi amintesc exact cine-am fost. Cred însă că am fost de mai multe ori. O dată măcar şi în Londinium. Aşa că mă hotărăsc să-mi petrec timpul care mi-a mai rămas pînă mă termină grifon cu scrisoarea ei, într-un hostel, undeva off Tottenham Court Road, fix în centrul Londrei, quite basic, zice indianul care mă conduce în camera de vreo eight feet pe ten, în care de-abia încape un pătuţ şi o chiuvetă de faianţă şi pe fiecare perete creşte cîte-o maximă pacifistă ganddhistă, cam în genul it is nice to be important, but it's more important to be nice. De parcă m-aş pregăti să devin sfînt. Post şi rugăciuni. N-am făcut asta în viaţa mea şi n-o să-ncep tocmai acum. However, stau acolo numai ca să am o adresă, altfel, bîntui zi şi noapte Londra, beau bere, hectolitri de lager şi guiness, cea mai bună bere din lume. Şi merg la teatru, viaţa mea. Cumpăr un *What's On* şi le iau pe rînd. La noul Naţional, la una dintre cele trei săli, Cottesloe cred, un Harold Pinter. La alta, *Othello*. Ce succes mai are băiatu' ăsta... În West End, veşnicele spectacole comerciale de care m-am îngreţoşat, de pe vremea lui Victor Hugo şi a războiului din Vietnam. Se mai joacă undeva David Hare, o piesă antediluviană (de prin anii '70), cu o actriţă trendy, la Littleton, un Robert LePage. Mă duc la canadian, of course. Jeeze, un spectacol pe gustul meu, apare din prima scenă unul care-l interpretează pe Mr. Tawn şi se ceartă cu arhitectu' care-a făcut muzeu' ăla, Guggenheim din New York. Plec la pauză, m-am lămurit, nu e Mr. Tawn. Vreau ceva cu adevărat nou şi foarte bun, man, aşa că intru la un spectacol irlandez unde se stă, se bea non-stop şi se spun poveşti cu stafii. Eu mănînc bomboane gumate şi-l slăvesc pe Domnul, la irlandezi ţine.

Bună treabă, teatrul, nu? Arta de a te preface în altcineva, în tine ca altcineva, adică. Şi aici, gestul contează – expresia corpului, dată de mişcare sau de stagnare, de felul în care astea două se compensează şi se compun. Compoziţia e esenţa. Şi, pentru ca travesti-ul să funcţioneze, trebuie să fii o natură contradictorie, adică, negînd şi afirmînd totodată, adică, niciodată pînă la capăt, să nu fii ceea ce reprezinţi, să reprezinţi, doar, ceea ce eşti. Nu să te prefaci, să fii paradoxal. Fiinţarea contradictorie, cea pe care o trăiesc şi eu acum, cînd intru şi ies din lumea pe care încă n-am ajuns s-o descriu. Tot trupul se regăseşte aici şi, contradictoriu,

paradoxal, fiinţa mea e în altă parte, meşterind, amestecînd, căutînd compoziţia potrivită. Cît de aproape sînt cuvintele de obiecte, doar un pas şi ele ar căpăta trup, invocate. Ar putea deveni realitate, prin ritm, tăceri şi armonie. Doar să găseşti formula magică. Şi să te prefaci sincer. Nu se poate să crezi că te poţi vreodată preface cu adevărat, decît dacă te prefaci sincer, dacă doar acele-celelalte feţe ascunse ale tale, bine şlefuite, ies la lumină, strălucitoare, da, da, trebuia să le ai în tine. Ca să te prefaci în lup, aşa cum pretind vechile poveşti licantropice, trebuie să fii dinainte lup. De aceea, am avut întotdeauna îndoieli că teatrul e lucrare divină; spiritul recalcitrant al teatrului (al celui viu, nu al asepticelor subproduse conservatoare care te plictisesc şi te mortifică) vine din zona unde duduie focul veşnic pe care fierbe smoala folosită la pavaje, în amestec omogen cu intenţiile bune, după cum se ştie.

Tot căutînd ceva nou cu-adevărat, dau întîmplător, într-o Friday night, peste Alison, o veche prietenă, actriţă, care mă strigă peste înghesuiala din pub, cu două beri şi-o apă tonică în mînă. E cu Joseph, critic literar, plecat de curînd de la Cambridge, unde se plictisea ca lecturer de poezie. În Londra lucrează în timpul liber ca zugrav şi decorator de apartamente. Se cîştigă mai bine, spune, lucrez incognito şi la the Guardian şi cu americanii (TLS – Times Litterary Supplement, sînt spionul lor în literatura engleză, rîde cinic, satellite critic, zice, pe urmă iar, serios, zice, aproape am terminat cel mai bun roman al secolului, gata cu critica literară, după ce mă lansez mă mut în America să scap de vecinii mei antisemiţi, de exemplu Pamela, baba de la etajul I, care nu iese niciodată din casă, she's agoraphobic, does not like Jews or blacks, but she knits jumpers for all the children in the block, whether they want them or not, and whether they are black or Jewish or not. Societate fără valori, se plînge Joseph, mai bine la americani, acolo măcar ştii că n-ai la ce să te-aştepţi. I disagree, îi spun, dar nu m-aude, mai bine, că tot n-aveam chef să-ncep un argument cu el, mai ales că are impresia că a citit mai mult ca mine în ultimii trei sute de ani.) Cu ei mai e Meredith, o irlandeză autentică, din aia cu părul roşu, ca Martina mea, literary manager într-un teatru de texte noi, ciulesc urechile s-aud ce spune. Joseph e deja la a patra guiness, zice că teatrul britanic e condus de lesbiene şi gay, Meredith şi Alison susţin că mafia evreiască e peste tot. Are you straight? mă-ntreabă Meredith, I'm sober, îi zic, uşor deranjat de comportamentul libertin al lui Alison, care se freacă de mine tot mai insistent, crede că sînt dramaturg, aşa i-am spus la prima întîlnire, e oricum meseria cea mai apropiată de condiţia mea actuală şi, la drept vorbind, mă mai şi pricep cîte puţin. După care încep să vorbească

despre playwriting, Meredith zice că au nişte writers din Europa în vizită, mă cheamă să văd, după care ne recomandă un spectacol bulgăresc cu o casă de nebuni în creierul munţilor, într-o fostă mănăstire ortodoxă şi cu ajutoare paraşutate de la *Médicins sans Frontières*, în lăzi mari, solide, care conţin uniforme ale armatei americane, printr-un accident, după care toţi nebunii devin normali, zice ea, se înregimentează şi pleacă prin Serbia să se-nscrie în NATO, participă la război alături de Căştile Albastre, ajung la Strassbourg şi acolo se blochează, fiindcă găsesc o catedrală uriaşă pe treptele căreia se opresc să cerşească, gata, călătoria lor iniţiatică se încheie, ce zici, bună, nu? Est-europenii ăştia... a pain in the ass. Toată lumea e de acord, Joseph mai puţin, fiindcă e deja mangă şi e pus pe harţă. Tot mai bine decît Pinteru' de la Naţional, zic eu, ca să aflu de la Alison că actriţa aia proastă şi exhibiţionistă care mi-a amintit de vară-mea, Louise, era nevasta regizorului. Nimic nu se schimbă în teatru, îmi zic şi parcă păşesc pe un teren ceva mai sigur. Ne dăm întîlnire a doua zi cu Meredith, fetele pleacă împreună şi eu îl car acasă pe Joseph, am un feeling de Christmas, îi dau drumul cam de sus pe pragul uşii, nevastă-sa aude, deschide şi-l trage în casă. Orice beţiv are un guardian angel, bombăne ea, da' pun pariu că de fapt habar n-are.

A doua zi, întîrzii de la întîlnirea cu Meredith, casc gura la o manifestare a grupurilor gay, se pare că, înainte cu o seară, explodase o bombă în Soho, într-o crîşmă de homosexuali, nu departe de pub-ul nostru. Dau o raită să văd, nu e prima dată că merg prin Soho – cartier celebru, azi a rămas mai mult reputaţia, mitizat şi, ca şi Quartier Latin, semănînd chiar în spirit cu acesta din urmă, devenit fashionable – chiar mai mult decît atît, turistic, asta însemnînd că mai ales kitsch-ul e bine reprezentat. Deşi în Londra – oraş care te poate păcăli şi surprinde, nu ştii ce găseşti sub suprafaţa strălucitoare a kitsch-ului. Graba şi superficialitatea nu sînt permise, deşi graba şi superficialitatea îi ţin pe londonezi în viaţă.

Soho e plin de mirosuri şi cuvinte. Multe cuvinte, multe mirosuri, multă mîncare, exotică în mare parte, dar englezii, britanicii mai bine zis, au o afinitate imperială cu exoticul. Peşte şi frutti di mare, brînzeturi, de la multele variante de Ceddar la Stilton-ul mai gustos decît galicul Roquefort, multe fructe: unele odioase, altele jignitor de familiare – sorturi de pîine sofisticate, plăcinţele – wholegreen olive ciabatta, rosemary seasalt focaccia, champaillon sau cholla – cozonac împletit cu mac sau prăjiturile dense, cu aluat însiropat şi rugos ca praful de cărămidă, dar care-ţi umplu gura de arome şi frustrări: chocolate pecan sau lemon madeira.

Iată un popor care a călătorit. Şi nici măcar răzbunarea coloniilor, atît de amară la francezi sau nemţi sau olandezi, nu e gravă aici –

– şi ajungi la ceaiuri: boluri de sticlă în forme dulci şi culori pale, alături avînd întreaga gamă sofisticată, deşi nu întotdeauna rafinată de preparare: ceainicul cu învelitoare de pluş sau fetru, pictată demn sau imprimată vesel, strecurătoarea de ceai închisă eremetic cu lănţug, ceştile cu capac, fără balama, nu ca cele de bere nemţeşti, mult mai mici şi din porţelan, decorate cu motive chinezeşti. De altfel, ceştilor de ceai sau cafea, din porţelan, li se spune pe-aici „China". Şi preparatul, un paradis al iubitorilor de înţelepciune, adjuvant al conversaţiei mondene sau pur şi simplu hrănitoarea băutură în care, spre a o face şi mai nutritivă, englezii pun lapte, alterînd-o definitiv, cu asumată lipsă de gust, – are şi el nume, evocînd marea dragoste de călătorie a acestui popor de navigatori: Sencha Fukujyu, Lapsang, Souchang, Kocheicha, Quangxi, Guilha, Assam Bop (japoneze, chinezeşti, turceşti, dar şi Russian Caravan – să fim drepţi), culminînd cu celebrul şi, deci, popularul Darjeeling, ceaiul ceaiurilor, în diferite calităţi şi proporţii. Formosa Oolong...

Dar nimic nu se compară cu magazinul algerian de cafea din Soho. Cafeaua şi rudele ei, ciocolata şi cacaua, laolaltă cu micile – şi marile – complicatele şi misterioasele instrumente de amestecat, încălzit, filtrat... Esotico, Velluto Nero, Columbian San Augustin (oferta zilei), Mexican marago, Caramello, Ferrari, Amaretto – soiuri cu nume italieneşti: ei, italienii, o altă mare dragoste a britanicilor vreme de mai bine de un secol, mari prelucrători de cafea – îşi combină erotic parfumurile, atît de puternic, încît doar mireasma îţi dă dependenţă. Vînzătorii, doi la număr, par şi ei drogaţi: îşi clatină capetele zîmbitori, săltăreţi, meditativi. Par scufundaţi în ei înşişi. Monkey nuts, Mecadamia, Butterscotch, palide încercări de aclimatizare ale Albionului, nu reuşesc să îmburghezească răsuflarea cafelei, adăpostită în saci de iută, inscripţionată şi etichetată pe categorii şi valori, esenţe şi comori. Peşteră a lui Ali-Baba, magazinul algerian de cafea, în emanaţii afrodiziace, trezeşte pofta gustului: amărui sau acrişor, treptat crescînd spre columbiană, mocca sau arabica. Nuanţa – spre negru sau maroniu-şocolatie, cana în care o bei, temperatura... întreaga ştiinţă a magiei de a bea cafea.

Cafeaua: adulmecată, preparată, gustată, încorporată. Să pui zahăr în cafea: ca şi cînd ai pune apă în vin. Parfumul ei... ca toate parfumurile adevărate, acelea care aduc aminte de fructe sau, mai mult, asociază în

subconştient edibilul cu frumosul. Şi cu obţinerea satisfacţiei: relaţia omului cu hrana sa. Canibalismul inerent naturii umane, care face posibilă iubirea – nimic dincolo de asta. Nici chiar discretele scări de lemn, urcînd în camere, direct din stradă, cu notiţe de-o palmă: 19 year old bustist in Soho, looking for adventure. Şi, mai puţin discretele, dar deloc ostentativele peep-ins sau dance bars: Escape, Madame Jo-Jo sau Amsterdam (only for adults – 15 quid). Intru şi –

– şi, iar m-am rătăcit, am uitat de mine, iar Meredith a plecat de mult, e seară, aşa că intru deocamdată să văd o piesă a unui dramaturg francez de origine română, o mică nostalgie, ce vreţi, unul Eugène Ionesco, cu care mă mai întîlnesc duminica după-masa la orele de canto gregorian şi care nici acuma nu crede că e unde e, avem lungi discuţii teozofice şi de fiecare dată ajungem să ne certăm şi zburăm de la repetiţiile de cor. Şi el e cam anamnetic, aşa că precis o să mai auziţi de personaj. I se juca un text imposibil, unul cu nişte scaune, nu mă aştept la prea multe. Şi văd ceva ce mă uluieşte, n-o să ghiciţi ce. Mr. Tawn era acolo, în carne şi oase, nu ca în spectacolul lui Le Page, era peste tot şi încă în ziua lui bună, îmi face cu ochiul cînd mă vede intrînd, cred că el regizase povestea, sala vibra ca o coardă întinsă, erau cu toţii complici, într-un teatru al complicităţii, complici la ce se-ntîmpla pe scenă, dar nu ştiu ce se-ntîmpla pe scenă, nu ştii cum o făceau, ardea tot şi la sfîrşit s-a urlat, publicul era în delir ca la meciurile de fotbal. Şi eu care crezusem că piesa e plicticoasă. Cred că Mr. Tawn are un plan ascuns cu amicul meu, o să-i scap o vorbă la repetiţia de săptămîna viitoare. Acuma însă, abia pot să-mi revin, mă duc să mă-mbăt. Teatru! Anglia asta 'i-o ţară de fotbalişti, bine zicea Keyserling ăla.

Şi mă-ntîlnesc cu Joseph, în acelaşi pub, singur de data asta, care mă-ntreabă de unde vin, îi zic la-ntîmplare că din România şi mă pupă fericit, zice că are şi el o străbunică pe-acolo, pe urmă trebuie să stau să beau cu el vreo zece litri de bere şi el îmi explică în detaliu cum se scrie o piesă de teatru, fii atent, zice, îţi vînd secretul pe trei beri şi poţi deveni cel mai mare dramaturg român la Londra, că, acolo la voi, am aflat şi eu că marfa asta n-are căutare, ce să-i faci, gena valahă, zice, uneori simt şi eu aşa, o slăbiciune metafizică în creier, aia de-i spune popular prostie, da' pe urmă sămînţa supravieţuitoare a evreilor învinge şi iată-mă-s din nou, la datorie. Cu *Six kinds of logical characters* – aşa-i zice teoriei mele despre piesa de teatru, nu dai greş, fii atent, zice, există şase tipuri de logică (corespunde tipurilor de personaje şi felului în care ele acţionează), anume: 1. deductivă (de la general la particular); 2. inductivă (de la particular la general); 3. causal logic – aceea care

urmăreşte firul acţiunii, succesiunea cauză-efect, ca într-un scenariu hollywood-ian întrebînd şi pe urmă? şi pe urmă?; 4. random logic – întîmplătoare, adică, spune el, apariţia fortuită, nejustificată de nimic din text, a unui eveniment care răstoarnă aşteptările. Ca la Ionesco, spun eu, fericit că m-am prins. Nu mă-ntrerupe, zice, fii atent la următoarele două, funcţionează în perechi de opuşi: al cincilea tip de logică e cea dialectică, iar al şaselea, cea poetică. Decretează apoi că partea stîngă a creierului răspunde de deducţie, cauzalitate şi dialectică, ea fiind cea care organizează, iar partea dreaptă de celelalte trei tipuri: inductivă, întîmplătoare şi poetică. Aha, carevasăzică, de-aia mă doare pe mine cumplit partea stîngă a capului, mai tot timpul... Da, zice, ai o problemă, eşti cam bolnav, se vede pe tine, arăţi din ce în ce mai rău, parc-ai îmbătrînit cu cinci ani de cînd stăm de vorbă, da' nu contează, aşa sînteţi voi scriitorii, vă consumaţi repede. Fii atent aici, îţi dau şi-un exemplu, poţi să-l foloseşti dacă vrei, nu mă supăr, după ce conştientizezi toate astea, îţi alegi un subiect, zice, de exemplu războiul din Israel sau societatea de consum sau integrarea europeană, na, că la voi se poartă. Iei nişte personaje, da' fii atent, cu grijă, cam aşa: un negru mahomedan homosexual, o babă care face speculaţii la bursă, un albanez canibal, o femeie-aviator nimfomană, o adolescentă addicted, care şi-o trage cu frate-său, care-i un junkie care-a spart o casă de bani. Şi tot aşa. Nu strică un băieţel de şase-şapte ani, serial killer, traumatizat de poveştile Fraţilor Grimm (ăsta apare şi dispare, în momentele cheie ca Hamlet, tatăl lui Hamlet, fantoma, ştii tu, n-are cuvinte). Şase personaje, şase tipuri de logică. Fiecare acţionează după una din cele şase logici, le ţii minte, inductivă, deductivă, cauzală, întîmplătoare, dialectică şi poetică. Neapărat, trebuie să ai o felaţie, pe undeva, poate chiar două. O scenă de canibalism nu se exclude, dimpotrivă, că doar de-aia l-am adus pe albanez. Pe urmă îţi trebuie un pachet de cărţi de joc. E un pic de cabbală în asta, zice modest, numa' fii atent aici, asta aşa se face: îţi alegi un spaţiu, tre' să ai vreo trei variante, din care tragi la sorţi una, pe urmă tragi cîte o carte din pachet, fiecarui simbol îi ataşezi o temă, iar numerele reprezintă gradul de intensitate care să se regăsească în subiectul pe care ţi l-ai propus, de exemplu: cupă – dragoste, treflă – violenţă, inimă neagră – muncă, iar caro – bani. Zece de cupă înseamnă aşadar dragoste, dar fără multă pasiune, as de caro – un sac uriaş de bani, dar doi de caro – de-abia cît să-ţi duci zilele. Pe urmă, zice, să găsim două personaje care să dezvolte tema într-o scenă. Ai grijă la început să creezi un conflict, asta-i simplu, să vedem, zic, păi uite, zice: albanezul e fratele geamăn al negrului mahomedan, amîndoi pierduţi într-un bombardament în războiul arabo-israelian, baba speculantă e mama lor şi fondatoarea unei reţele internaţionale de spionaj, al cărei scop e să-i caute copiii, gata, pe urmă restul vine de la sine, cei doi junkies nu

ştiu despre ei că sînt fraţi, fiindcă băiatul e al femeii-aviator care s-a emancipat şi a fugit din harem, revenind să bombardeze Irak-ul în Golf War, dar era gravidă cînd fugise de la primu' bărbat, care era negru' ăla pe-atunci criptohomosexual, găsit şi adoptat de Saddam Hussein şi nu era tăiat împrejur, îţi dai seama, copilul babei, şi ăsta o violase pe femeia-aviator, pe cînd era doar o lolită, că aşa se mărită fetele la ei, da' era beat şi nu-şi dăduse seama că era fată şi nu băiat, ea fiind cam hirsută (poţi să arăţi asta pe scenă, cu detalii naturaliste chiar, e foarte gustat) şi de-aici se naşte drama, dă fetiţa într-un orfelinat, şi ea se mărită de supărare cu un pilot american onest, tată de familie, care moare într-un exerciţiu aviatic, experimentînd noul tip de avion ecologic şi mai are un copil, băiatu', de care nu se ocupă fiindcă e tot timpul în cazarmă şi care ajunge să şi-o injecteze şi să spargă maşini de bani. E uşor să-i întîlneşti, in the street, la un dealer, oriunde. Totul e să decizi, în legătură cu cei doi tineri, care se sinucide şi care e seropozitiv, iar copilul serial killer e din ăla cu nevoi speciale, cum se zice, şi se costumează în Scufiţa Roşie, evident un simbol al societăţii noastre damnate (Roşie, te-ai prins, nu?) şi aşa mai departe, înţelegi cum vine, da? Pe urmă repeţi figura, pînă epuizezi personajele, şi la sfîrşit rezolvi conflictul cît mai simplu, de exemplu apare bunica-spioană şi gata, toate se ordonează de la sine. Nu uita de cele şase logici, pe care le atribui pe rînd, celor şase personaje. Whadyaknow, zice, uite c-am găsit şi autorul. Ce zici, o scrii? Şi albanezul, zic. Cu el ce faci? Eh, cui îi pasă de albanezi, zice şi se duce la toaletă.

Ce zici dacă Milosevic e albanez, zice cînd se-ntoarce. N-ar fi o chestie? Şi de fapt e evreu, al doilea fecior al babei. Şi baba e unguroaică, o cheamă Georgia Soros, zice. N-ar fi o lovitură de teatru? Şi în final, femeia-aviator devine cosmonaut, cu ajutorul babei care-i plăteşte testele, că administrează şi banii Mossadului. Ce zici? Succes pe Broadway, după lansarea fulminantă în West End. Do it, work internationally, conquer the world! Şi eu să fiu agentul tău, ce zici? 15% şi batem palma. By the way, cum te cheamă?

E rîndul meu să mă duc la toaletă.

Ai fi crezut c-a obosit după asta, da' de unde, gena semită e indestructibilă, ştiu şi eu asta, trage o bere în care răstoarnă un whisky dublu şi îmi face teoria mutaţiei tragediei. Stau şi mai departe, că mă interesează, pe bune, cred că ăsta-i şi scopul ascuns al venirii mele aici. Zice Joseph că din tragedia care trezea milă şi frică, două categorii de bază în teatru, care duc la katharsis, n-a mai rămas mare lucru. Mila s-a mutat în melodramă şi frica,

în horror. Odată cu inventarea romanului gotic şi a foiletonului, toate categoriile estetice care fundamentau teatrul, ca artă, s-au dus în... las' că aproape concomitent cu instituirea speciilor burgheze, secundare, cu apariţia dramei psihologice şi a impostorului ăluia de Ibsen, a apărut şi regizorul. Nu sînt de acord, zic, a mai încercat unul să demonstreze că tragedia a murit şi uite că nu prea i-a mers, ba da, zbiară el, uită-te la Hollywood, ce filme fac băieţii, uită-te la televiziune, cea mai spectaculoasă mutaţie a teatrului, soap-uri şi horror, porcării cu gospodine, french kisses în America Latină şi filme cu îngeri. (Aici mi se cam pune pata şi sînt pe cale să-i arăt aripile, dar îmi trece repede, mă mai duc după o tură de bere.) Unde-i teatrul, unde-i tragedia? mă înterpelează la întoarcere, cu ochii holbaţi, Joseph. A, spectacole violente, mersi, violuri şi sex on the stage, asta-i tragic, zici tu? Încerc să-i sugerez că, ceva mai înainte, tocmai el era cel care... Dar poezia, unde-i poezia? A murit poezia, suspină, plînge cu lacrimi mari, apoi în hohot, atrage atenţia celor din jur, încerc să-l liniştesc, îi spun că poezia n-a murit, ştiu eu un tip care mai scrie, unul Traian, în Transilvania, poet bun, mare poet, ce pana mea, da' n-am succes, aşa că-i suflu uşor peste creştet şi el adoarme cuminte pe masă. Îl iau uşor de subsuori să-l duc iar acasă. Nu rezist tentaţiei şi mă piş din aer pe West End, dar vîntul bate înspre sud şi nu reuşesc decît să ud vreo doi vaporeni pe Thames.

Nu mă simt mult mai bine, a doua zi dimineaţă sînt mahmur, vreau să ies din oraş şi dau o fugă la Stratford, pe Avon. Zi ploioasă, un tîrguşor turistic, dar – în afara sezonului, foarte liniştit. Pe Avon, gîşte şi raţe, în piaţă – porumbei, parcuri şi mici dumbrave peste tot. Mă plimb mult, nu intru în muzeul Shakespeare pentru că mi-e silă de împăiaţi. În schimb, intru în teatrul Swan, mor de curiozitate. Renascentist şi, totuşi, atît de riguros britanic, teatrul e o bijuterie. În interior, scena tip arenă, cu scaune simple, confortabile, fără a fi totuşi fotolii. E cald, arhitectura e simplissimă, deasupra grilaje pe care, aproximez, se lăfăie vreo cinci sute de reflectoare. Se repetă. Pe jos – nisip auriu ca în *Furtuna* lui Peter Brook, în mijloc un paralelipiped scund, din marmură roşie sau travertin. O actriţă exersează mişcarea delfinului. Împreună cu alte două teatre, Swan e proprietatea companiei Royal Shakespeare, faimoasa trupă condusă (onorific, desigur) de însăşi regina Angliei. Director executiv e moştenitorul, fiul ei, Prinţul de Wales, apoi se înşiruie artisticul. Dar, politicul primează. E drept, treaba grea tot artiştii o fac.

Intru la un spectacol etnic, text nigerian, pe baza unui text de Aphra Benn, prima femeie scriitor la englezi, recunoscută ca atare. Nu rezist pînă la sfîrşit şi o pornesc pe jos spre Londra. Ajung spre dimineaţă în Kensington

Gardens. Vreau să revăd Elfin Oak, un loc preferat de-al piticilor mei. Albert Memorial, peste drum de Albert Hall, marea sală de concerte a Londrei, îmi iese pur şi simplu în cale. Uitasem de mausoleul înălţat de regina Victoria soţului ei, prinţul consort, o risipă de aroganţă şi inteligenţă şi, mai ales, de bani. În patru colţuri, incredibile grupuri statuare didactic-alegorice, reprezentînd în stil neoclasic cele patru continente: Asia, călare pe un elefant, Europa, încoronată şi aburcată pe o vacă, ridicînd în mînă o spadă, America: îmblînzind împintenată un bizon şi Africa, de curînd urcată pe o cămilă care încearcă să se ridice, cu unul din componenţii grupului alegoric mîngîind tandru Sfinxul, micşorat la proporţie, asemenea unui căţel de promenadă. Se credeau, într-adevăr, englezii stăpînii lumii – şi poate-au şi fost cîndva. Urmează gărduleţul şi treptele urcînd piramidal spre statuia poleită în aur a prinţului. Coloane duble de marmură roşie şi albă susţin un acoperiş de chioşc chinezesc, straniu dantelat. În afara lui, supraînălţate, aproape la nivelul statuii consortului, cele patru puncte cardinale ale existenţei britanice, alegoric reprezentate şi ele: comerţul, agricultura, manufactura şi ingineria. Totul tivit jur-împrejur de un basorelief înfăţişîndu-i pe demnitarii vremii (sau poate donatorii?). Spre liniştirea sufletului, deasupra acestui monument al gloriei (Rule, Britannia!), tronează crucea creştină. Urc şi eu puţin acolo, după care, ca să mă distrez puţin, că e mare plictiseală pe-aici, strig jos briţii! trăiască Irlanda, fuck you all şi-mi dau drumul în cap, după care dispar, în timp ce sirenele poliţiei şi ambulanţelor se aud tot mai tare. Le-am stricat cheful, ce să-i faci. Las' să mă caute.

Exact aşa am păţit deunăzi, adică altfel, dar tot aşa, nu m-am putut abţine. M-am băgat într-un grup de funcţionari bancari care vizita Peleşul, fosta casă a primului rege român, care de fapt era neamţ. Criză de identitate, how typical. După ce-am văzut sala de arme, practic intrarea în conac (fiindcă, să fim serioşi, ce palat, ce castel, e o casă mai mare, teribil de încărcată, pe alocuri de un gust îndoielnic, greoi, cam nemţesc, uneori chiar morbid), înţeleg de ce-i plăcea lui Carol să intre pe-acolo. Mă tot minunez la oglinzile veneţiene, n-am văzut în viaţa mea oglinzi aşa frumoase, nici măcar la Veneţia. Lambriuri din lemn de trandafir şi tapet din piele de Cordoba. Una din femeile din delegaţie aproape că-l linge de extaz, recunosc că şi eu l-am mirosit puţin. Uşi secrete în dulapuri, really, e cam... creepy. Toate ca toate, pînă la veceul regal. Oh, asta a fost ultima picătură, ok, înţeleg, study-ul regal, camera de oaspeţi, ok, chiar şi bedroomul regal, pînă şi bideul regal, dar... bucăţele de caca regal conservate pentru a fi admirate de urmaşi, colectate cu veneraţie de pe conductele din cupru prusac

erau cu siguranţă următoarea atracţie. Etichetate pe zilele săptămînii în flaconaşe sterile din sticlă de Boemia pictată cu scene din cele patru anotimpuri, de Carmen Sylva şi cusute cu mătase albastră şi roz de doamnele ei de onoare pe un peretar oltenesc. Nu m-am mai putut abţine, a fost rău de tot, am şterpelit statuetele de jad de pe etajere, am bălăngănit ameninţător lampadarele de cristal, am mişcat uşile secrete, toate odată, m-am plimbat zăngănind în armura completă a călăreţului la care toţi ţineau ca la sfintele moaşte, una din cele trei armuri complete din Europa, am behăit şi am scos limba din tablourile de pe pereţi şi, regăsindu-l pe Dürer cel întunecat (preferatul meu, vă amintiţi? lipit pe geam, undeva pe la pagina 2 sau 3) într-o copie destul de reuşită, i l-am scăpat în cap ghidului (am avut grijă să nu stric pînza), după care am recitat Tatăl Nostru în nemţeşte, le-am comandat stînga-mprejur, pas alergător, marş şi le-am scos pe pajişte la păscut pe toate cucoanele alea cu pantofi cu tocuri, băgaţi în papucii de pîslă obligatorii. Aleluia!

Cred că-s de stînga, asta e. Şi mai e ceva, cel mai mult şi mai mult urăsc în lume trei lucruri: muzeele, teatrele de repertoriu şi cimitirele. Ca să fie clar.

N-am trecut Serpentina, braţul mort al Tamisei, ca să ajung în plebeul Hyde Park, ci am rămas printre flori, plante exotice, superb colorate, pomi îmbobociţi. O veveriţă m-a cercetat şi s-a aruncat spre mine într-un elan prietenos, speriindu-mă. Micile maşini ale îngrijitorilor Parcurilor Regale trec pe alei, fără ca cineva să se sinchisească. Lumea patinează – pe role, de la copii la bunici, unii fac jogging, alţii, mai sedentari, fac fotografii. O lume relaxată. Mă întorc şi intru într-un Budgen's să-mi iau nişte fructe din alea oprite pe la noi. *Sunday Times* titrează: Ruşii ameninţă cu al treilea război mondial, *Observer* – la fel, din Kosovo au dispărut 50,000 de bărbaţi, ba 60,000 zice*Guardian*. Şi un analist politic susţine că în timpul săptămînii au murit în toate raidurile aeriene din lume, statistic vorbind, mai puţini decît în accidentele de circulaţie. Ce bucurie pe capul bosului!

Seara, din nou în pub. Joseph e precis mahmur, că nu-i acolo, dar mă întîlnesc cu Alison şi Meredith care au făcut o nouă achiziţie, un sîrb bosniac, Branko îl cheamă, care e complet ameţit, nu prea vorbeşte englezeşte şi zice tot timpul: Vai du ze Frenci heit as? Vat ui du tu ze American tu heit as? Vai ol Iurop heit as? Vai ze Ingliş, Germăn, Csechs, ze Poles (scuipă cu scîrbă), vai ol heit as? Vai ui not gud? Vai, tel mi, vai?

Meredith e puţin supărată pe mine, zice că arăt rău, am cam albit şi crede că i-am tras clapa, îmi povesteşte de programul de comisionare pentru străini şi mă întreabă dacă nu vreau să particip. Îi zic că nu, dar am un text interesant al unuia, Peter Anghel, Alison sare şi zice că vrea să joace, dacă-i bun, eu i-l promit în ziua următoare şi ştiu deja ce-o să fac. Adică, aşa cred. Alison a înfiinţat o şcoală alternativă de actorie şi acuma face experimente cu texte noi. Mă gîndesc al cui suflet aş putea să-l dealeresc pentru al meu, oamenii ăştia par uşor de cumpărat, nu mă pot hotărî, mi se duce încet-încet orice lust for life, mergem la Alison şi fumăm nişte iarbă, poate-mi revin, dar nu, e deja prea slabă pentru mine. Meredith zice că are ceva mai bun, şi vine cu nişte e-pills, n-am luat niciodată, dar e bună...

... am uitat să vă spun, dacă încă nu v-aţi prins, că, în afară de net, mai există o cale, accesibilă şi ieftină, cunoscută de multă lume, că e veche, cea mai veche, hombre, pomenită peste tot, pînă şi în textele sacre: visul, tot aşa, un fel de spaţiu virtual, ca şi net-ul, pe-acolo se poate intra şi ieşi mai uşor decît de pe net, numa' că e ceva mai riscant, sînt necesare unele măsuri de precauţie, adică e absolut nevoie să te trezeşti, să ieşi pe unde-ai intrat, că, dacă nu, o iei pe uşa din dos, care nu mai e nevoie să vă spun unde duce, atîta cred c-aţi înţeles şi voi pîn-acuma...

*

'Dacă aş fi în locul tău şi ar fi să trăiesc veşnic, îmi spune Martina, fără să se întoarcă, privind ca întotdeauna nelămurit oraşul, înlăturînd cu delicateţe codiţa şi muşcînd din uriaşa căpşună aromată din grădină, a treia recoltă de vară, m-aş plictisi foarte repede – cunosc deja o eternitate: mobila Biedermayer şi cozonacii, schola şi şniţelele, pîinea cu untură şi boia de ardei, pianul – cînd eram copil mi-aş fi dorit să fie rotund, ca un soare – un pian rotund, cu clape multicolore – nu borisvianesc, nu mă gîndeam la coctailuri şi altele, ci la formă, la spaţiu, la decolare, lumină, muzică, rotunjime, iiiiii... Ce plictiseală, dragul meu, dragul meu. Toată agitaţia asta central-europeană, toată gloria poleită, imperială, încă imaginea a ce ai fost şi-ai vrea să fii te mai ţine în viaţă, ca un castel de carton, animat de un spirit necunoscut, un geniu difuz, o energie a imaginilor fără contur, transmise genetic, din genă în genă, din generaţie în generaţie... '

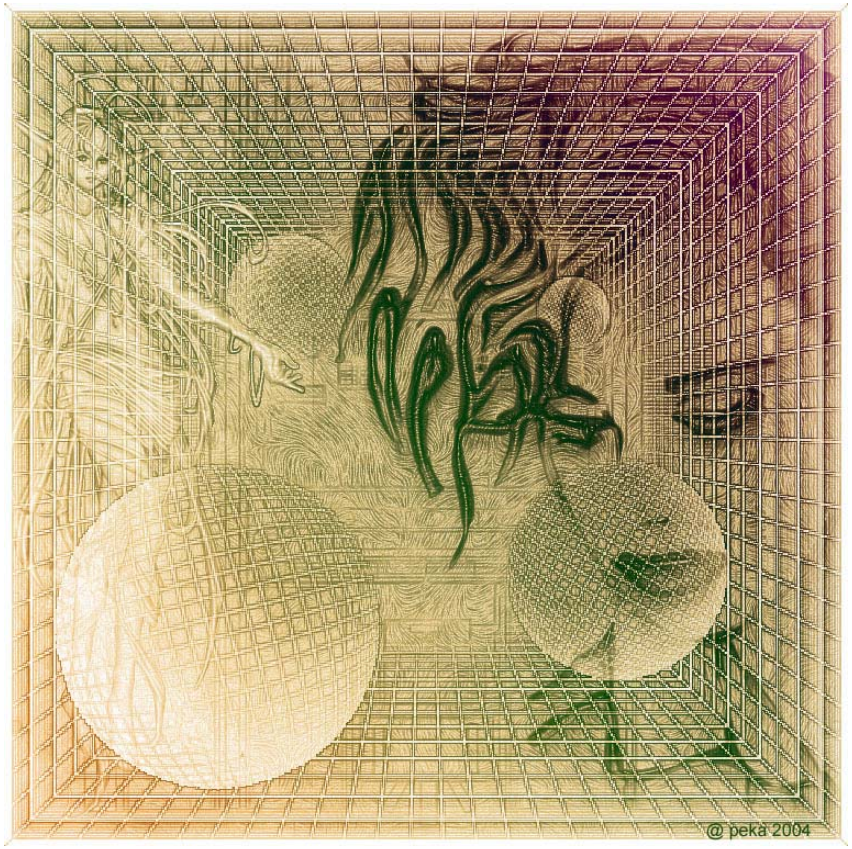

Cu tot trupul invadat de aroma iute, anxioasă, se uita în zare de pe terasă, o platformă largă, neîngrijită, mărginită în spate de zidul înalt, mirosind confortabil a mucegai cald, ca şi cozonacii copţi în cuptorul din bucătăria podită, podidită cu stejar – lemn care mai degrabă se pietrifică decît să putrezească.

Rîul, privit de-acolo n-are nici o culoare, aşa cum oglinda n-are altă culoare decît pe-a imaginii reflectate. De aproape, ar fi cenuşiu, din vîrful dealului împădurit de pe malul celălalt, verde, de deasupra , albastru. Nu reuşea decît rareori să se uite în apă, fiindcă, în oraş, ea era mărginită de parapeţi înalţi, cu balustrade de beton sau fier forjat, depinde cînd fuseseră înălţaţi. N-am auzit niciodată de vreo sinucidere în meschinul pîrîiaş în care-l transformaseră de-a lungul vremii, îmblînzit, un canal mai degrabă decît un rîu adevărat. Mirosurile, în partea de jos a oraşului, sînt pestilenţiale. Mahala pe care n-au reuşit nici măcar comuniştii s-o demoleze, nevizitată de medici sau de cei de la salubrizare, decît înainte de alegerile locale, cînd mai săpau o fîntînă şi o groapă de gunoi în care ardeau apoi, în următoarele cinci-şase luni, pînă se prăbuşeau amîndouă, toate rămăşiţele: de la gunoaie menajere la cadavre umane.

Celelalte cartiere mărginaşe, blocuri ca o pecingine, cu zece-douăsprezece etaje comprimă destine în bordeie supraetajate, caşerate de uriaşe panouri publicitare, care te însoţesc la ieşirea din oraş, îndemnîndu-te să economiseşti la băncile cele mai prospere, să bei şi să fumezi numai produse americane, să mănînci îngheţată

grecească, să cumperi telefoane mobile la un preţ de nimic, să tragi, încă înainte de a fi plecat de-a binelea, la Holiday Inn sau la Motel Paradis, pentru o noapte de vis.

Spre centrul oraşului blocurile se răresc şi scad în dimensiuni, pînă la dispariţia completă. Patru coline împrejmuiesc primăria, prefectura, teatrul şi cele trei biserici-catedrale, iar pe cea mai înaltă dintre coline, cetatea se conturează calmă, cenuşie, rece. Primăria, în stil brîncovenesc, mai aproape de catedrala azi ortodoxă din capătul dinspre nord al oraşului, pare ciudat de stingheră pe lîngă prefectura Secession, construită la începutul secolului, în perioada modernismului vienez, de un grup de arhitecţi unguri, aceiaşi care au proiectat, în acelaşi stil, şi Palatul Vasarhely, azi filarmonică şi bibliotecă publică, smălţuit şi strălucitor din cap pînă-n picioare, de la ţigla emailată şi vitraliile evocînd hieratic marile personalităţi culturale ale imperiului, la garguiele de alamă, imitînd dragoni şi marcînd colţurile coloanelor ce compun intrările de marmură neagră, la tapetul cu motive orientale în culori pastelate, la oglinzile de cristal veneţian, uriaşe, cît pereţii, înrămate minuţios în bobiţe de aur, discret reflectînd uriaşele candelabre de cristal, imagine sonoră, vibrantă, plină de eleganţă şi forţă. Mişcările istoriei, imprevizibile pentru cei care stau departe de creuzetele puterii, au rămas întipărite în ciudăţenia care face ca prefectura să fie adăpostită azi în clădirea cu turn şi ceas, iar primăria în cealaltă casă, spaţiu folcloric stilizat, construită la 1920 pentru funcţionarea proaspetei – pe-atunci – prefecturi româneşti.

Mult mai recentă, clădirea teatrului sparge simetria longitudinală a stratului de flori din piaţa centrală, la capetele căreia cele două catedrale ortodoxe, cea mare şi cea mică, Bunavestire – îşi rotunjesc cupolele neambiţioase, spre disperarea modestei biserici reformate, aproape ascunsă de recenta construcţie a unei bănci greco-române. În peisaj mai rezistă încă turnul bisericii mănăstirii dominicane din secolul XIII şi intrarea în uriaşul osuar la ieşirea căruia avea să fie construit, în lemn şi travertin, la peste 750 de ani distanţă, teatrul, în care lucrează acum Cristian.

Începe ca actor, se apucă de regie la Bucureşti, pleacă la un festival studenţesc, rămîne în Polonia, lucrează cîteva luni cu Grotowski, apoi, excedat de purismul şi autoritatea lui inflexibilă, trece mai departe în Germania unde nu găseşte nimic din ce-l interesa atunci, apoi în Italia la Strehler, în Danemarca, lucrează cu Eugenio Barba şi îşi înfiinţează propria trupă în Suedia, pe lîngă Teatrul Regal din Stockholm. Petrece mai multă vreme în afara

ţării – reîntors acum, regăseşte un teatru agonic, falimentînd, conservat în forma anilor ‘70, faţă de care Occidentul manifestase la începutul deceniului nouă un interes mai degrabă antropologic decît estetic. E însă momentul să-şi reia un vis al tinereţii şi iată că aici, în spaţiul conservat, muribund, al oraşului său natal, pe fondul sărăciei şi orgoliului naţional, încă mai poate s-o facă. E o şansă, reîntoarcerea, retrăirea trecutului sînt tentaţii capitale, ca şi cînd ai putea să-ţi replanifici viitorul, să nu repeţi greşelile, să-ţi remodelezi viaţa, să corectezi iremediabilul. Aşa cum Martina îmi povesteşte, iluzionîndu-se că-şi poate îndrepta greşelile, Cristian regizează, alimentîndu-şi aceeaşi iluzie, cedînd aceloraşi tentaţii. Poate întreaga ţară e bolnavă de anamnesis destrudo, în forme mai mult sau mai puţin acute, de-acolo afecţiunea mea inexplicabilă şi ataşamentul stupid pentru formele de viaţă care populează peisajul cu tente retro, căci aici nici măcar plantele nu trăiesc în prezent.

‘Afară’, Cristian intră în teatrul internaţional, condus de grupuri compacte de oameni în negru, numiţi manageri, producători, directori de programe, oameni cu bani, care manevrează fondurile, drepturile de autor, mass-media, misiţi care construiesc valoarea în piaţă, dar ei încă n-au ajuns pe-aici, aşa că deocamdată va face acest spectacol la care visează, a visat toată viaţa lui, poate să nu se gîndească la bani, a lucrat destul pe bani, de data asta va fi spectacolul lui, numai şi numai al lui.

La început, presa e mereu prezentă în teatru. Mimi e nelipsită – reporteri şi ziarişti roiesc în jurul lui – mai ales ziariste, căci redacţiile culturale sînt, marea lor majoritate, sub stăpînirea femeilor, cultura fiind percepută, în ciuda lecţiilor istorice, ca un produs secundar, lipsit de pericole. Dar, pentru că nu face conferinţe de presă şi nu acordă interviuri în exclusivitate, rumoarea scade în intensitate şi ei intră într-o perioadă de acalmie, pînă la premieră. De la cele două redacţii ale revistelor centrale de specialitate se mai dă cîte un telefon, cele patru secretare literare iau aferate notiţe la şedinţele de luni şi transmit comunicate periodice de presă, în timp ce, ca teatrul să-şi poată plăti telefoanele, uriaşa clădire de la marginea pieţei găzduieşte la sfîrşiturile de săptămînă expoziţii cu vînzare, umplînd foaierul neutru, în care nimic nu amintea de vreo artă, nicidecum de sincretismul lor, cu produsele economiei de piaţă, de la mezeluri ungureşti la pantofi italieneşti, printre posterele care, mult mai palide decît bannerele publicitare, cheamă publicul la spectacole, nereuşind să umple sala mare, de aproape şase sute de locuri, decît la reprezentaţiile în limba maghiară.

Pe afişele în limba română, purtînd antetul desenat acum douăzeci de ani de cîştigătorul a cinci ediţii succesive a Festivalului ‘Cîntarea României’, se pot citi titluri de succes ca *Potcoave de cai verzi pe pereţi*, reluarea celebrei montări a lui Dinu Dimache, acum pensionar şi angajat cu jumătate de normă ca administrator al asociaţiei de locatari nr. 26 din cartierul Nicolae Bălcescu din Braşov, *Travertin şi Travertina*, succesul pe Champs Elysees al lui Leonid Parmis, montat pentru a treia oară succesiv de faimosul Marius Găineanu, după Focşani şi Aţinteştii-din-deal, o comedie debordantă în care actorul în rolul titular, suferind de boala Alzheimer, distrează publicul jucînd interactiv ‘Pistrui’, iar în cele două antracte se organizează rapid pe scenă, în timp ce se schimbă decorul, partide de ‘Bingo Independence’, cu sprijinul vestitului comic Cioacă supranumit, datorită talentului său dramaturgic, ‘Garcea Leoarcă’, şi avînd o vastă experienţă în şăubiz, dobîndită la Luduş.

Se pregăteşte o piesă pentru copii, o mică melodramă cu cîntece şi dansuri după *Fetiţa cu chibrituri*, scrisă de dramaturga locală, o femeie cumsecade cu privire caldă, adolescentină, la vreo cincizeci de ani, autoare de mici volume discrete de poeme feministe, pe care şi le lansează cu mult antren în foaierul teatrului, cam de două ori pe an.

Singurul spectacol care se jucase cu casa închisă şi care purtase cîţiva actori în turnee prin ţară şi străinătate era un accident al unui proiect început şi greu terminat, făcut de un regizoraş care plecase apoi în America, o încercare, spunea Toto Iani, meritorie, dar copilărească, şi ce dacă le-a plăcut străinilor – aici, la noi, să vedem ce s-alege, nu la Bonn sau la Londra. Şi, de fapt, ce, au fost cu el la Paris?

‘Dacă n-au fost la Paris, nu contează, şi pe urmă s-a casat, gata, cui îi mai pasă de el? Acolo, la Boston, la New York, treaba lui ce face! El pleacă, noi rămînem, noi sîntem talpa teatrului, eu mi-s artist în tîrgul meu – şi asta nimeni n-are să mi-o ia, îi zice Toto lui Nikki, mai tînărul său confrate, bătînd cu palma în masa de plastic a bufetului din teatru. N-o să-nveţe găina pe vultur să zboare, tu să stai cuminte pîn’ ajungi ca mine, şi-atunci să vorbeşti’, se umflă el, făcînd semn fetei de la tejghea să-i mai dea o sută şi să-l treacă în caietul cu urechi de măgar în care erau contabilizate datoriile pîn’ la leafă.

‘Pe scîndură, acolo să vă vedem’, spune şi Marina Ionescu, sorbind graţioasă din cafea, cu degeţelul suav şi grăsuţ înclinat ameninţător spre lume. Marina e actriţă de roluri principale – practic de cînd, împreună cu soţul ei,

Petrică Ionescu, întemeiase trupa română, proaspeţi absolvenţi dă Bucureşti, trimişi – odată cu tinerii ofiţeri proveniţi din straturile sociale sănătoase – potenţiali amanţi ai Maiei Sonia Stuparu, aia de fondase *Vremea*, remember? – să colonizeze tîrgul şi să desfunde mahalalele, satele şi comunele, propagînd cuvîntul dulce al teatrului deschizător de inimi şi conştiinţe, în spectacole ca *Unde-i carnetul roşu, tovarăşe Gigel?* sau atît de premiatul şi lăudatul *Soarele răsare de la Răsărit*. Toate astea pentru promoţii uriaşe de tineri profesori, ingineri şi sate de ţărani dornici de cultură. Petrică Ionescu e foarte cunoscut în breaslă, i se spune 'dărîmătorul de directori'. Colaborator la ziarul cel mai vechi al oraşului, derivat din fostul cotidian comunist, *Drapelul Roşu*, acum numit *Reîntregirea neamului*, el reprezintă curentul principal de opinie artistică şi politică în templul venerat al Thaliei. Petrică intră, pe rînd, în vreo trei din partidele politice mai însemnate, sperînd să ajungă director, vis împlinit pentru şase luni, dar vin alegerile şi guvernul se schimbă, iar un critic de teatru ajuns înalt funcţionar public în minister îl înlocuieşte cu un inofensiv şi senil arhivar, al cărui unic merit era că stătuse toată viaţa cu capul în nisip.

Indignat, Petrică devine şef de sindicat şi luptă mai departe împotriva directorilor, a regizorilor, a dramaturgilor, a actorilor care nu intră alături de croitorese, tîmplari, portarii de noapte şi o parte din tehnicienii de scenă în democraticul sindicat care militează pentru plata orelor suplimentare şi pentru retezarea nasului trupei maghiare, susţinută cultural, dar şi financiar, dinspre Budapesta.

Pentru Cristian, trăit prea mult timp 'acolo', provincia se pulverizase, dar celorlalţi, de la actori la tehnicieni pînă la seninul director general, legătura cu Bucureştiul le decorează viaţa. Bilingv, trilingv de fapt, prin grija bunicii, ca toţi copiii Boroş-Neumann, Cristian nu se asimilează nici unei culturi. Vorbeşte fluent aproape orice limbă străină cu care vine în contact mai mult de trei luni şi, concedînd identităţii sale, care-l lega de imaginea mamei, pe care o cunoscuse prea puţin, renunţă odată cu plecarea din ţară, la prima particulă a numelui, aşa cum Vinicius, fratele lor mai mare, retează a doua jumătate a însemnului familiei, rămînînd pentru totdeauna Vinicius Boroş, băiatul tatii. Îşi împart moştenirea, ireconciliabil, întîlnindu-se prin Martina, sora lor, cea care nu renunţă niciodată la nimic.

În timp ce ea stă în continuare nemişcată, contemplînd oraşul, Cristian intră pe poartă tiptil, însoţit de moonlight, cu care se închide în cameră şi discută ore în şir. Îi zăresc în geantă sticla de vin şi îl simt cum mă

priveşte duşmănos, deşi ştiu sigur că nu mă vede. Numai grifon mă vede fără ca eu să ştiu, trebuie să aibă un talent, un har, ceva, numai ăştia mă văd. Bambi, frate-său, are mîini de aur, e clar, după cum cîntă la pian, sparge case de bani şi face pe crupierul. De el nu zic. Mă-sa e precis medium, de asta nu discut. Dar ea? Ce talente o fi avînd, de mă urmăreşte pe net, ştie cheile şi mă poate chema cînd vrea ea? Nu e vrăjitoare, pe astea le cunosc din prima. E un mister, ce pana mea, mai bine... mai bine ce? Nu vă speriaţi, n-am uitat ce voiam să spun. Mai bine să-ncerc să-mi rezolv problema, pînă nu trece săptămîna. Deci, să recapitulăm: dacă fac rost de un sufleţel pentru Dombi şi Mr. Tawn, pot să merg să mă opereze vraciul lor şi scap de anamnesis, de crize, de frică şi de nefericire. Ori mă fac înger de-adevăratelea şi atunci fac ce mi se spune, uit tot ce mi se-ntîmplă, îi las să-mi spele creierul ca lui Ghilgameş şi altora ca el, de nu mai ştiu cum îi cheamă, ori mă fac om şi-atunci am grijă să mă nasc într-o ţară unde lumea trăieşte în prezent, nu printre ăştia ca Martina şi ai ei. Bun, pîn' aici n-am pierdut nimic dacă mă fac om. Da' se pune întrebarea: ce să fiu, femeie sau bărbat? Pe vremuri am fost bărbat, acuma de ce n-aş fi puţin femeie? Mi-ar plăcea, ce mi-ar plăcea oare? Şi cînd să mă întrupez oare? În evul mediu ca Hildegard de Bingen sau în perioada jazzului nebun ca Prinţesă de Monaco sau postmodern, în Naomi Campbell sau profesional, în Margaret Thatcher sau chiar exploratoare galactică (sexy, ca Ludmila Kristeva) sau cercetător antimaterie ca Jana O'Reilly -, ba nu, ok, să zicem că pe asta am rezolvat-o, am preferinţe, adică am opţiuni, e în ordine. Pînă la urmă nu contează ce eşti, femeie sau bărbat, totuna-i pentru noi. Şi aş rămîne, aşa cum spuneam, pe-aici, prin preajmă, la sfîrşit de secol, că-mi place mult promiscuitatea asta creativă de la voi.

Ar mai trebui să pot intra pe net ca toţi ceilalţi, bun, asta nu-i o problemă, numai că eu, spre deosebire de alţi hackeri, ştiu unde să mă duc. Aş mai şti şi ce se-ntîmplă cu programu', să mă protejez, dacă Doamne fereşte... asta în cazul în care îmi păstrez memoria. Mai rămîne o întrebare, totuşi. Ce mă fac dacă mor? Asta-i alta. Dacă nu renasc în vreo spurcăciune, fiindcă s-ar putea ca monstruozitatea aia de Khali, responsabila cu reîncarnarea, care mă urăşte fiindcă i-am scăpat printre degete la ultima reciclare, să decidă că nu merit să mai intru pe canalul principal. Dacă trec totuşi de ea şi ajung la triaj de-acolo fie că Peti mă zburătăceşte la Mr. Tawn să pun lespezi prin birouri, fie la orătănii, şef de proiect la spălatul stinghiilor pe care stau ăia mai mici, pînă învaţă să zboare. Nu mi-e mai bine aşa cum sînt? Păi nu, fiindcă moartea mă pîndeşte şi pe mine. Asta n-o ştiaţi, aşa-i? Deşi, dacă aveaţi un pic de creier vă prindeaţi de mult, mă materializez tot mai des, nu mă mai pot controla, am devenit

addicted şi îmbătrînesc foarte repede, nu rezist la atmosfera din jur. Dacă nu încetează crizele, şi nu mă pot stăpîni, mă emoţionez, mă implic, am pasiuni, umori, trăiri... neangelice, vreau-nu vreau, într-o zi tot o s-o mierlesc şi atunci o luăm de la capăt: triaj, incubator... .nu, nu, pentru nimic în lume. Ar mai fi o soluţie. Să-mi fac un site pe net, de unde să accesez toate fişierele de care am nevoie şi să-mi păstrez adresa într-un loc sigur, s-o găsesc, la o adică. Adică, după ce mă mai nasc o dată, ca om, fireşte, să-mi recuperez memoria, moşule, să-l trag în piept pe Mr. Tawn şi pe bosu' odată cu el. Aş putea trăi o mie de existenţe, da' aşa cum vreau eu, nu cum vor alţii, aş putea chiar, într-o bună zi, să fac chiar eu programe. Fiindcă, la drept vorbind, n-am nici un strop de încredere în Mr. Tawn, Dombi şi toţi vracii lor. Întotdeauna în contractele lor există ceva, un paragraf scris mai mărunt, un codicil neobservat, o pagină peste care treci mai uşor, iar la sfîrşit ţi-o trag nene, de-ţi blestemi zilele. Eu n-am de gînd s-o păţesc ca doctoru' Faust, asta v-o spun frankly and clearly, ce pana mea! Deci: e nevoie de precauţii, poate chiar să scriu undeva toate astea, unde să le pot găsi, nu să mă trezesc la un moment dat că am ajuns o biată femeie cu probleme de identitate, care nu-şi găseşte locul. ok, ştim deci ce ne trebuie. Da' tot n-am idee ce sufleţel aş putea ademeni să-mi ia locul în bunkerul lui Mr. Tawn.

What about moonlight? mă loveşte ideea că s-ar putea să-l fi ignorat pe nedrept, e fraged, neexperimentat, poate fi tentat – şi mă furişez în relaţia maestru-discipol, mă strecor, adică, în cameră la Cristian, care îl iniţiază pe moonlight în tainele regiei de teatru. Cristian e mic de statură şi agitat, fumează mult şi vorbeşte precipitat, sorbind cu înghiţituri delicate, uneori doar atingînd cu buzele, la intervale dese, din paharul de cristal, pe jumătate plin cu vin roşu. Moonlight e un tînăr înalt, cu părul lung, despletit, cîrlionţat, cu umeri laţi şi braţe puternice, cu pielea albă şi o expresie afectată. Zîmbeşte discret, nu rîde niciodată, e prea tînăr să-şi asume vreo răspundere. Şi-a schimbat pantalonii cu care era ultima dată cînd ne-am văzut, acum devine neliniştit odată cu intrarea mea în cameră, mă tem că, deşi pot să jur că nu mă vede, mă simte. O fi avînd talent băiatul, ia te uită de unde sare iepurele.

'... ăla nu-i regizor, zice Cristian, din vîrful buzelor, ce-a făcut, să vedem. Trei spectacole de păpuşi, o melodramă şi un *Richard III*, comandat de nemţi, cu mitraliere şi tunuri din primul război mondial. Spectacol istoric. Mai lasă-mă cu Mălăiete al tău. Altul – Poruţiu, ăla e mînă-n mînă cu mafia culturală internaţională, face superproducţii, se crede Peter Greenaway, spectacole pentru snobi. Sandu Macarie s-a dus în showbiz, era şi-aşa

un plicticos, îşi îmbrăca întotdeauna actorii în saci de nailon, adică nevastă-sa îi îmbrăca, zic unii că-i şi dezbrăca, Biju Andone îşi scrie singur scenariile. Bun scriitor, cu regia mai vedem. Cine, ai zis? Nela Boicilă? Aia nu-i regizoare, femeile nu-s regizoare. În teatrul de păpuşi, acolo da. Sau, în cel mai bun caz, scenografe. Ariane Mnoushkine? Aia e pe jumătate bărbat. Şi pe urmă a fost cîndva, în Franţa. Pina Bausch, spui? Eh, aia e dansatoare. Mădălina Botoşăneanu? Aia e terminată, o fi fost pe vremuri... iar despre americance nu vorbim. Ce Liz Compte? Teatru în garaje, haida-de! Unde-ai auzit de ea? Deborah Warner? Cine-i aia? Să fim serioşi, nu, femeile, prin natura lor, nu pot fi regizoare, tocmai ţi-am demonstrat asta. Teatrul şi fotbalul sînt pentru bărbaţi.'

E-adevărat, îmi zic, într-o vreme femeile nici măcar pe scenă n-aveau voie. Graţia, subtilitatea, creaţia, în general, au nevoie de viscere, de forţă, de respiraţie, de penis. Îmi place filozofia asta decadentă, deteriorată, rasistă, e pe gustul meu artistic. Ţara asta-i de mine, cum spuneam.

'Teatrul, zice Cristian, lăsîndu-se galeş pe spate şi privindu-l admirativ pe moonlight – să te-nvăţ eu ce e teatrul. E o clădire mare, în care ai de toate şi în care eşti stăpîn. Ăsta-i teatrul.'

'Atunci de ce lucrăm în subterane... '

'Bună întrebare, zîmbi Cristian, îmi place că gîndeşti. Moda e importantă în teatru şi, vezi tu, trebuie să ştii ce se poartă în Europa. E drept că acolo a cam trecut anotimpul spaţiilor neconvenţionale, dar la noi abia începe. Eşti în avangardă, băiatu'... Şi nici nu sînt nişte subterane adevărate, sînt doar nişte beciuri sordide... '

moonlight îşi pipăie turul pantalonilor.

'Doamna Martina crede altceva.'

'Martina are prea multă imaginaţie. Dacă şi-ar fi ţinut-o-n frîu, Vinicius mai era încă aici.'

Am ajuns şi la Vinicius, fratele mai mare, cu care Cristian se întîlnise cu o zi înainte, încercînd, fără tragere de inimă, să clarifice, să împace, să atenueze... Vinicius e în tîrg, la un cocktail, la ora asta îl doare-n cot de Cristian şi de vechile istorii de familie. S-a sculat tîrziu după-amiază şi destul de mahmur după cina copioasă şi aventura din noaptea trecută. E extenuat de gimnastica la care l-a supus tînăra şi deosebit de

amabila debutantă, Ildi, Ili sau Ilona. Abia spre dimineaţă, a ajuns în camera de hotel, căci nu mai stă acasă, de cînd cu ieşirea Martinei şi ruptura dintre ei.

Face un duş, se schimbă şi, conectîndu-şi lap-top-ul la telefonul din cameră, trimite cîteva mesaje. Pe acolo intru din nou şi-i citesc amintirile. Se grăbeşte la dineul oferit în cinstea lui, ca atunci, cu trei ani în urmă, cînd, cu ocazia numirii lui, a tînărului şi promiţătorului avocat care, în ciuda vederilor sale largi, mai ştia să închidă şi ochii, într-un post important de execuţie, Martina... eh.

Atunci capul partidului (nici mai mult nici mai puţin decît popularul şi distinsul ministru al culturii, venit şi el în oraşul natal şi politic al lui Vinicius Boroş, să-l firitisească) trecuse şi prin teatru – vizită de lucru de la care Vinicius se recuzase, pretextînd alte obligaţii. Fost actor (ar putea deveni curînd preşedinte), ministrul recită şi azi, acompaniindu-se singur la chitară, fragmente erotico-filozofice din capodoperele poeziei naţionale. În timpul liber, ca acum, cu un drum şi cu ajutorul spectacolelor de binefacere, face fund-raising pentru suplimentarea bugetului atît de subţire al ministerului, şi plata cotizaţiei de 2 milioane de euro, solicitată de Uniunea Europeană pentru participarea României la finanţările pe proiecte internaţionale. El trece cu emoţie prin sala pluşată roş-aurie, în aplauzele noii clase de mijloc în formare, într-o plăcută rememorare a clipelor cînd, pe vremea hidrei comuniste, bătea ţara, biet actoraş îmbrăcat hamletian în pulovere negre, declamînd din poeţii romantici tîrzii, şi, pentru a-şi stimula inspiraţia, fixa de la-nceput în sală cîte o junǎ atrăgătoare căreia îi declara public amor pasional timp de o oră jumate. În camera de hotel unde era cazat, o regăsea apoi, odată cu complimentele secretarului judeţean de partid, ruşinată, dar la fel de fierbinte ca şi tradiţionalele clătite cu urdă şi mărar care-i plăceau la nebunie. Junele erau diferite de la oraş la oraş, dar el se descurca de la caz la caz, uneori şi cu juni fermecători, căci nimic nu stă în cale unuia care a învăţat într-o şcoală solidă de teatru, bazată pe funcţionala metodă Stanislavski.

Grupul monden unduia, ca un ghem de şerpi hibernînd. Spre margine, unde Martina se aşezase deocamdată, cîţiva fumau, vorbeau sau priveau pur şi simplu masa compactă adunîndu-se, desfăcîndu-se, după cum se plimbau sau se opreau cele două personaje principale: Vinicius şi capul partidei de centru-dreapta, domnul ministru, distins, grizonat cu alură adolescentină, diplomat teatral şi important om de afaceri.

Martina venise tîrziu, deja discursurile erau pe sfîrşite. Era tocmai momentul în care, proaspăt demachiat, luîndu-şi în primire rolul de politician, recitatorul îl firitisea public pe fratele ei mai mare pentru funcţia parlamentară acordată. Nu era puţin lucru să fii şeful Comisiei Naţionale a Vămilor, o instituţie nou-înfiinţată, care ţinea în mînă exporturile şi, mai ales, importurile, era nevoie de un om onest, cu un trecut nepătat, apreciat de comunitate şi iubit de colegii de partid, care să gireze cu toată fiinţa lui, în interesul naţional, această funcţie semnificativă, cheia unei uşi importante de la visteria ţării – îşi reprimă un mic rîgîit, de la bulele şampaniei băută deja ceva mai înainte, în culise, cu cei doi oponenţi unguri leşinaţi de admiraţie, la o şuetă liberală. După care îşi drese glasul pentru toastul final. Să ne trăiască! strigară toţi, şi Martina odată cu ei, bînd paharul pînă la fund, căci, de asta era acolo. Şi încă pentru ceva, îşi zise, strîngînd sub braţ pachetul voluminos, un cadou pentru fratele care reuşise în viaţă.

Pune paharul pe o tavă care apare ca prin minune la dreapta ei şi, dînd să se desprindă de grupul de admiratori, aproape intră în Mimi care o salută cu coada ochiului, în timp ce, cu microfonul pregătit, dintr-un salt, îi barează marelui om politic drumul spre masa cu antreuri.

‘O întrebare pentru telespectatorii noştri, domnule ministru: cum vedeţi viitorul acestei ţărişoare mici, dar populată de oameni curajoşi, inteligenţi, demni, care-au stat la răscrucea istoriei cu măreţie, care-au luptat, au iubit, au murit, au doinit... ’

‘Această ţară? Pentru ce televiziune? A, pentru postul local... în fine, datorită strategiei noastre politice, capitala noastră va lua în curînd locul, ca renume şi eleganţă, Moscovei, dar în acelaşi timp vom introduce în curricula universitare cursuri obligatorii de cazacioc, pentru a umbri sîrba cea populară cu ajutorul horei naţionale, sîntem în curs de a patenta o nouă reţetă a gulaşului, care-i va umili definitiv pe unguri, sîntem în tratative cu americanii pentru înfiinţarea unei colonii miniere româneşti în Alaska, pe care vrem cu timpul s-o transformăm într-o prosperă Vale a Jiului... ’ aici, spre disperarea ziaristei, secretarul de stat, tot om de cultură, dar membru al grupării politice de aceeaşi limbă cu gulaşul, îl smulge delicat din ghearele presei, mormăind elèg sau paprika şi ducîndu-l spre grupul de dansatoare, strategic amplasate în colţul cel mai puţin accesibil privirilor ziariştilor,

exemplare subumane obraznice şi lipsite de orice urmă de bun simţ, însoţite de cameramani sau fotografi, ca de nişte cîini de vînătoare cu flash-urile la zgardă.

Vinicius avea un aer prosper – cu bărbia lui dublă şi burtica de om ajuns (ca mai toţi cei prezenţi, cu puţine excepţii, în variante de vîrstă, sex şi coloratură diferite) – care dispăreau doar înainte de alegeri. Intra atunci la saună şi fitness, slăbea cîte cincisprezece kilograme într-o lună, devenea atletic, se lăsa de Benson&Hedges şi Chivas Royal, de fetiţe şi chiolhanuri prelungite, imaginea lui şi imaginea partidului se suprapuneau, spre sfîrşitul campaniei electorale mai pierdea vreo trei kilograme, devenea încercănat, spiritualizat, preocupat de viitorul României, de mîndria naţională şi de sondajele pre-electorale. La Bucureşti, vizitîndu-l în deplasările ei ziaristice, îl urmărise adesea – aferat, purtînd sub braţ documente importante, răspunzînd în şoapte răstite la telefonul mobil care trepida discret –, îl vedea cum intră şi iese din clădirea rece, arogantă, construită cu atîta simplicitate şi lipsită cu totul de farmec, în schimb cu faimă de dinozaur roşu, lucru care nu mai deranja acum, odată ce timpul, care spală totul şi scoate petele, chiar şi cele mai persistente, trecuse peste, pe deasupra, prin hidoasa clădire a Casei Poporului, monument triumfal de-acum, asumat, al noilor structuri din România.

Arăta totuşi bine, chiar şi aşa, avea o eleganţă rebelă, uşor perversă, sălbatică, iar Martina îşi dori pentru o clipă să nu fie nevoită să facă asta, să uite de ce venise. Opri un chelner şi îi ceru, în ungureşte, un pahar cu apă. Îi venea greu să bea vinul sau cocktailurile servite pe tăvi din argint cu blazonul familiei Banyai, confiscate odată cu casa şi niciodată restituite, nici măcar de noii proprietari ai restaurantului. Fief al principalului partid maghiar, nou păstrător al tradiţiei, localul era deservit după toate regulile artei, chelnerii deosebit de amabili vorbeau mai multe limbi, fideli politic şi foarte ascultători.

Rezemat de masa lungă şi întinzînd spre platoul cu mezeluri, cu neglijenţă jucată, mîna pe care purta o şevalieră din platină şi aur, Vinicius schimba amabilităţi cu Scorillo Bobea, de curînd ajuns primar într-o comună suburbană. Respectîndu-şi promisiunile electorale, Scorillo începuse lucrările de canalizare şi introducere a gazului metan prin societatea de construcţii pe care o girau soacra şi soţia lui, pentru a transforma mediul rural – şi construia, în locul dărăpănatelor case ţărăneşti, vîndute de vechii proprietari, un paradis al timpului liber pentru nouveaux riches din judeţele limitrofe. Devenit în scurt timp foarte popular în interiorul partidului, Scorillo se

bucura de multă simpatie şi susţinere politică, asemenea amicului Iulius Bălcescu, fost inginer chimist, acum patronul unei firme internaţionale de agroturism, care mesteca discret frunze de pătrunjel ornamentale, ciugulite periodic de pe salate, ca să-şi taie damful de la degustarea de ojină – obligaţie de serviciu de la care nu se putuse sustrage, în ciuda importantei ocazii şi a dineului, căci era workaholic şi el, ca toţi managerii de firme nou-înfiinţate.

'Noi sîntem unici în Europa, spunea Jules, deschizînd gura cît mai puţin posibil, aşa că sunetele se estompau printre plescăituri, sîntem bizantini, ce mai, ultimii bizantini.'

'Să ne-nţelegem, nu vorbim despre românii din Ardeal?! Ei sînt puţin altfel, mai... europeni. Noi am fost întotdeauna mai gospodari, mai serioşi, mai aşezaţi. Mai bogaţi. Mai civilizaţi. Balcanii sînt mai la sud', încercă Scorillo să abată indiferenţa prost mascată a lui Vinicius.

Da, gîndi Vinicius absent, balcanismul se transformase aici în snobismul-kitsch al celei de-a doua generaţii urbane, conştientă că trăia la distanţe egale de Bucureşti şi Budapesta. Lipsea mahalagismul atotştiutor al regăţenilor, înlocuit însă de grobianismul greoi ardelenesc, viclean-precaut şi rezistent la intruşi. În schimb, ca un adevărat diplomat, spuse:

'Fireşte, sîntem altfel, se vede, şi ţara e altfel –'

'Atunci, continuă celălalt, ca şi cînd ar fi încercat să mîngîie prin telecomandă un ciobănesc turbat, regăţenii şi moldovenii sînt bizantini, pe cînd ardelenii... '

'Adevăraţii ardeleni sînt greco-catolici, ca să nu zic că aparţinem de Europa, chiar şi geografic, uite – şi Vinicius desenă repede, dispreţuitor şi eficace, cu un băţ ars de chibrit, pe colţul feţei albe de masă, o hartă a României, inclusiv Basarabia, înfierbîntîndu-se puţin, fără să vrea. Schiţă apoi, în jurul ei, Ungaria, Iugoslavia, Austria, Polonia, Germania, Franţa, Elveţia. Sugeră, cu ajutorul unei felii de şuncă, Spania – slăninuţa era, tocmai bine, Portugalia. Undeva, departe, Anglia, stilizată de un castravete murat, tăiat artistic în formă de caracatiţă. Nordul şi Estul nu existau, o pustietate albă.' Iulius se replie, după cum îi cerea tonul lui Vinicius, solicitîndu-şi cunoştinţele de geografie, recent împrospătate:

‘Chiar aşa, ce bizantini? Poate ei, nu noi. Uite, munţii, vezi? Ei ne despart, se observă clar. Noi sîntem altă ţară. Pînă şi clima diferă. Am acu’ un grup de francezi, şi ei zic la fel. Unu’ nu ţi-ar călca prin Regat, nu vor să vadă decît Otopeniul, nici nu intră în Bucureşti, în schimb, cum treci de Braşov, deschid ochii. Americanii, la fel. ‘Dracula, where is Dracula’s castle’, la fel nemţii, toţi, ce mai, la noi trag toţi.’

Trecînd agale pe lîngă ei, Micu Horea, actor şi regizor, şi el proaspăt membru de partid, se opreşte, ascultînd. Îndelung vînat de lupii tineri ai grupării revanşarde, din pricina vocii sale impostate care acoperea orice alt zgomot, Micu era vedeta presei de scandal, invitatul principal al seratelor plicticoase cu iz memorial, deşi evitat sistematic de şeful cel mare, din pricina unei istorii personale, cu o tînără admitantă la facultatea de teatru, ajunsă din pricini obscure să sară din patul viitorului ministru, în al viitorului coleg de breaslă. Ba mai mult, să declare nonşalant că bărbaţii trecuţi de o anume vîrstă, ei bine, nu mai erau pe gustul domnişoarei, al gîsculiţei, al găinuşei cu caş la gură, care nici nu apucase bine să înţeleagă ce e teatru şi ce nu în viaţă.

‘Avem o ţară frumoasă, încă n-am reuşit s-o stricăm de tot, zise Vinicius, simţind că n-ar trebui să se antreneze într-o asemenea discuţie, dar neputîndu-se opri.

‘Nici în Elveţia nu găseşti asemenea peisaje’, spuse Scorillo.

‘Ai fost în Elveţia?’ se interesă Micu, lipindu-se de masă, lîngă Jules, care nutrea o admiraţie secretă faţă de el şi se dădu uşor la o parte, înlesnindu-i replica.

‘Era cît pe ce, odată cu un proiect... schimb de experienţă. Administraţie publică’, se făli Scorillo, mimînd, cu părere de rău, modestia celui prea ocupat ca să aibă timp de turism, fie el şi în interes de serviciu.

‘Şi?’ – întrebă Jules, cu gura plină.

‘Şi – ce?’

‘Şi de ce nu te-ai dus? Nu te-au lăsat ăştia, făcu Micu semn spre chelnerii care mărşăluiau aferaţi, la intervale egale, cu tăvile cu băutură.’

‘Eh, ce ştiu eu. M-au tăiat de pe listă. Da’ să-mi bag picioru’ dacă nu puneau la cale cartelarea Transilvaniei. Că altfel, de ce în Elveţia, hmn? Ai tu vreo explicaţie? Şi pe mine, singuru’ român verde, m-au scos din delegaţie. Cică nu vorbesc nici o limbă de circulaţie.’

‘Da, sigur, şi porcu’ zboară. Ce, nu ştii engleză?’

‘Ei, ba ştiu, cum să nu. Şi puteam să-nvăţ, şi dacă nu ştiam. Ce, era o problemă? Ce, ei sînt mai breji ca noi? I-ai auzit vreodată vorbind englezeşte?’

‘Ca francezii mei, să vezi ce engleză... te umflă rîsu’ -’

‘Ba’ mie-mi plac francezii, ştiu să trăiască, zise Micu, simţindu-se uşor dat la o parte. Nu, Vini? Ce zici?’

Vinicius nu răspunse, privea în altă parte, spre Nicolae Păcat, care îşi croia greu drum către masa lor, însoţit de tînăra şi discreta lui soţie, medic oftalmolog. Zîmbi spre cuplul convenţional – celebritatea locală, masculină, în a doua tinereţe, cu femeia frumoasă şi independentă, la început de carieră – şi se întoarse spre cei trei, care aşteptau cu sufletul la gură să deblocheze conversaţia, să emită o opinie, să încurajeze comunicarea şi să coordoneze emulaţia ideilor.

‘Franţuzoaicele, da, se îndură Vinicius, impresionat de dorinţa lor de cunoaştere. Da’ uite, mie tot nemţii îmi plac mai mult, sînt un popor serios, cu greutate. Germania are forţă.’

‘Da’ francezii sînt rafinaţi, interveni Micu, fericit. Iar englezii, ăia da, nenicule, ăia ştiu să bea. Ţi-aduci aminte de Scott ăla?’

‘Era irlandez măi, din ţara whisky-ului, nu te trăgea el la grădina zoologică în fiecare după-masă ca să-ncalece poneii?’, îşi aminti Jules, sugîndu-şi discret pătrunjelul dintre măsele. ‘Pînă l-am dus eu la herghelie, de şi-a rupt clavicula cînd a căzut de pe Decebal, ţii minte ce circ mai făcea?’

‘Mari beţivi, da’ măcar nu-s hoţi ca sîrbii.’

‘Ba polonezii sînt mai hoţi, că eu, cînd am fost în excursie în Polonia, era să rămîn fără zahăr, că degeaba l-am tot pus deoparte, două săptămîni am strîns pentru copilaşii mei, şi pe ăla din avion – o pungă plină, cu pliculeţe de zahăr din alea frumos colorate, linguriţe de plastic şi lăptic de cafea... ’

‘Lasă măi, că şi ungurii-s hoţi. Ce, nu ne-au furat ei Transilvania... ’

‘Ungurii sînt aroganţi, băga-i-aş undeva... ’

‘Măcar nu-s proşti ca bulgarii. Ăla neam prost, băi, nici măcar din cap nu ştiu să dea ca lumea.’

‘Tot ruşii, măi, tot ei sînt cei mai băieţi de băieţi. Ăia da – ştiu şi să cînte, şi să iubească, şi să facă politică, şi să se bată.’

‘Au ştiut, că acuma ling la americani, bă, c-au rămas şi ei în curu’ gol după perestroikă.’

‘Ce mă, şi noi în ce-am rămas?’

‘Nouă ne-o trag toţi – şi ungurii, şi cehii şi nemţii, şi toată Europa. Ce sîntem noi, mă? coada Europii? Că aşa se vede... Ba, sîntem prea toleranţi, continuă Jules, aproape în lacrimi, că prea facem pe placul tuturor. Ia să dăm, şi noi, o dată – cu pumnu-n masă, să vezi atunci ce mai joacă Europa şi după cum cîntăm noi. Nu, Vini?’

‘Europa... e departe’, spuse Vinicius fixînd, tot mai preocupat, un grup de băieţi cu jachete de piele, banderole tricolore şi ochelari de soare, care se uită lung după fiecare chelner.

‘Nu merge aşa’, interveni Micu superior, încercînd să prelungească momentul de culminare patriotică. ‘În politică, altfel se pun problemele. Cum era aia cu scopu’ şi mijloacele... cine zicea, mă, care-aţi făcut latină-n şcoală?’

‘Îmi scapă acuma’, bolborosi Scorillo, în timp ce Jules se făcea că priveşte în altă parte.

‘Cine-a zis asta, Vini?’, strigă Micu fericit, dar Vinicius se îndepărtează purtat de valul monden, iar unul din chelnerii care trece pe-acolo îi şopteşte discret la ureche să nu ridice vocea, să nu atragă atenţia, nu se face... iar ăla era italian, olah, ember şi monarhist, aşa că ciocu’ mic cu citatele, îşi zice Micu, uitîndu-se rapid în jur, să vadă

dacă-l priveşte vreunul. După care, mai liniştit, acceptă paharul de Chardonnay, vinul dulce, greţos, de la recepţii, pe care-l dă peste cap, îl pune înapoi pe tavă şi, cum văzuse el într-un film american, ia altele două cu care se-ndreaptă spre cei doi diletanţi într-ale ştiinţelor politice, ca să-i ia la instruirea de seară, da' la el în grădină, la un vinişor de-al nostru, de casă şi un mititel făcut acolo, pe grătărel, în filigorie. Fără chelneri şi fără veselă de argint, că doar strămoşii n-au mîncat mielu' cu sos din ăla nemţesc, beşamel.

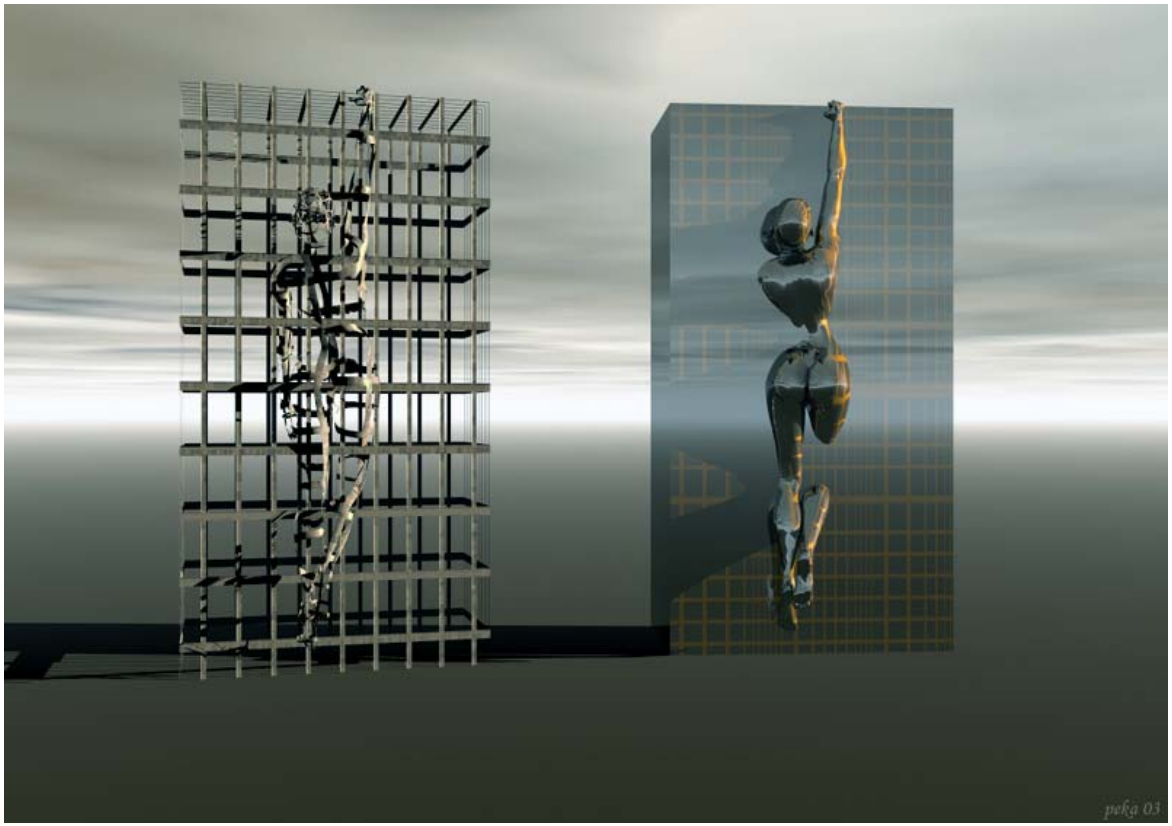

Între timp, Păcat şi Melania au ajuns la ţintă, iar Vinicius se grăbeşte să strîngă mîna scriitorului şi s-o sărute, galeş-galant, pe a doamnei. Păcat priveşte mîndru lumea, pare că suferă de cunoscutul sindrom, comun la recepţii, al puiului speriat, întoarce capul ba la stînga, ba la dreapta, salută şi roteşte ochii ca să nu-i scape nimic, e material destul pentru două romane acolo, cînd, deodată se crispează, se micşorează, se linişteşte, se întoarce spre zona mai puţin animată, iar Vinicius, intrigat, roteşte şi el discret privirea şi o vede pe Delia Costea, roşie şi veselă, într-o rochie turqoise şifonată şi scămoşată la spate, fără să fi pierdut nici o sută de grame din cele o sută zece kilograme debordante, sau vreun centimetru din cei un metru nouăzeci şi opt, sporovăind cu doctorul Basangian,

şeful spitalului de ortopedie, care, uşor înălţat pe vîrful pantofilor săi turceşti de cocktail, o bate din mers pe spatele lat, tip Zimmenthal, cu poftă declarată, unsuroasă, şoptindu-i măscări la urechea cărnoasă, ornată cu trei cercei strălucitori din strassuri roşii, galbene şi albastre.

(Yes, man, ea era, Delia, iubita lui de acum cinşpe ani, fata cu cîrnaţii, blonda de la abator, măritată cu sublocotenentul de tancuri, beţiv şi plecat în aplicaţii de cîte-o săptămînă, da, moşule, aia pe care-ai cunoscut-o la o întîlnire cu femeile din cîmpu' muncii şi care se-nroşea feciorelnic de cum te vedea, ce să mai vorbim pe urmă de lecturile particulare din micuţul apartament de două camere de la parterul blocului de cărămidă, în cartierul de lîngă cazarmă, unde primeau locuinţe băieţii buni de la ţară care voiau să servească patria, ce transpirată şi jenată te conducea apoi Delia pînă la parcarea din spate, cum îţi ducea ea salamul, şunca, crenvuştii la maşină, ca să nu te compromiţi cărînd cele opt-zece kilograme de carne, deşi era întuneric-beznă peste tot la ora aia. Da' ţi-aduci aminte seara aia de Crăciun, ce naşpa te-ai simţit la insistenţele ei, telefoane la redacţie, implorări, insistenţe, ce chifteaua ta mai voia, că doar i-o trăgeai de o lună, în plin post comunist, pe şoric şi tobă, că toată carnea de sarmale, cîrnaţii şi salamu' mergeau la export, că şi-n Europa era Crăciun, moşule. Da' te-ai dus, că doar nu era să pierzi aşa o bucăţică bună, i-ai colindat la uşă printre dinţi, pe gaura cheii, trei păstori, ba mai bine trei poştaşi, imaginîndu-ţi răzbunător cum i-o trăgeau ăia trei cu sumanele lor uriaşe şi bîtele lor noduroase duhnind a putină nespălată, iar cînd ţi-a deschis, nici n-ai apucat să scoţi o vorbă, că te trage ea pe tine în casă şi miroase ca păşunile raiului, nene, îţi ia mîna şi ţi-o pune pe ţîţe şi-n loc de rotunjimi şi sfîrcuri dai de două pacheţele de pastramă bine legate cu sfoară, mai jos o pulpă întreagă de porc afumată, ancorată cu caltaboşi de picioarele ei puternice şi de braţele învelite cu cîrnaţi usturoiaţi, dai s-o săruţi plin de recunoştinţă şi muşti dintr-o sărmăluţă cu mărar, mai jos una cu păsat, jumări sărate şi bine prăjite şi fără să vrei începi să mănînci, mesteci frenetic, cu mîinile pline de sos te desfaci la pantaloni, ahhhh, zice sîngeretele, tu-i dai înainte, şi pateul ăsta cu gust dumnezeiesc, de unde aromele astea de Provenţa, şi i-o tragi în mirosul de usturoi care te copleşeşte, te îmbată, te face să-ţi pierzi minţile. Şi ea aprinde brusc lumina şi tu eşti în lada frigorifică, un sarcofag plin cu mezeluri pe care ţi le punea deoparte de o lună, iar ea, după uşă, cu gura deschisă, dă afară sacadat aerul din piept, sughite, înghite-n sec şi nu poate vorbi, ochii i-au ieşit din cap, sîngele îi urcă în obraji, i s-au îmbujorat deja mîinile noduroase care amestecă toată ziua cărnurile pentru tocat, braţele groase şi umerii rotunjiţi înainte de vreme,

decolteul discret al rochiei purpurii, strălucitoare, de seară, pe care n-ai mai văzut-o, başca un şirag de mărgele chinezeşti, din sticlă pictată, s-a gătit pentru tine, iar tu, cu pantalonii în vine ţi-ai dat drumul deja printre crenvurştii subţiri de revelion, cabanoşii cu boia, salamul de Salonta, trandafiri, leberwurst, peste curcanul în aspic, cu tîrtiţa sfîşiată, plină de gelatină.)

Martina se uită la el fix, ca o somnambulă, dar Vinicius îi evită privirea şi-l conduce pe Păcat spre cealaltă ieşire. Cineva îl atinge uşor pe umăr, făcîndu-l să se întoarcă. Era un amic, şef de reprezentanţă al unei companii de telefonie mobilă, însoţit de nevasta unui medic local, prozatoare, blond L'Oreal, grăsuţă şi parfumată din belşug, sărită bine de patruzeci şi care, după ce publicase vreo două povestiri în revistele literare din ţară, debutase editorial de curînd cu o cărticică despre moravurile de azi la casa de publicaţii *Burebista.* Îi oferea acum cartea, cu autograf şi o zguduitoare dedicaţie, în speranţa că, vreodată, în vreo seară, cînd se va simţi singur şi va voi să citească *altceva*, ei bine, atunci poate această cărticică vă va cădea în mînă şi, răsfoind-o, n-o veţi găsi chiar foarte neinteresantă... poate o veţi recomanda... poate domnul ministru...

Vinicius se întoarce să-i arate cartea lui Păcat, dar el a dispărut deja, o scapă neîndemînatic şi, aplecîndu-se, observă sub faţa lungă de masă o bucată de stofă colorată, de care trage fără să se gîndească, aşa cum cercetezi din instinct un detaliu neobişnuit. Pînza albă se ridică peste faţa transpirată a lui Mimi şi peste ochelarii şi chelia unui cunoscut neuropsihiatru în zonă, specialist în patologie politică, cu două cărţi despre visele individuale şi una, în pregătire, despre visele naţionale, care îi acordă un interviu în exclusivitate şi live. Cameramanul, întins într-o parte, îi face semne disperate lui Vinicius să nu întrerupă emisia: flutură spre el un anunţ *on air*.

'Prin prisma teoriilor degenerării,', spune medicul, stînd comod în patru labe, ca să se vadă fundalul, 'cel mai adecvat aplicabile astăzi acestui popor, pot spune cu mîndrie că sîntem primii în Europa, din punct de vedere a ceea ce se numeşte îndeobşte „moral insanity". Putem sublinia, astfel, mai multe categorii: imbecilitate, degenerare mintală şi anomalii dispoziţionale periodice. Marea majoritate a populaţiei se încadrează în primele două, desigur că nu am pretenţia unei statistici exacte. Vrei să mai vorbim despre asta?'

‘Mai degrabă cred’, zice Mimi, orientîndu-i microfonul, ‘că ascultătorii noştri ar fi bucuroşi să afle opinia dumneavoastră despre bolile profesionale ale oamenilor politici.’

‘Păi, să vedem... să-i luăm pe rînd. Ministrul de externe suferă de parafrenie confabulatorie, ministrul agriculturii de boala Jakob-Creutzfeldt, aproape de demenţă cu mutism, preşedintele camerei deputaţilor e hidrocefal, ministrul transporturilor are sindrom Korsakov, comisia pentru arte şi cultură suferă în bloc de labilitate emoţională, indiferenţă, apatie, tulburări de atenţie şi memorie, într-un cuvînt Coreea – Huntington. Iar preşedintele, oooo! Preşedintele... ’

‘Şi-acum, puţină publicitate’, se rostogoleşte Mimi ieşind din cadru, pe cînd, revenit în poziţie verticală, Vinicius se îndreaptă grăbit spre terasa din spatele restaurantului, unde patronul aranjase cina, în cadru privat, pentru domnul ministru şi apropiaţii săi.

Încăpeau doar şase mese, dispuse elaborat, în centru fiind cea mai importantă, la care luă loc, cu un aer uşor excedat, care-i venea bine. Se conversa lejer, lumina studiată nu punea în umbră, spre nord, perspectiva pădurii la poalele căreia se iţeau, curajoase, vilele construite de Scorillo Bobea. Într-o parte a terasei, nişte trepte coborau spre un mic părculeţ, cu acces limitat, în care ziua păşteau căprioare şi ponei. Erau aproape de grădina zoologică, iar restaurantul era aşezat destul de sus, pe colina cea mai înaltă a oraşului care se vedea întins sub Carul Mare, la ora aceea încă animat, panoramat, cu blocurile periferiei ca nişte foi dintr-un caiet de aritmetică şi ferestrele lor, pătrăţele galbene, albastre şi albe, după cum era lumina becurilor, dar şi cu firmele luminoase ale centrului şi, mai ales, cu cetatea restaurată, luminată feeric, multicolor.

Martina ieşi pe terasă, privi în jur şi se aşeză la una din mesele din margine, fără să ceară voie, faţă în faţă cu un presar din Bucureşti, de la televiziunea naţională şi un director în ministerul afacerilor externe. Nu mînca, privea doar insistent spre Vinicius. Nu-i dădea nimeni nici o atenţie, ea strîngea la piept pachetul voluminos pe care refuzase să-l dea la garderobă sau să-l predea chelnerilor, cineva o cunoştea şi liniştise bodigarzii, nu avea o bombă acolo, era probabil o surpriză pentru fratele ei. Întoarse capul privind spre pădure, încercînd să se relaxeze, gîndindu-se la frunzele uscate, la mirosul de muşchi, la gîzele şi micile animale care dormeau şi la

veveriţele sprintene cu ochi vii, rotunzi, miraţi. La gustul nucilor şi la ghinda răscoaptă. Aştepta un moment prielnic. Dinspre părculeţ urcau doi ţigani, cu ţambal şi acordeon, intonînd cu foc şlagărele sezonului.

La început, toţi cred că e un moment distractiv, apoi că e o glumă, apoi nu mai ştiu ce să creadă. Jenat, patronul se face că nu-i observă, chelnerii nu sînt pregătiţi pentru asta, nu îndrăznesc să-i dea afară, iar cei doi se apropie de masa Martinei, cîntîndu-i la ureche, cu intenţie precisă şi privind-o galeş. Martina rîde.

'Vedeţi masa aia din centru, zice ea, domnul acela elegant cu păr alb la tîmple, – şi privire plină de vino-ncoace, el e şeful nostru, el plăteşte. Lui să-i cîntaţi', mai zice, după care se lasă pe spate, în timp ce, cu rapiditate, lăutarii se repliază, îndreptîndu-se spre masa ministrului. Ieşiţi ca din pămînt, o armată de chelneri, pînă atunci nevăzuţi, înconjoară masa, înspăimîntaţi. Deloc convinşi de insistenţele şefului de sală, lăutarii vociferează înspre şeful culturii române, al cărui cap se adînceşte tot mai mult între urechi. Într-un sfîrşit, o picoliţă le dă nişte mărunţiş, dar degeaba.

'Vrem să cîntăm, sîntem artişti', se cocoaţă pe vîrfuri cel mai scund, 'să-i tragem boierului o cîntare dintr-aia nouă, d-a noastă, cum n-o mai auzit... fain bărbat, acolo la Bucureşti tăte cucoanele să leşină dupe matale, ţucu-te-aş, şefule, 'ai de ascultă doi artişti făr'un ban în buzunar... ţi-o zic pă aia cu mioriţa, dă Eminescu, cum îţi place matale, ţucu-te-aş... şefu', da' una patriotică, şefu', *Hora Ardealu'...*'

Apăruţi din spatele copacilor, patru băieţi de 1,82, cu ochii de un albastru cazon, în cămăşi albe cu papion şi mîneci scurte, care le pun în evidenţă musculatura cultivată pe banii publici, îi iau pe cei doi şi, în liniştea ce se aşterne pe terasă, îi evacuează pe după copacii ornamentali. Acordeonul, aruncat peste gard, se dezumflă melancolic, pe cînd ţambalul, continuînd să se rostogolească, clipoceşte jalnic.

'Ştiam eu că e o poveste cu chelneri, că prea miroase-a rînced', zice Martina tare, nepreaştiind ce zice. Se întorc către ea, privind-o cu ură, femei coafate, cu rochii prea strîmte, care fac cel puţin o şedinţă de masaj pe zi, fardate şi parfumate de la cele mai scumpe case de modă, bărbaţi aroganţi cu faţa strălucind de sudoare şi ochii umezi din cauza fumului de ţigară.

'E soră-mea, deschise gura Vinicius, iertaţi-o, e... '

Martina se ridică în picioare, pune pachetul pe masă, cineva ţipă scurt cînd ea rupe cu un pocnet sec banderola adezivă de pe dosarele numerotate cu grijă.

Vinicius era un avocat ordonat. Chiar judecător fiind, ţinea socoteala documentelor care-i vizau pe capii administraţiei publice, poliţiei, afacerilor locale şi, nu în ultimul rînd, ai lumii interlope, aşa măruntă şi meschină cum era ea: un proprietar de două bordele, un traficant de valută, cîţiva spălători de bani în cîrdăşie cu un important director de bancă din Bucureşti. Erau treizeci de dosare, găsite de Martina în dulapul lui, din casa părintească, acolo unde locuiau, pentru el, mai mult o locuinţă de serviciu, în care, cu deplină încredere, îşi ţinea actele care-i pavaseră drumul politic. În rumoarea generală, Martina împarte, la întîmplare, dosarele, printre cei de faţă.

După ea, Vinicius, scuzîndu-se, reface drumul, cerîndu-le înapoi.

Martina părăseşte petrecerea în tăcere, prin parc, pe urmele celor doi muzicanţi, făcîndu-şi loc printre chelnerii semiaplecaţi, cu ochii scurşi pe şervetele albe de pe antebraţe.

*

‘Prea multă imaginaţie, nu-s decît nişte catacombe vechi, n-au nici o semnificaţie’, zice din nou Cristian, după ce a rememorat în circa trei sutimi de secundă scena povestită, cam la fel, de Vinicius şi Martina, dar în versiuni romanţate şi subiectiv-augmentate şi care mie mi-a luat vreo şase pagini şi un efort stilistic destul de mare ca să mă obiectivez, cît de cît.

‘Cum e, măi, să te vîndă un frate’, se plînge Vinicius, ‘pe mine care-am iubit-o şi am apărat-o întotdeauna. Îi trimiteam bani în fiecare lună, practic eu am ţinut-o la facultate, după ce a murit tata, am avut întotdeauna grijă de ea, am aranjat-o, uite, am băgat-o la ziar, că unde să lucreze şi ea, să facă un ban, că de profesoară nu-i bună, de scris... , astea-s chestii care-o depăşesc, lasă să se joace şi ea cu ceva, cît mai inofensiv, mă-nţelegi. Şi ea, ce face ea? Asta-i recunoştinţă? Păi, nu e nebună, ba e, mă jur că e nebună, toată lumea asta zice, toată presa şi ăia

de la lucru, uite şi tu cum se poartă, de parc-ar fi Ioana d'Arc, de parcă noi am fi proşti, tîmpiţi, numai ea ar şti unde-i adevărul. S-a găsit ea să-mpartă dreptatea. Dă-o-n... '

Şi Martina:

'Nu ştiu ce m-a apucat, ba ştiu, ba nu ştiu, nu ştiu. Cum să scriu despre corupţie şi venalitate, să intru la prefect, la primar, la... cînd ştiu că fratele meu e... '

Şi Cristian:

'Puteai să-ţi dai demisia.'

Şi Martina:

'Putea să şi-o dea el, dacă avea o urmă de ruşine.'

Şi Cristian:

'Toată lumea ştie cum sînt politicienii, nimeni în afară de tine nu şi-a imaginat că Vinicius e curat.'

Şi Martina:

'Bunicul s-ar răsuci în groapă, să afle. I-a luat numele, religia, pînă şi meseria.'

Şi Cristian:

'De ce, de ce-ai făcut asta? De ce, dracu', nu te poţi stăpîni?'

Şi Martina:

'Pentru că visez.'

Şi Cristian:

'Ce mare scofală ai putut să visezi, ia nu mai visa noaptea, noaptea mai şi dormi tu cu anamnesis destrudo a ta cu tot.'

Visul Martinei – cel despre care era vorba mai sus

În fiecare piaţetă, cel puţin o statuie. La fiecare întîlnire a unui colţ de stradă cu altul – o piaţetă – o altă statuie. Curînd, parcurile încep să dispară şi în locul copacilor se instalează soclurile de ciment sau piatră. Bronz, oţel, marmură, lemn – din orice se poate face o statuie. Inalterabila, inebranlabila, insaţiabila stricteţe a comunicării amplasează sub fiecare sonerie de lîngă uşă cîte o placă memorială. În curţile caselor există cel puţin cîte o statuie a vreunui strămoş mai răsărit, iar cei care n-au curţi, victime ale blockhaus-ului, au, în schimb, mici statuete plantate în ghivecele de flori, reprezentînd o mînă, un profil, ba chiar organe interne pline de înţeles. Spun poveştile că statuile nu erau ceea ce păreau a fi. Nu artefacte, ci înseşi trupurile foştilor locuitori, glazurate în ciment sau poleite cu metal se ascund sub coaja subţire a aparenţei.

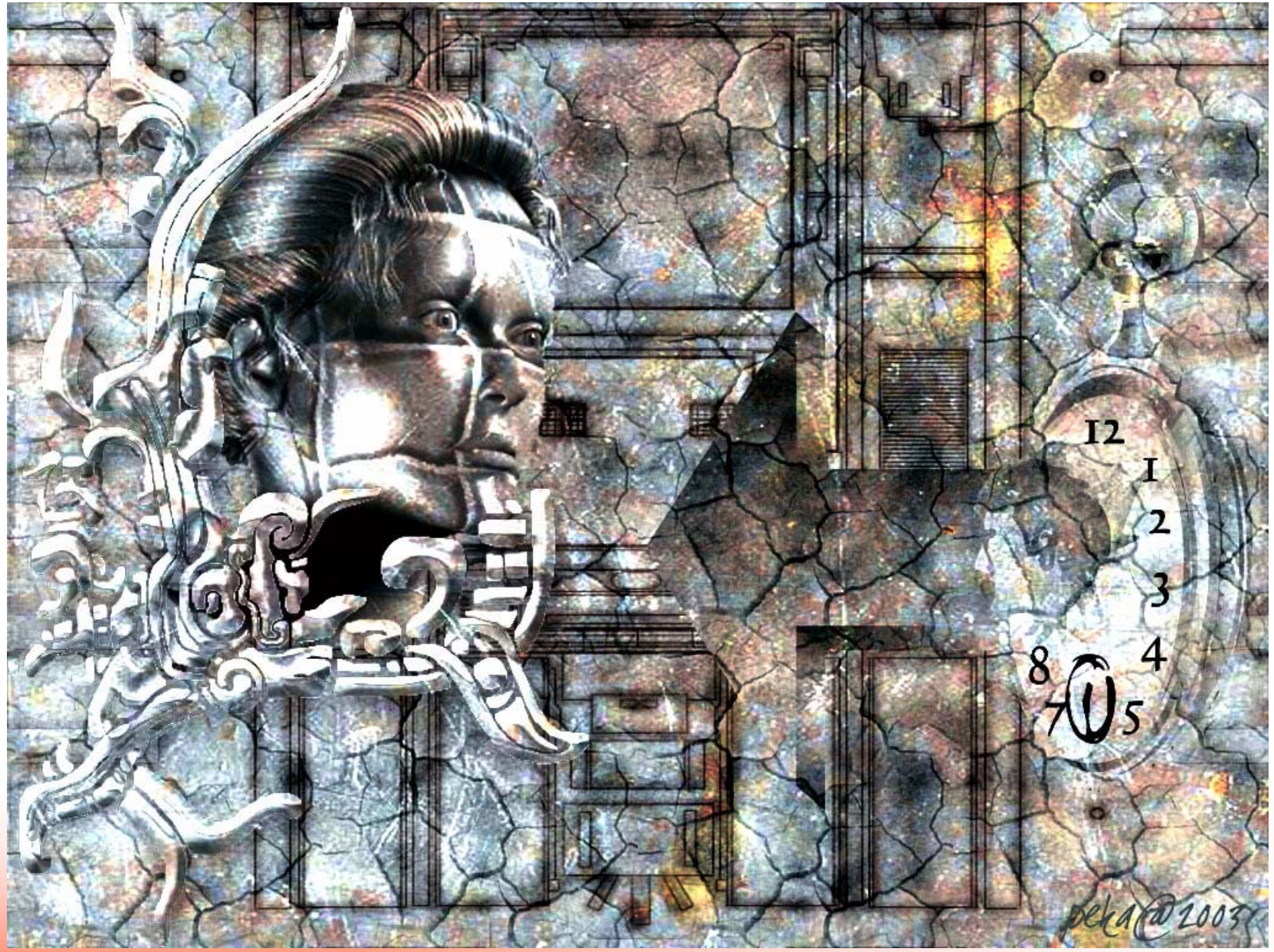
12
I
2
3
4
8
7
5
Bela@2003

E, astfel, mult mai comod şi mai demn să-ţi plantezi tatăl în grădină sau să-l dispersezi în răsaduri, decît să recurgi la macabrul cimitir, sicriu şi groapă. La fel bunicul, bunica, mama chiar, fraţi, surori, iubiţi, iubite – toţi pot fi pentru totdeauna prezenţi printre noi, şi nu la figurat, de-a dreptul la propriu. Specialişti în statuologie stabilesc în fiecare lună topul celor mai expresive exponate, oamenii mor tot mai des şi sînt transformaţi în statui din ce în ce mai sofisticate şi mai neobişnuite: transparente, acoperite de o peliculă gelatinoasă, fosforescentă, de diferite culori, laminate în plastic sau tăvălite prin smoală şi fulgi, bobinate sau turnate în metale preţioase. Curînd, statuile înlocuiesc orice alt obiect de gust, dezvăluindu-şi chiar utilitatea în formule de cariatide sau picioare de masă (pentru asta copiii pînă la cinci ani erau foarte căutaţi), lampadare, scaune (ajunge să fie imortalizaţi în poziţia necesară, cu braţele adecvat ridicate şi în unghiul potrivit. Poţi, astfel, să te răsfeţi în braţele bunicii, pînă la adînci bătrîneţi sau să-ţi călăreşti unchiul, ca-n copilărie.)

Ba mai mult, însăşi moartea devine aseptică, igienică. Se evită putrefacţia, sîngele îngheaţă şi se pietrifică, organele interne se mumifică, dispar mirosurile sulfurate sau azotice, lichidul urît mirositor, consistenţa fermentîndă se usucă, se nemureşte. Moartea este cumplit de neigienică, de la sinucigaşi la călăi, la medici şi criminali o ştiu cu toţii. Scursori asemănătoare naşterii, umori revărsate, trupul umflat ca al înecaţilor, vînăt-roşiatic, limba ejectată a spînzuraţilor ejaculînd înainte de a-şi da duhul, sîngele duhnind atît de subiectiv al celor care-şi taie venele, ultimele eforturi peristaltice ale bătrînilor, cum să mori igienic, curat, cum să mori altfel decît te-ai născut, în afara pestilenţialelor organice? Oricum s-ar întîmpla, nu-ţi poţi lepăda sufletul aşa cum iese stridia din cochilie şi sîmburele de prună din carnea verde-gălbuie a fructului. Un firicel de salivă, un jet de urină, o răsuflare ameţitoare dînd socoteală de descompunerea internă care deja a început... urechea supurînd sau transpiraţia brobonindu-se rece – accesorii ale trupului care nu vrea să se despartă de suflet.

Congelarea, arderea – soluţii extreme, nici una aseptică pînă la capăt.

Şi Cristian:

‘Astea-s vise. Prostii, bullshit. Visele nu-s altceva decît vise. Mă auzi, mă auzi, hei, m-auzi?’

Şi Martina:

‘Da.’

Şi Cristian:

‘Ce crezi că s-a-ntîmplat după ce-ai plecat?’

Şi Martina:

‘Nu-mi pasă.’

Şi Cristian:

‘Încearcă.’

Şi Martina:

‘Nimic.’

Şi Cristian:

‘Însuşi şeful poliţiei, al cărui dosar e cap de listă printre cele dosite de Vinicius, îl dojeneşte patern pentru neglijenţă, şi i-l înapoiază cu regret.’

Şi Martina:

‘Nu-mi pasă.’

Şi Cristian:

‘Ai citit prea multe poveşti. Lumea nu e o grădină zoologică.’

Şi Martina:

‘Nu-mi pasă.’

Şi Cristian:

‘Noi sîntem băieţii buni, surioară, noi sîntem ăia buni, mai buni ca noi nu există, noi sîntem băieţii de treabă, nu vrei să ştii cum sînt ăia răii, nu vrei să ştii, sorella, m-auzi, noi, noi, noi sîntem ăia buni... ’

*

‘Rrrruhe!’ se răsti bunica, lovind cu bastonul în podeaua lustruită. ‘Ruhe, du... ’

Cristian era de vină. Tortul uriaş, din pişcoturi şi frişcă, rom şi căpşuni proaspăt culese din grădina în care intrai direct din stradă, fără să păşeşti întîi în curte, cum pe strada lor toate casele stăteau cu spatele, iar curţile, toate, erau în faţa caselor, grădinile în spatele caselor cu faţa la stradă, ordonate: la stînga ceapa, usturoiul, picante, ridichile de lună plină, roşii ca nişte glomerule obeze şi ierburile frivole: pătrunjelul afrodiziac, mărarul aspru, chimionul euforizant, tarhonul aristocrat înainte de mezalianţa cu fasolea plebee, ţelina incitantă şi arogantă lîngă stratul de sparanghel elegant decolorat. La dreapta, garoafele adolescentine şi obtuze, trandafirii frustraţi în roz şi galben, hipnotica iasomie, imortelele morbide, gherberele lujerate în trepidant amor cu micul măcieş descărnat, narcisele suave, tîmpiţele ca un cîrd de şcolăriţe cu jupoane dantelate. Pitită sub gard, dincolo de mirosurile cretinoide, aroma alergică a tufelor de căpşuni. Proaspăt culese, căpşunile strivite sub pantofii de lac ai lui Cristian, patinînd pe parchetul strălucitor, oglindă. În cămaşă albă, cu o panglică bleumarin de catifea la gît, Vinicius se lungise lîngă tava de argint a bunicii, gustînd alene din rămăşiţele mustind însiropate. Martina, în rochiţa verde cu volane şi guleraş de dantelă crème, îşi privea balerinii din piele de Cordoba, făcuţi din ediţia completă a operelor lui Dante pe care bunicul o moştenise, găsită în geamantanul unui călător italian, misterios trecut pe lumea cealaltă în pensionul pe care-l ţinuse stră-străbunicul ei, pe vremea cînd tîrgul în care trăiau acum nu era decît o răscruce de drumuri bătute de negustori şi tîlhari. Stîngul avea un moţ de frişcă, iar în dreptul se reflecta faţa înroşită de emoţie şi efort a lui Cristian, alungită feroce. Cu o uriaşă fundă verde în părul roşu, buclat cu fierul de coafat, pitică în scaunul prea înalt pentru ea, rotindu-şi ochii de culoarea pirului, Martina se legăna intonînd la intervale regulate, în perechi precipitate: mamamama, mamamama, mamamama, mamamama, mamamamamamamamamamamamamam.

Împlinea cinci ani.

Cristian îi dădu brînci de pe scaun, iar Vinicius îşi şterse mîinile pline de frişcă pe rochia ei de Crêpe de Chine. Cu genunchii juliţi, Martina chelălăi, tăvălindu-se pe jos, în lacrimi dulci, cu gura plină de fructe roşii, zemoase, pe jumătate mestecate.

*

Îl urmăresc pe moonlight care pleacă tîrziu, spre dimineaţă (Martina e tot acolo, priveşte oraşul), ameţit de vin şi de cursul lui Cristian. Pleacă totuşi, chitit pe treabă, şi încep din nou să mă tem, nu e el acela, are speranţe, ambiţii. moonlight lucrează în gînd la spectacolul despre Gargantua. Gîndeşte tot timpul, pînă epuizează toate posibilităţile de imagine, apoi îl pune pe hîrtie, îl face apoi şi poate, în sfîrşit, să se lanseze în industria modei sau în film, oricum să părăsească teatrul, care-l atrage prea mult, e o dragoste nesănătoasă, morbidă. Vorbeşte de unul singur:

‘Gargantua. Fii atent, s-ar putea petrece într-un uriaş stomac. Care s-ar transforma apoi într-un creier. Uşor de făcut, mai ales că cel mai apropiat element comun, fizic, este GURA. Aceeaşi deschidere. A scenei. Toată povestea s-ar întîmpla pe limbă. O limbă scoasă. Gargantua am fi noi. Iar spectatorii ar sta în stomacul lui, pentru a sfîrşi în creierul lui. Mai ales că circumvoluţiunile seamănă tare cu nişte intestine.

Iar călugării ar fi altceva. Nu cred că astăzi are sens o satiră la adresa bisericii, ea înseamnă azi nici 1% din cît însemna pe vremea lui Alcofribas Nasier, abstrăgător de chintesenţă. Mai degrabă, ar fi excitantă o punere în pagină a lumii care se devorează şi se autodevorează la nesfîrşit. Iiii.

Iar călugării ar fi nişte soldaţi, ca nişte soldaţi, femeile, actriţele care ar juca trebuie neapărat să fie bărbaţi. Pe urmă facem noi ceva cu ele. O lume a lui fais ce que voudras. Soldăţescul, această dominantă de cazarmă, răcănească, asta e Gargantua. Un mediu eminamente masculin. Masculuin. O. Ho-ho-ho-ho-he-he-he-he-hi-ha-hahah-ha-haha-haha-ha. Cor de bărbaţi, graţie, sincronizare, forţă. Dans. Dar numai celor care ştiu să mînuiască o sabie. Să nu dai niciodată o sabie unui bărbat care nu ştie să danseze.

Pe urmă rîsul lui Gargantua. Ăsta ar fi efectul scenic final. Vînt, efecte sonore, pereţi care pulsează, limba care se cutremură. Buzele care se închid, limba intră în gură. Cortina, întuneric, apoi o scînteie în creier. Spectatorii ies pe urechi. Nu pe unde au intrat. Că iniţial intră pe anus, dar îşi dau seama abia apoi, cînd ies pe urechi. Ce i-aş avea! Iisuse.'

*

grifon n-a dat nici un semn, asta mă bucură, nu se pune problema să nu dea de mine, ştie tot ce trebuie să facă, iar eu sînt absolutely crazed din pricina aşteptării şi pe deasupra n-am nici o idee cum ajung cu scrisoarea, aia pe care zice ea că o scrie acuma, la top floor, acolo unde stă şeful. N-am trecut niciodată de etajul trei, mai bine nu mă mai gîndesc ce m-aşteaptă. N-am mai fost de mult pe site-ul nostru, ar trebui să văd ce fac ăia de-acasă, poate mă caută, poate m-au dat dispărut. Sau poate nu. Ia uite, moşule, am şapte mesaje de la otto, e nebun... O fi el multaşteptatul sufleţel, aşa că mă scutur puţin, îmi perii aripile şi-mi dau o întîlnire la sală mai spre seară cu băiatu'. Să vedem ce vrea, ei, ce pana mea, nu-i greu să-nţelegi ce vrea, să vedem cum îl ademenim pe ăsta. Deşi nu-i meseria mea, eu nu mă ocup cu procurarea de suflete, cred că trebuie să ştii nişte şmecherii, da' la început tot trebuie să intru puţin în fişierul lui. Asta mă seacă groaznic, e prea mare efortul, o să intru după ce-l văd în carne şi oase. Uitasem că lenea e un păcat capital, aşa că o păţesc urît.

Deci mă materializez, e din ce în ce mai dureros, mai ales că trebuie să lupt cu mine însumi. Imaginaţi-vă: eu, la Londra, adormit într-o formă şi în acelaşi timp, materializat în alta, la Bucureşti şi chiar în timpul ăsta scriu ceea ce urmează să trăiesc. Grea meserie... bine, lasă vrăjeala, o să scrii odată o carte şi despre asta.

Ajung acolo şi ce să vezi... băga-mi-aş pana-n oul primordial, numai cînd... pe bune, a fost o zi bizară. Nu din cauza medicamentelor, pe care le lua Otto, am simţit eu că lua ceva, verific, nu-s pastile de colorat visele, e altceva, zice şi el că e o zi cretină. Zice, e-adevărat, toată ziua m-a durut burta şi mi-era uscat gîtul de la testosteroane. Asta era, bun, dreptu' lui. De un an mă tot străduiesc, zice, am chiar mărit doza de vreo două săptămîni, fuck, ce împuţită treabă. Nu m-am prins, parcă-mi luase cineva minţile, încă nu-mi revin, ar fi trebuit să-i accesez fişierul, ca un elan încrucişat cu o balenă de idiot ce sînt!

Sînt ameţit, zice, aşa că e posibil să-mi fi săltat cinzeci de mii în autobuz, am verificat la coborîre şi nu-i aveam, da' nu ştiam exact dacă i-am avut in the first place. Dacă aş fi ştiut sigur, îl băteam pe umăr pe tip, da' acu' e prea tîrziu. Şi n-aveam, adică n-am cuţit. Futu-i morţii mă-sii! Îmi cumpăr luna asta un cuţit. Îl tăiam. Efectiv, îl tăiam dacă mişca! Mai bine că n-am fost sigur imediat, altfel ieşea foarte urît. De ce tot amîn shopping-ul ăsta? Pînă acum, n-am văzut nimic care să-mi convină, dar ştiu unde să caut. Pe la patruzeci-cinzeci de dolari, ar fi ceva bun. Da, zic, ia-ţi cuţit, good idea, în felu' ăsta, măcar n-o să mai am remuşcări, zic, aproape tare. Cred că vă daţi seama, tot timpul ăsta eu eram în spatele lui, îl ascultam ce gîndeşte, vroiam cică să mă asigur. Da' să vedeţi mai departe, şi mai naşpa.

La optzeci de dolari, zice, Frank îmi face rost de pistol. Cu aer comprimat, evident. Dar cu look foarte real. Da' tot Frank e sceptic, cică la o razie tot m-ar sălta. Ei, ce contează, i-am spus că vreau şi eu unul. I should wear a gun. Aş vrea unul pe bune. Şi un cuţit. Şi mai ales un box super, îţi dau una de-ţi fac faţa fîşii. Aşa băiatu', fii tu dur, îmi zic, tot mai sigur pe mine. Al meu eşti, nene.

Săptămîna viitoare merg cu dealerii de martial arts stuff, zice, şi poate iau cuţitul chiar atunci. Nothing fancy, doar să aibă două tăişuri şi o mărime rezonabilă.

Şi mi-e un somn... O fi tot de la ăla... Uite-aici iar aş fi putut să mă prind, mare zambiloelefant ce sînt! Hai, bă, zice, că nu vreau să merg la cursuri, simt că-mi pierd vremea într-un hal... am fost puţin pe net şi-i duc dorul. I'm addicted – fuck! Noroc că mă pot abţine, da' vineri stau două ore la viteză maximă. Ultimul mesaj m-a dat pe spate. Angi. Asta-i problema mea. Hai că veni vorba şi de mine. Ce-i cu mine? Mă e-mo-ţi-o-nez, zice. Şi ieri am păţit-o. See what I mean? Aha, poate ştii şi de ce n-am luat sticla aia de vodcă pe care am ochit-o la întoarcere. Nu, zic. Pentru că voiam să fiu lucid. I've seen *Trainspotting* şi, în cinstea ei, ascult acum soundtrack-ul. Parcă ies din budă, a propos, ştii care-i părerea mea despre naştere, nu? O aflu eu, don't worry, zic.

Trebuia să primesc mesajul ei, zice, şi l-am căutat în cutie vreo două ore înjurînd serverul. Trăiesc ½ în cyberspace. Iggy Pop lust for life, eu nu mai am deloc. Doar acolo, ăsta-s eu, mai adevărat decît adevărul. Mi-am schimbat şi adresa, acum navighez sub alt nume, măcar aşa mă cred toate, ca să vezi, şi merge, funcţionează...

Numa' că ieri n-a mers, Otto era ok, eu am stricat tot, fiindcă nu m-am asigurat. Regula număru' unu a îngeristicii: verifică-i fişierul. Nu lucra empiric. Eh...

A-nceput bine, pentru el, la sală şi după o absenţă mai lungă, da' ăia de-acolo nu ştiau cum de vine treaba, Otto era cool cică, se plimba pe-acolo uitîndu-se dublu: după mine şi cam pe unde să-şi borască maţele, că dup-atîta testosteron ficatu' i-e ţăndări, şi dau să mă arăt, cînd se-ntîlneşte cu Florin în faţă la sală. Ce faci? zice ăla, – Da' tu? – Şi eu, zice. Bine, stau ce stau şi mă hotărăsc: apare Angela, ce să zic! Arată de te-ndoaie, irezistibil, zice Florin. Otto amuţeşte. Pe urmă strigă: Nu-mi vine să cred... ce să mai... Nici eu n-am cuvinte. Dispare, se duce la budă şi-şi bagă degetele-n gît. Degeaba. Mă rog să n-o păţească fix acu'. Iese, Florin urcă la sală, el nu rezistă, îmi ţine locul şi coboară, eu tocmai veneam. Otto îşi scoate bluza, să i se vadă muşchii, începe cu 'asta-i faza zilei', mergem să ne aşezăm, eu găsesc alt loc şi peste cinci minute le spune ălora – el crede că-s prietenele mele şi eu nu-l contrazic – că vrea să stea lîngă Angi. Se fac schimbările necesare şi fierbe lîngă mine. Vorbim, se mai calmează. Florin schimbă locul şi el, se aşează cu picioarele rezemate de spatele meu, îmi simte aripile, da' nu-şi dă seama ce-s, eu îmi schimb poziţia şi mă uit urît la el, se uită-n jos la mine şi-l întreabă pe Otto aşa-ntr-o doară, măi, tu de ce nu mai vii pe la sală, ăla – să moară, nu alta, mi-a venit ciclul, zice, ăia mor de rîs, el fierbe în continuare lîngă mine, rîd şi eu. Ca un bou. Da' habar n-aveam şi chiar mă simţeam bine. Lui îi e un rău groaznic, îi vine să borască pe jos, nu aude prea bine ce vorbesc, da' fiecare fibră mă simte în stînga lui, da' nu destul, se pare. Mai bag mare, încă o emanaţie de feromoni, Florin se instalează mai comod, se sprijină iar cu cotul de piciorul meu şi nu-l mai pot evita, mă lipesc de el. Îmi vede urechea, la doi centimetri de nasul lui, mică, roză, şi îl umflă borala, urlă de-i crapă hemoroizii, ăia vreo douăzeci de făceau Tai-dji se opresc, Otto o ia razna de tot şi se trezeşte peste vreo oră, cu mine peste el, îi puneam comprese, săracu'. Zice, Angi, du-te-acasă, zic hai. Măcar atunci să mă fi dus... acasă. Da' eu nu, cred că prostisem.

Acuma vine partea ţicnită, în loc s-o luăm pe jos pînă la Universitate sau măcar cu 311 pînă la Moşilor şi-acolo să schimbăm cu 60 sau 90, luăm 79 care, cu două staţii înainte de Moşilor, dă colţu'. Fugim pe nişte străduţe pînă unde zic eu că e Moşilor, de-acolo iar mergem pe jos pînă la capătul liniei şi intrăm în Cişmigiu, ne aşezăm pe o bancă, eu îl strîng de mînă şi el, ce mai, mă pupă, mă mozoleşte, mă... oftez şi mă las pe spate, îi iau piciorul între ale mele. Mă pregătesc să i-o trag, simt că se apropie momentul. Şi el, ce credeţi, n-are de lucru,

şi-mi spune că trebuie să-mi zică ceva, un secret, ceva peste care nu ştie dacă voi putea trece, blablabla... orice, zic eu, mă cam grăbesc, da' asta nu-i zic, în schimb: şi eu trebuie să-ţi spun ceva, să-ţi cer ceva adică, spune - zice - nu, tu întîi - zic, şi-atunci îmi zice, sînt fată, nu sînt băiat, asta e, da' iau medicamente şi cînd o să am bani o să-mi fac operaţia, acuma scriu o piesă de teatru, cea mai bună piesă de teatru a mileniului, adică prima dintre cele mai bune piese ale mileniului, o să se vîndă la maximum, o s-o pună Andrei Şerban, o traduc în engleză şi-o pune şi Peter Brook, la Paris, îţi dai seama, în frangleză, o punem şi pe internet, o să fim bogaţi, numa' că nu mă cere de nevastă.

Şi eu, ce să mai... mă scol de pe bancă, îmi întind aripile şi casc gura să-i zic vreo cîteva şi el sau ea, cum o fi, începe să bocească. Pe urmă îmi trage o palmă, el - ea - mie! - şi o ia la fugă prin parc, sper să i-o tragă unu', pe bune, pînă dimineaţă - şi eu o iau spre Londra pe jos, mă tîrîi, fiindcă e tîrziu şi m-a secat faza cu palma şi mă gîndesc ce bine-ar fi să ajung odată, să mă trezesc şi nimic din astea să nu fie adevărat, la vida es sueño, şi mi-e şi mie un rău... mă duc să mai stau pe net vreo oră, poate-mi trece. Poate chiar are curajul să-mi scrie, atîta-i trebuie, homofila. Fuck her.

*

moonlight nu, că are mizã şi e talentat, grifon nu, că nu se poate, otto nu, că e transsexuată şi mă vrea pe mine, Jeeze, Cristian nici să nu-ţi treacă prin cap, Alison e prea fluşturatică şi e de treabă, Meredith e lesbiană, iubeşte sincer, Jonathan nu prezintă garanţii, e critic literar şi Mr. Tawn are un depozit plin cu dintr-ăştia. Mimi? E de mult arvunită, se vede pe ea.

Atunci cine? Cine şi-ar vinde sufletul de dragul meu?

STANDBY. THIS IS THE TIME.

AND THIS IS THE RECORD OF THE TIME.

(Laurie Anderson)

II.

18 ianuarie

Nu-mi dau seama ce i s-a întîmplat. Şi nu înţeleg de ce simt nevoia să scriu asta, mă linişteşte, e appeasing, cum ar zice el. N-am scris niciodată, decît cel mult scrisori – şi asta din nevoia de a comunica şi nu de a descrie. Simt acum că trebuie să scriu, să văd cuvintele, fiindcă nu văd nimic altceva. Nici o imagine nu înlocuieşte prezenţa lui. E prea frig afară ca să mai stau pe terasă, iar Cristian e ciufut rău. A coborît din nou în pivniţa casei, cred că se plimbă iarăşi pe sub cetate. De cînd am găsit harta cu labirinticele canale de sub oraş, desenată de străbunicul nostru, nu mai are astîmpăr, abia de mai doarme. Ce frumos, zicea îngerul meu păzitor, să ai un strămoş ucigaş profesionist. Nu criminal, din ăla cu conştiinţă. Profesionist, meseriaş. Chilăr. Oare, cum făcea? Cu satîrul, cu sabia, cu ştreangul, cu şnurul de mătase? Cînd se plictisea de metodele tradiţionale, poate îi mai otrăvea. Sau inventa altele. Morţi accidentale. Sau boli exotice. Era un ucigaş cu imaginaţie, un chimist de excepţie, armurier şi fizician, specialist în maşini de ucis individual, nu în masă. Producţia în masă îi era atît de străină...

Şi-a făcut datoria atît de bine, încît a fost înnobilat de principele Bathory: o diplomă nobiliară în toată regula, cu sigiliile şi înscrisurile în latină. Da, sînt contesă, deşi nu ştie nimeni. Cristian îşi mai bate joc uneori.

25 ianuarie

Oare, în rai or fi avînd televizoare? Nu cred, mai degrabă dincolo, deşi el nu spunea nimic despre asta. Ciudat, îi plăceau grozav calculatoarele, dar nu se uita niciodată la televizor.

De ce vorbesc despre el la trecut? Se va întoarce, precis se-ntoarce el. O fi din nou plecat într-una din călătoriile lui, din care vine cu amintiri proaspete. O soluţie ar fi să-l caut eu. Dar cum? N-am atins niciodată un computer. Cristian n-o să mă ajute, îl urăşte. Poate Matei, asistentul lui – dar mă tem că e plecat acum la Praga sau la Zürich sau la Budapesta, am uitat unde – să se-ntîlnească cu o prietenă prin corespondenţă. Cristian e puţin gelos pe el, dar se stăpîneşte.

Oricum, în teatru nu mai lucrează nimeni. Actorii s-au apucat de afaceri şi de şău-biz, s-a tăiat căldura şi societatea de telefoane şi-a luat pînă şi aparatele înapoi. Nu mai sînt bani. Trupa maghiară a reuşit să se mute, deocamdată provizoriu. Joacă mult în deplasare, nu-i mai găseşti prin vechea clădire, din ce în ce mai pustie.

26 ianuarie

Simt ceva în aer. Poate se întoarce. Străbunicul meu, contele-călău era un om fin. Am un portret al lui, e un autoportret, cu valoare mai mult decît sentimentală. Cristian zice că are ochi de ucigaş în serie. Nu-i aşa, are ochi căprui, trişti, cu colţurile îndreptate în jos, mari şi umezi. Poartă o pălărie de pictor. Era aproape chel, de tînăr. N-are barbă, o faţă lungă, de copil. Pare, mai degrabă, poet. Am şi nişte scrisori. Şi un plan al coridoarelor subterane, prin care se ducea şi se întorcea de la execuţii. Nimeni nu ştia că el e. Ziua participa la reuniuni, la chermeze, la discuţii politice, iar noaptea era călăul, executorul. Unele execuţii erau declarate de principe ca atare: din voia mea şi prin porunca mea, s-a făcut ceea ce s-a făcut. Altele erau ţinute secrete, morţi politice, cu consecinţe subînţelese. Nimeni nu se mai simţea în siguranţă. Iar el cunoştea toate căile de intrare în tainele locuitorilor cetăţii.

Am vrut să vînd casa. Cristian s-a opus. Aş putea s-o vînd, oricum, e a mea, dar n-ar cumpăra-o nimeni. E o dărăpănătură, invadată de bălării, pare bîntuită. Am un brad în sufragerie, creşte direct prin acoperiş, n-am avut

inima să-l tai. Am astupat tavanul şi acoperişul în jurul lui, dar uneori ploaia mai intră în casă. Îmi place ploaia. Îmi dă sentimentul că nimic rău nu se poate întîmpla. Ca zgomotul focului în sobă, ropotul picăturilor pe acoperiş. Aerul miroase a pămînt, nimic dincolo de moarte.

Imediat după moartea lui, au aflat cine era. I-au intrat în casă, au jefuit şi au dat foc, au căutat intrările secrete, n-au găsit mare lucru, dar au distrus-o aproape pe toată. Mai tîrziu, mult mai tîrziu, bunica a recuperat-o şi e acum ceea ce e. Casa călăului.

2 februarie

Am ieşit pe terasă. Azi a fost ceva mai cald. Degeaba, nu visez nimic.

4 februarie

Duminică. Stau acasă, ca-ntotdeauna. Noroc cu Cristian, mă întreţine. Altfel, cum aş putea trăi? Stau toată ziua şi privesc oraşul de pe terasă. Înfofolită în blana de sobol a bunicii. Ce scîrbos – să vînezi cîrtiţe, să ucizi nişte biete animale oarbe, infame, care mănîncă pămînt – şi să-ţi faci haine din pielea lor păroasă. De ce nu urşi? De ce soboli – sînt mai greu de vînat ca urşii? Sau peşti – cum ar fi să ai o blană de peşte, nu, poate-ar fi frig, iernile noastre sînt vestite pentru temperaturile scăzute. Şi pe urmă, poate că nu se fac fiindcă ar fi greu să scapi de miros. Miros de mare, de scoici, de sirene – şi la fiecare nasture cîte un cîntecel: valul uriaş de la sfîrşitul uraganului, apus de soare la tropice, trei strigăte de pescăruşi peste Insula Askitikylos... cam atît, blănurile luxoase n-au mulţi nasturi, ca să nu strice linia...

Ieri, au scos vreo zece cîini vagabonzi din teatru. Îşi făcuseră culcuş în cabinele de la etajul I. L-au încuiat acuma, aşa ca să nu mai intre nimeni.

Katarina mai trece din cînd în cînd şi-mi face cîte o injecţie.

6 februarie

Nu ştiu cum să-l fac pe Cristian să înţeleagă că înţeleg că sînt bolnavă. Nu am de gînd să ies din casă, nu vreau să vorbesc cu nimeni, vreau să vină el. Atîta tot. S-a speriat fiindcă m-a găsit astă-noapte umblînd prin pod. Căutam diploma nobiliară, i-am explicat, dar tot îngrijorat a rămas. Fucking supportive, i-am zis şi am avut o clipă impresia că s-a întors. Dar nu, şi pe urmă a trebuit să cobor cu el şi să-i explic ce găsisem, toate scrisorile alea şi să i le citesc, să i le traduc. Despre blestemul osuarului şi celelalte pe care le ştie. Prostii, ar trebui să se potolească, nu să caute răspunsuri care nu există.

De la 1900 pînă după anii '60, pe locul acela era un parc. Cu arbuşti ornamentali, mi-aduc aminte de el, mă plimbam cu bicicleta pe alei. Pe urmă au construit teatrul şi au pavat aleile. Cine să mai ştie că, exact sub scenă, e vechiul osuar dominican? Odată, s-a prăbuşit cortina de fier, au mai căzut ştăngi, s-a aprins sufita de vreo trei ori, astea se întîmplă în orice teatru. L-au tămîiat, l-au descîntat. Spectacole bune tot nu ies. Poţi să-i cînţi şi prohodul.

Iar sub el... noi ştim ce e dedesubt, chiar dacă Cristian a refuzat să bage publicul pe toate galeriile subterane. Se temea că va găsi – ce? Intrarea secretă? Planul contelui-călău?

Una din scrisorile lui, tot nu i-am dat-o şi nici nu i-am tradus-o. E adresată unui bărbat, probabil fiul lui, deşi numele nu corespunde. Sau vreun iubit ilicit, căci pare o scrisoare de dragoste. Angelus – poate fi oricine. O ţin sub pernă şi o citesc mereu, încerc s-o înţeleg. Am început s-o traduc, e în latină şi asta. Altfel, Cristian n-ar fi avut nevoie de mine. Vorbeşte şi scrie perfect în toate vernacularele.

Chestia e că am mai găsit o scrisoare, care nu-i a lui, nu înţeleg ce căuta acolo. Cred că a ascuns-o cineva, e scrisă pe un material care nu-i hîrtie, e ca un fel de mătase satinată, iar cuvintele sînt parcă suprapuse în mai multe limbi, dar, cînd te uiţi cu atenţie, sînt în limba pe care-o vrei. E şi în franceză, şi în germană, şi în engleză, ba puţin parcă şi în ebraică... am adus-o în casă, am citit-o, după care, dimineaţa, m-am dus şi am pus-o la loc, nu vreau să fiu acuzată de violarea corespondenţei. Şi nici nu cred că vreau să vină destinatarul să mi-o ceară. Încerc s-o reproduc, din memorie, fireşte:

Praga, O dată, cînd(mai)va

Dragă Doamne,

Sper că eşti bine, sănătos şi scrisoarea mea te găseşte într-o dispoziţie favorabilă. Îţi spun de la început, ca să nu mă-nţelegi greşit, că nu-ţi scriu ca să-ţi cer nimic pentru mine, asta ca să nu-ţi faci griji fără rost, şi-aşa ai tu destule pe cap, că toată lumea trage de tine: dă-mi, Doamne, o casă nouă, o nevastă mai bună, o bursă Fulbright, un cont în valută, fă, Doamne, să-şi rupă vaca aia de Gina picioru' cînd îi calcă-n casă lu' Nelu, ajută-i, Doamne, pe ăia de la Panaustralian & Soni să dea faliment anu' ăsta, arde-i, Doamne, lu' Benjamin tot tiraju' din ultimu' roman şi fă-l, Doamne, pe Adolfus să plătească pentru ultima cronică pe care mi-a scris-o în TLS, dă, Doamne, să plouă cu cîrnaţi, da' numa-n curtea mea şi cu broaşte rîioase la vecinu'... şi asta nu e tot. Ca şi cînd n-ai fi destul de obosit şi tracasat de cererile lor, pe care nu pridideşti să le-mplineşti, mai sînt şi ăia care-ţi mulţumesc. De cîte trei ori pe zi. Îţi mulţumesc, Doamne, pentru fiul meu care s-a născut sănătos. (Să trăieşti, copila mea!) Şi îţi mulţumesc încă o dată pentru masă şi casă. (Să-ţi fie de bine, dragă!) Îţi mulţumesc pentru piciorul de lemn al bărbatului meu, că aşa n-o să mai fugă după alte femei. (Cu plăcere.) Doamne, în marea ta înţelepciune, îţi mulţumesc pentru nori, pentru stele, pentru ploaie, pentru soare, pentru vierme, pentru fluture, pentru poezie, pentru dubiţa mea cea nouă, pentru barba neagră şi deasă, pentru sînii fetei de peste drum (Am spus O DATĂ cu plăcere!), pentru Sonata lunii, pentru descoperirea elementului chimic nr. 239, pentru gogoşile cu gem (GATA!), pentru c-am găsit vopsea verde pentru gardul bieţilor mei părinţi bătrîni şi neajutoraţi pe care, Doamne, îţi mulţumesc că-i ţii în viaţă, pentru salariul de luna trecută, pentru cei o sută de dolari pe care i-am găsit la intrarea în metrou, pentru ecstasy (AM SPUS GATA!), pentru că n-am trecut strada şi aşa m-a cerut Bo de nevastă (GATA, GATA,GATA!!!!!), pentru că azi n-a trebuit să duc gunoiul, pentru că încă nimeni n-a aruncat the atom bomb peste Beirut, pentru că am ştiut la teză (GGGAaaa...) ... poţi să-nnebuneşti, aşa că, te asigur din nou, nu-ţi cer nimic şi nici nu am de gînd să-ţi mulţumesc. Aici Bambi are dreptate: Dumnezeu are treaba lui, eu o am pe a mea.

Dar, mai înainte de toate, ca să fac o introducere politicoasă, aş vrea să-ţi împărtăşesc o impresie de vizitatoare a lumii pe care ai făcut-o şi în care am ajuns din întîmplare şi fără să mi se ceară părerea. (Dar eu ştiu că nici tu nu faci întotdeauna ce-ai vrea, chiar dacă dai impresia asta. De fapt, nici eu nu sînt ce par a fi, nu sînt, carevasăzică, în nici un fel creaţia ta intenţionată – ai fi surprins să afli adevărul! Sînt, aşa cum bine ştii, un grifon: pe jumătate femeie, pe jumătate leoaică, şi nu-ţi cer să mă schimbi, stai liniştit. Pentru moment.) E o operă de artă remarcabilă, plină de viziune şi mister, în intenţie, vreau să zic, dar tehnic vorbind, Doamne, nu vreau să te supăr, dar ai cam zbîrcit-o. Nu e artist complet acela care neglijează detaliile. Iar, în detaliu, dacă ne referim la aspectele practice, lumea ta, Doamne, e plină de erori şi accidente. Ştiu că nici asta nu e în întregime vina ta, ai păţit-o şi gata, oare nu asta ni se întîmplă şi nouă?! Pînă la un punct. Dar e lipsit de demnitate să dai vina pe alţii, mai mult, chiar pe creaturile tale inferioare, iar eu am bănuielile mele, adică mă tem, Doamne, că de fapt n-ai un caracter frumos. Explicabil, dacă te gîndeşti ce-ţi fac *ei* ţie, dar ne aşteptam să fii totuşi deasupra, să te comporţi ca un domn, nu să citeşti gîndurile celorlalţi, şi pe urmă le joci feste din cele mai urîte, decizi peste capul lor, trişezi, condamni de multe ori fără să judeci, în bloc... Poate ai vederea slabă, n-ar fi rău atunci să porţi ochelarii pe care i-ai comandat evreului ăluia olandez, dar nu i-ai ridicat niciodată, poate din cochetărie, deşi eu cred că ţi-ar sta bine, aproape sigur ţi-ar da un aer... chiar dacă nu de intelectual, eşti prea artist pentru asta, dar măcar mai echilibrat, mai compus. *Veritas est index sui et falsi*, asta l-ai pus să scrie pe lentile şi ştii la cine au ajuns, aşa-i? N-ar fi chiar aşa greu de recuperat din muzeul cinematografiei de la Hollywood, dacă l-ai trimite pe bodigardul Mihail într-o escapadă. Ce i-ar mai umili pe alde Stalone şi Schwarzenegger...

Ar trebui să te îngrijeşti puţin, că nici cu auzul nu stai prea bine, altfel precis ai pleca urechea la ce se vorbeşte despre tine. Sigur, lumea, ştii cum e... numai că tu nu-i auzi nici pe cei care te strigă disperaţi, nici pe cei care te înjură. Înţeleg să te protejezi, să asculţi muzica sferelor la căştile alea superperformante, dar ai uitat complet de job-ul pe care-l ai. Ţi-ar trebui nişte pastiluţe pentru memorie, poate lecitină sau praf din ăla naturist, pe bază de ierburi. E şi antidepresiv, te face să rîzi mult, ţi-ar îmbunătăţi simţul umorului, te-ar face mai pozitiv.

Una peste alta, Doamne, eu te înţeleg: ai necazuri mari (mă mir cum de nu te-ai apucat încă de fumat) şi ai nevoie de ajutor de specialitate, nu mai faci faţă, dar asta nu-i o scuză. Te depăşesc problemele, nu le mai

poţi rezolva, e firesc! ai rămas la aceleaşi metode demodate: un cutremur, o inundaţie – ba în India, ba în Japonia, ba cîte o tornadă în America... e sub demnitatea ta, crede-mă. Cu eclipsele nu mai ai succes, s-au perimat. Iartă-mă, dar politica ta cataclismică e-o porcărie! Mai rău e să-i laşi pe ei *să se descurce singuri, uite, Balcanii ard mereu, la ruşi gheaţă peste vodcă şi piaţă neagră cît încape, de se năşesc unii pe alţii mai rău ca-n clanul ăla din Mediterană transplantat peste Ocean, africanii suferă de foame (după ce le-ai interzis să se mai mănînce între ei), americanii au dispărut şi coloniştii sînt tot nişte europeni, e drept că nu au războaie decît prin părţile ruşinoase, alea latine, şi mai mititele, da' între ei se bat pe plan local: uite rata criminalităţii şi delincvenţa (aici iar e bine, că l-ai trimis pe tata Freud pe pămînt şi au pe cine da vina), pe australieni i-ai aruncat tare departe, săracii... , chinezii ce mai rezistă, ei sînt cuminţi. Tot rasa galbenă... Poate n-ar fi rău să ne micşorezi pe toţi la scară şi să ne înveţe consilierii tăi să mînuim beţişoarele. A mai avut unul, într-o ţară mică de la graniţa Europei, ideea să facă asta cu un popor întreg şi era cît pe-aci să reuşească. Îi redusese pe toţi cam la două treimi din normal, printr-un regim alimentar bine gîndit, ochii li se îngustaseră din cauza nevoii de adaptare la întuneric şi culoarea pielii trecea uşor spre galben-vineţiu, de la frig. Mînuiau deja destul de bine steguleţe pe stadioane. Exact ca-n China. Păcat că iar ai intervenit şi ai stricat tot.*

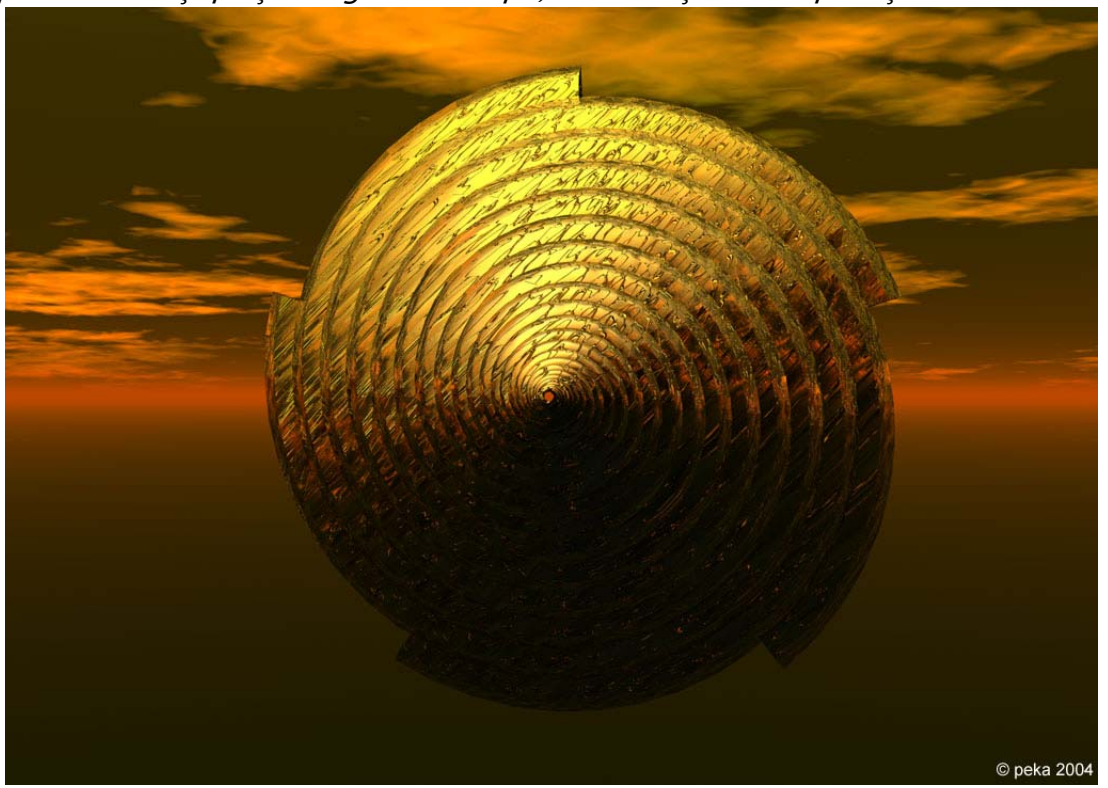

Mda, dilema e, cred, istorică, şi e tocmai asta: că nu te poţi decide. Unii au înţeles, cu timpul, că tu eşti şi contrarul tău, mai ales după rugăciunea aia din adnotări, cu „nu ne duce pe noi în ispită", alături de „mîntuieşte-ne de cel rău", căci, cine ne duce pe noi în ispită dacă nu tu, Doamne, cel pe care te rugăm să ne mîntuieşti – în felul acesta, relativ inteligent, ţi-ai creat o falsă concurenţă pe piaţă, ca să deţii tot tu monopolul, pînă-ţi clarifici situaţia.

Eu te înţeleg că eşti nehotărît (à propos, eşti Balanţă, este?), dar *ei*, vezi tu, nu-şi dau seama cît ţi-e de greu. Din păcate, ceea ce se vede e că nu prea ai personalitate. *Ei* au tot încercat să-ţi creeze una, dar tu nu te poţi naşte şi pace (aiureala aia cu vertebrată gazoasă din *Welträtsel* a lui Haeckel e pură ficţiune – iar despre povestea cu fiul tău să nu vorbim: e total neclară, contradictorie şi neverosimilă, wishful thinking, zău aşa!).

Iar pentru *ei*, nehotărîrea ta seamănă a inconsecvenţă. Nu ştii ce vrei. Ba eşti, ba nu eşti, ba vorbeşti, ba nu vorbeşti, vrei să ai o imagine, pe urmă nu mai vrei icoane, nici chip cioplit... nu, rău nu cred că eşti, numai fricos, aşa că n-ar fi deplasat să-ţi iei nişte consilieri ca lumea. Eu n-aş avea încredere în sicofanţii ăia de care te-ai înconjurat, care habar n-au de *Zeitgeist*: un şlefuitor de lentile (ăla cu ochelarii), un călugăr pocăit la 40 de ani (mai e şi libertin, nu ştiu cum de-l suporţi, cînd îţi strică fragezii heruvimi cu lozinci de genul 'iubeşte şi fă ce vrei'), un neamţ care se joacă de-a mirarea, trei greci homosexuali care vorbesc în dialoguri (cînd toţi ştim de la prietenii noştri, creştinii ortodocşi că monologul e esenţa comunicării divine) şi alţii ca ei: un indo-european care face lotus şi se extaziază în Nirvana, doi chinezi resemnaţi, care merg pe aceeaşi cale numărîndu-şi de o eternitate boabele de orez din farfurie... De ce nu te gîndeşti puţin? Ăsta-i board de experţi? Poate e cam tîrziu, dar n-ar trebui, măcar acum, să faci ceva? – altfel, intrăm în depresie totală şi s-a zis cu noi.

Ai să spui că e un virus – zi-mi ceva nou! – de exemplu, unde e? E foarte subtil dacă nu-l poţi găsi, te egalează, poate chiar te întrece, creaţia ta – şi asta – ţi-a scăpat din mînă, *Missverhältnis*, disfuncţie adică, ar zice unul din cicisbeii tăi. Lasă-i să presupună, să născocească scenarii, să scrie poezii ca Scheffler silezianul, din alea de le brodează gospodinele pe şervete, la ţară: „Zburătoarele-s în aer/Piatra zace pe pămînt/Peştii zburdă-n apă liber/ Sufletu-mi e la Cel Sfînt." Bietul Angelus, ce convins era de inocenţa naturală, cum mai învăţa el de la florile cîmpului să-ţi facă pe plac...

Lăsînd nostalgia deoparte, tu ştii adevărul, nu-i aşa? Ştiai de la început că e Cuvîntul, este? Ăsta e virusul pe care nu-l poţi învinge. Şi am să-ţi spun de ce, pentru că nu-l înţelegi, Doamne, pentru că nu eşti numai orb şi surd, dar eşti şi mut.

Vorbeşti prin semne, altfel de ce-ar zice toată lumea „Doamne, dă-mi un semn?" Unii cred că eşti o maşină, un computer uriaş care-şi generează propriul program şi care s-a perimat, alţii cred că eşti însuşi Programul, dar eu sînt de altă părere şi am să-ţi explic de ce. Eu cred că eşti Programatorul şi, ca un artist frustrat, ai inabilităţi de adaptare. Asta pentru că, luzăr perfid şi supărăcios, programul tău e neomologat, are dificultăţi de implementare, iar folosirea lui duce la accidente.

Pe scurt, situaţia e gravă, Doamne. Programul e virusat şi stricăciunile sînt ireversibile. Ai vrut să depăşeşti pragul micilor revelaţii, devenise mult prea obositor să tot comunici în parte cu fiecare, iar ceea ce s-a întîmplat a fost că ai dat cu stîngu-n dreptul. Cum ai putut fi atît de naiv, să crezi că-l poţi controla? Trebuia să găseşti altă soluţie pentru difuzarea informaţiei, nu globalizarea. Era logic că se va înmulţi în proporţie geometrică. Ai încercat să te aliezi cu el apoi, dar ţi-a luat-o mult înainte.

Şi nici nu cauţi unde trebuie. Chiar nu vezi nimic? Nu-ţi dai seama cît a proliferat?

El, Cuvîntul, accidentul, el a creat lumea, asta paralelă, în care trăim noi, şi nu cea pe care te lauzi că ai făcut-o tu şi care, oricît ai vrea să negi, e cu totul alta decît cea de azi. Cum? Ai auzit de autoreferenţialitate? Probabil că nu. Bine, atunci gîndeşte-te pur şi simplu că acţionează ca ceea ce e: un virus şi nu altceva, determină structuri proprii, reguli aparte, mutaţii, vindecă pe de o parte şi îmbolnăveşte pe de alta... ştii cum, nu? A fost suficient unul: Cel de la început. Prima chestie: reduplicarea. Viral, nu? Şi procesul continuă, uite ce se-ntîmplă cu vocabularul nostru, cum evoluează limbile, se amestecă, se desfac, se transformă. Totul se transformă – înspăimîntător, nu? Ei bine, nu. Viral. Înainte de Cuvînt nu era nimic, nici emoţii, nici raţiune, nici frumos, nici urît, ai auzit probabil de legătura dintre lexis şi logos (funcţia creează organul, ţi-aminteşti?), ştii, desigur, deja că prima lui întrupare a fost Şarpele, care, în pofida persecuţiilor tale, este încă simbolul înţelepciunii.

Trebuie să recunoşti că a fost o greşeală, dar istoria lumii este istoria greşelilor ei. Dacă n-ar fi greşelile, începînd cu cea primordială, a ta, fără îndoială – Cuvîntul adică – nimic n-ar fi de povestit, în cuvinte, vezi bine,

nici o întîmplare n-ar mai stîrni cute pe oglinda realităţii – aia reală – nici un erou, nici un chip frumos, nici un sentiment nobil, nici o pedeapsă, nici urmă de exemplaritate.

Poate nu crezi. Să rememorăm atunci, pe scurt, tot ce a făcut Cuvîntul din lumea ta perfectă, din paradisul tău impecabil, din raiul supraetajat în care te-ai cocoţat pe ultima cracă, intimidat şi superior, în aroganţa ta nepieritoare.

Dacă n-ar fi fost el, n-ar fi nimic. Nici o lume în jur. Ai fi numai tu. Nici surghiunul din paradis, nici invazia indo-europeană, nici civilizaţia miceniană, nici tablele lui Moise, creştinismul sau astronomia lui Kepler, nici cruciadele, nici America, nici selecţia naturală, nici serul împotriva turbării, nici geometria neeuclidiană, nici psihanaliza, muzica pop şi Andy Warhol, nici războaiele secolului XX, cum vor fi numite ele peste cîteva sute de ani, uitîndu-se de triumfalistul atribut ‘mondiale’. În ceea ce priveşte formarea conştiinţei, rezultantă a acţiunii Cuvîntului, un reflex care la individul humanoid se materializează ceva mai repede decît la civilizaţii, cel puţin aşa ne spune psihologia, omenirea este încă tînără şi mai are timp. De-abia a învăţat să facă primii paşi pe Lună şi încă se mai joacă cu focul şi derivatele lui nucleare. De-abia a învăţat să scrie şi încă n-a ajuns să citească tot ce-a scris. (Cuvîntul mai are timp. Cel care nu face faţă concurenţei eşti tu, Doamne.)

Mai întîi a numit tot ce-i cădea în mînă, ca să se asigure că are o bază de plecare. Pe urmă a început să creeze forme, adică paradigme, să decline şi apoi a făcut un salt uriaş, a devenit propriul mutant, s-a transformat din nume în verb şi a învăţat să se conjuge. Pe urmă a numărat, şi haosul s-a ordonat. Şi toate astea se întîmplau – unde crezi? La adăpost de lumea vizibilă, în care tu te lăfăiai inconştient, fără să ştii ce te aşteaptă. Crease logosul deja, acolo se incubase şi făcea relaxat pui. Se înmulţea, ceea ce tu n-ai făcut niciodată, Doamne, căci eşti prea solipsist pentru aşa ceva. Te-ai scindat la un moment dat în trei, e-adevărat, dar asta, să fim oneşti, e un fel de clonare, nu-i cu adevărat înmulţire. Ascultă-aici vocea specialistului, căci sînt pe jumătate femeie, nimic nu se compară cu înmulţirea, cu reproducerea, cu evoluţia, cu transformarea. Cuvîntul e transformare, mişcare, conflict, creează lumi, creează imagini, pînă şi ţie ţi-a creat una, ca să vezi ce generos e. E drept, se deteriorează pe zi ce trece, dar ce vrei, calul de dar...

Şi vreau să-ţi spun că e mult mai convingător decît tine, poate stîrni pasiuni istovitoare nu numai în indivizi, ci mai ales în popoare, declanşînd, ca mai orice virus, epidemii. E foarte molipsitor, se ia imediat. Ai crezut cumva vreodată că toate războaiele astea endemice sînt urmări ale unor dorinţe meschine, lucruri concrete, ca nevoia de putere sau de plăcere – ai greşit, încă o dată. Astea sînt doar consecinţe, izvorul răului e Imaginaţia, bastarda Cuvîntului, fiica lui şi a ta (habar n-aveai că şi-a tras-o cu tine timp de vreo cîteva sute de milenii, pe cînd tu dormeai, este?), aia despletită şi nebună care se acuplează cu oricine o cheamă în vis şi naşte peste tot: literatura, arhitectura, muzica, pictura, teatrul (ştii cine e tatăl, aşa-i? nu încape îndoială, seamănă leit, e lumea lui, nu a ta), toate artele, ba chiar şi filmul, televiziunea, peste tot sînt puii Cuvîntului, prin promiscua, neruşinata, zăluda, nestăpînita Imaginaţie, care nu se sfieşte de nimic. Ştii tu, ca viruşii. Mai mult, toată politica lumii se naşte din Imaginaţie, din retorica, discursul care declanşează imaginea, influenţează, determină. Marile utopii pozitive sau negative, Doamne, pînă şi comunismul, care a exterminat aproape o treime din creaturile tale, toate pornesc de la Cuvînt. El eviscerează, violează, torturează, provoacă eczeme, vărsături, puroaie, jeg – emetic ai zice, nu? Ei bine nu, mai degrabă viral. Romane care-au dus la sinucideri în masă, scrisori a căror dezvăluire a provocat conflagraţii, imagini sacre care au generat cruciade, poeme care au creat zei mai mari şi mai puternici decît tine, au dărîmat lumi şi au născocit altele, incantaţii vindecătoare, blesteme...

... şi să-ţi mai spun un secret, Doamne, sufletul, sufleţelele adică, micuţele cărămizi pe care ţi-ai construit edificiul, moneda de schimb cea mai eficace în lumea ta, atît de vînate şi disputate, şi ele sînt tot o creaţie a Cuvîntului. Ai ajuns să locuieşti în Cuvînt, vai de capul tău... adio demnitate, respect de sine, simţ al onoarei... Şi toată filozofia asta a ta, teosofii care încearcă să creeze o imagine a lumii, intuind că cea în care trăim e o mutaţie şi chiar susţinînd că a ta era o copie... îţi dai seama ce încearcă să-ţi facă, nu?

Lumea ta a ajuns să se sprijine pe Cuvînt, el există în absenţa ta, tu nu exişti fără el. Îţi place? Uită-te în jurul tău fără să priveşti, aşa cum ştii tu, şi spune drept, fără să vorbeşti, tot aşa cum numai tu ştii: chiar îţi place?

Îţi ridic atunci, Doamne, o problemă simplă de identitate, bănuieşti care, nu? Nu te simţi ca un impostor? Nu crezi că a sosit momentul? Pe bune, nu te-ai săturat de toată munca asta în gol şi cînd să te alegi cu ceva,

ajunge un Cuvînt şi totul se termină, pînă şi timpul, chiar şi spaţiul, care, toate, au fost create tot de Cuvînt, printr-o mică porcărie: a trişat (lasă, lasă, aşa faci şi tu, cînd poţi), le-a măsurat. A demonstrat. A dinamitat în felul ăsta bazele credinţei în tine, a arătat că infinitul există. Poţi tu, oare, să demonstrezi, la rîndul tău, că şi tu exişti? Oare, lumea ta, aia per se*, care a devenit, acum ea, invizibilă, se mai poate revela? Căutările tale reuşesc să contureze antidotul? Nu prea cred. Cuvîntul ţi-a tras-o, Doamne, lumea e a lui, inclusiv acest subprodus pe care cu umilinţă ţi-l ofer, creat din cuvinte, care poate n-o să-ţi placă, dar e tot un nepoţel al Imaginaţiei. Eşti de nenumărate ori bunic, şi încă fără voia ta – de asta ce mai zici?*

Acum aş vrea să închei şi, după ce ţi-am oferit şansa de a ***nu*** *spune lumii întregi cine eşti de fapt şi ce vrei cu adevărat, să-ţi cer, totuşi, în schimb, ceva*[*]*: e pentru binele tău, Doamne, dacă nu eşti în stare să dregi lucrurile şi* ***nu*** *vrei să iasă totul la iveală (dintr-o* ***copie*** *a acestei scrisori pe care am lăsat-o într-un loc ascuns, numai de mine ştiut),* ***ia-ţi o vacanţă!*** *N-ai calităţi de manager, asta s-a văzut clar, aşa că, ce-ar fi să-ţi angajezi un director executiv tînăr cu mai multă energie, alt Weltanschauung şi proiecte mai interesante? O să te respectăm şi mai departe, te numim preşedinte fondator, îţi facem şi o statuie la noul sediu, dar mai lasă şi pe alţii să-şi încerce puterile. Tu n-ai făcut decît să creezi o lume greşită, a cărei transformare te depăşeşte şi e din ce în ce mai evident că nu înţelegi ce ţi se întîmplă, eşti senil, orb, surd şi mut, unii au zis chiar că ai murit, ştii cine, nu?*

Şi, te rog, fără scandal. S-ar putea să ai nevoie de o mică revelaţie ca să înţelegi această scrisoare, dar nu eşti tu stăpînul revelaţiilor, nu te-ai revelat tu, mai ales creştinilor, de atîtea ori încît le-ai pierdut şirul? Kierkegaard, prietenul tău, pe care l-ai cufundat în cea mai neagră disperare, zice că a fost o greşeală (alta!) să

---

[*] Aşa e, am minţit la început, dar nu-ţi cer nimic pentru mine, spre deosebire de *ei*, deşi la un moment dat mă bătea gîndul să-ţi cer un Rover negru, o casă mare, trei plovere din lînă de aur, o slujbă decentă şi mult mai multă minte, iar tu ai putea să mi le dai, că şi-aşa le primeşti pe toate înapoi în rai, nu? Le primeşti însutit şi înmiit, aşa îţi înmulţeşti tu averea, dînd cu dobîndă. De asta ai atîţia care muncesc pentru tine o veşnicie. Dar eu n-am nici un chef să devin sclava ta, aşa că poţi să-ţi ţii şi maşina şi celelalte şi să le dăruieşti fraierilor care joacă la bingo.

te tot revelezi atîta şi să te clonezi paradoxal. Sfătuieşte-te şi cu el, dacă nu mă crezi, şi ai să vezi că şi el e împotriva scandalului.

Poţi să-i mai întrebi şi pe ceilalţi, cel cu etica nicomahică sau pe ăia cu dialogurile (ştiu că nu se înţeleg, invidia, ce vrei, aici tot prietenul K. te poate lămuri cum e cu admiraţia-invidie, ştii tu) sau chiar pe Lao-Tzî, toţi sînt împotriva scandalului.

Asta e, Doamne.

Cu cele mai alese gînduri,

grifon

P.S. N-am pomenit nimic de Mr. Tawn, ca să nu te înfurii şi să nu mai citeşti scrisoarea asta, dar acuma, nu mă mai pot abţine: totuşi, nu crezi că el ar fi un bun executiv? Lucrează în domeniu, e motivat, are expertiză bună, are vechimea necesară... El şi Cuvîntul se cunosc bine, pe urmă e şi mai dotat, vede, aude orice, vorbeşte... e şi mai tînăr şi mai atrăgător, dacă e să-ţi dezvălui tot adevărul. Ce zici? A cam sosit timpul să vă împăcaţi, nu? Dă-mi un semn, dacă eşti de acord şi vă aranjez o întîlnire. Şi la cocktailul de rămas bun îţi pregătim o ceremonie frumoasă, cuvîntări mişcătoare, toată lumea o să plîngă... N-ar fi frumos... ?

aceeaşi

P.P.S. Cred că ţi-ai dat seama a cui sînt, Doamne. Dar se cuvine totuşi să mă prezint, ca să eliminăm orice suspiciune. Cuvîntul este tatăl meu, iar mama – fiica lui incestuoasă, Imaginaţia.

Sînt, eo ipso, strănepoata ta prin alianţă. Aşa că, dacă ţi-ai dorit vreodată căldura unei familii îţi ofer gratuit reşedinţa noastră de vară de la Praga, o casă minunată pe malul rîului, unde te poţi şi distra şi te poţi odihni, poţi cumpăra suveniruri de la tarabagiii de pe poduri, poţi vizita muzeele şi poţi vîsli seara pe Vltava, ascultînd fie Smetana, fie, ca şi pînă acum, muzica divină şi atît de populară a sferelor. Poţi împărţi casa cu maică-mea care, ca o fiică bună, poate să aibă grijă de tine în continuare. Ce părere ai?

grif

P.P.P.S. Aştept răspuns cu nerăbdare, g

8 februarie

Cristian zice că mai avem un frate. Nu-mi aduc aminte de el. Zice că din cauza bolii – ce boală, sînt sănătoasă tun. Am din cînd în cînd vise, atîta tot. Dar n-am mai visat de mult de-acuma...

9 februarie

E grozav scrisul ăsta. Poţi să-ţi aduci aminte, fără grijă, tot ce-ai trăit: ieri, luna trecută, acum cinci ani. Tot.

Cinci ore mai tîrziu

Iar am murit azi-noapte, eram foarte obosită, îmi amorţise deja trupul, mîinile mi se învineţeau şi mi se umflau, nu mai aveam decît cap viu şi nici el, decît pe dinăuntru, cînd nu ştiu cine sau ce m-a făcut să renunţ să mor, deşi eram atît de obosită... A fost de zece ori mai dureros să revin la viaţă decît atunci cînd, amorţită de oboseală, pe punctul de a adormi, trebuie să te duci pînă la telefonul din hol, ca să vorbeşti cu cineva foarte important, care sună de la Londra sau Budapesta. Nu mai ştiu ce-a fost, eram eu singură cu mine, în mine, toate

astea se întîmplau numai cu mine, fără vreun alt amestec. Cred că ceva foarte simplu mi-a alungat oboseala, o culoare, un miros, dorinţa de a mînca ceva, senzaţia. Din pricina senzaţiilor m-am reîntors, ele mă guvernează, îmi declanşează dureri insuportabile, rele, acre, plutiri şi încremeniri în care savurez, las să curgă încet-încet senzaţia, sentimentul, apoi amintirea se construieşte ca un abur, se ridică, se conturează. Am avut o dorinţă puternică venită din afara mea, dar potrivindu-mi-se-atît încît parcă eu aş fi născut-o, după ce nici măcar tristeţe nu simţeam pentru că urma să mor, ci doar împăcarea finală şi o oarecare scîrbă pentru că aveam să mă umflu şi să mă mănînce viermii. Nu că mi-ar fi păsat... dacă aş fi mers pînă la capăt, oare, m-aş mai fi trezit? Nu-i nimic, dacă va citi cineva vreodată asta, probabil că voi fi murit deja. Moartea nu e un detaliu, nici o-ntristătoare ocazie de meditaţie, e ceva de care toţi ne temem şi nu vorbeşte nimeni despre ea mai ales la înmormîntări, pentru că e uriaşă, atotcuprinzătoare, prezentă şi implicită. Am revenit pentru o clipă, mi-e, dincolo de teamă, doar lăcomia nemăsurată de a simţi. Şi o oarecare melancolie atotştiutoare, vulnerabilă şi dibace.

15 februarie

‘Anul acesta e anul urechelniţelor’, spuse Katarina, lăsîndu-se în faţă, cu coatele pe genunchii uşor depărtaţi. ‘Anul trecut au fost şobolanii, mai înainte cîrtiţele, şi mai înainte – ciorile şi, la început, iepurii de cîmp.’

‘Sau ai cactuşilor?’

‘Sau ai statuilor?’

‘Anul acesta’, o privi Martina, sorbind din cafeaua neagră-neagră, nerăspunzînd nici acum, ‘anul acesta’, o privi Martina, sorbind vag din cafeaua aburindă, a zecea cafea în dimineaţa aceea a aşteptărilor. ‘Anul acesta’, o privi Martina. ‘Da. Anul acesta. Anul acesta am să fiu altcineva.’

18 februarie

Acolo, în cetate, urmele copilăriei noastre ascunse pe sub pietrele vara fierbinţi, umede pe dedesubt. Erau atît de curate, septice, vîntul le mătura praful de pe suprafeţele cenuşii, iar clintindu-le din scoica lor de pămînt – gîndaci, larve, rîme, momeală de peşte. Aveam opt ani cînd am găsit, pe spinarea şlefuită a uneia, o piele de şarpe. Am dezlipit-o – transparentă, cheratinoasă deja, Cristian mimează un acces de vomă şi mă somează să n-o ating, bine c-ai pus mîna deja pe ea, acum, că tot ai luat-o, arunc-o, departe, aduce ghinion, piază rea ai să te faci. Ce faci, n-auzi? Era moartă şi nu era, aşa cum unghiile tăiate săptămînal sau părul tuns lunar sînt şi nu sînt moarte – sînt rămăşiţe, resturi, trupul e viu, se curăţă, dar amintirea zvîcnirii conţinută, împietrită acolo pe piatră poate declanşa oricînd imaginea vie, prin de-arheologizare, a şarpelui lucios, melcuind ameninţător. Am păstrat-o în ciuda imprecaţiilor lui Cristian – în camera mea, într-o cutie de carton matlasată cu mătase albă.

Noaptea

S-a început construirea unui teatru nou. Sala va putea fi închiriată de trupele maghiare sau româneşti, au anunţat ieri în ziare. Deocamdată nu există trupă. Nimeni nu mai vrea să facă teatru. Spectacolul lui Cristian a încheiat conturile. E singurul care se mai joacă, asta pentru că n-are nevoie nici de scenă, nici de cabine.

Vinicius – născut cu doi ani înaintea lui Cristian şi cu trei înaintea mea. Întotdeauna fratele mai mare, uzînd de prerogativele acestuia. Creierul – iar Cristian, pînă la o vîrstă, executantul, supus, entuziast, adorator.

20 februarie

Odată, aveam vreo zece ani, în oraş a tras circul. Beculeţe multicolore şi cortul uriaş plin de petece dintr-un material nemaivăzut, o prelată magică, vagoanele cu etichete sonore, circarii multilingvi – într-un oraş ruinat de foame şi întuneric, ce entuziasm, ce nostalgii ale unor călătorii netrăite, Cristian plănuia să fugă cu circul departe, peste ocean, să facă filme, să ajungă mare ca Fellini sau Bergman, da' mai bine Tarkovski, mormăia Vinicius, înspăimîntat de uriaşa desfăşurare de forţe, de energia animalică de pe maidanul din fosta piaţă, unde se ţineau pe vremuri tîrgurile, acum fostul parc, unde intraseră buldozerele măturînd arbuştii ornamentali şi decopertînd

aleile, parcul unde se construia teatrul, printre grămezi de moloz, dezgolind fostul pavaj din pietre de rîu, acum pe jumătate îngropate sub plapuma grea, mucedă a pămîntului. O singură dată s-a întîmplat să vină circul în centrul oraşului, căci a doua oară n-au mai îndrăznit, din cauza blestemului, spuneau.

'Da, îmi amintesc', şopteşte Kati. 'Au scăpat într-o noapte toate animalele din cuşti. Lacătele intacte, cuştile încuiate. Oraşul în alertă. Mi-aduc aminte – şcolile s-au închis trei zile, au murit vreo cîţiva de inimă, vreo doi au fost mîncaţi, alţi trei muşcaţi de şerpi şi unul înghiţit de şarpele boa.'

'Pe urmă, au dat circul în judecată, au prins animalele şi de-atunci avem grădină zoologică.'

Dac-aş fi ştiut că aşa o să se termine... Dar eram un copil... Nopţile se ridica deasupra caselor, pătrunzătoare şi răstită, îmbietoarea aromă a excrementelor şi transpiraţiei, amestecată cu paie strivite, măcinate. Şi mai sus, mai departe de ea, subpămîntean, geamătul leului. Stăteam ore întregi, cu fraţii mei, aproape lipiţi de plasa de sîrmă în spatele căreia erau trase vagoanele-cuşcă, adăpostind prizonierii. Cu nările dilatate hulpav şi mîinile dinadins murdare, după ce scormonisem pămîntul printre coji de seminţe şi ambalaje de floricele crocante date cu miere, după mici pietricele ascuţite, aruncam cu pumnul proiectilele aproape nevăzute către vitele domestice din partea cealaltă. Dar nu şi în leu – cuşca lui era întotdeauna acoperită, iar ziua nu se auzea – din pricina zumzetului înfundat al bulevardului care nu era departe – decît un gîfîit prevestitor, o şoaptă care ocolea claxoanele şi uruitul motoarelor, lovind scurt şi clar în timpanele noastre întinse, încordate.

Urechile gustă cuvintele ca cerul gurii bucatele, spunea Eliju în cuvîntarea lui către Iov. Acum, cînd scriu, urechea mea gustă, cu plescăituri mici, gemetele leului.

'Să începem', spune Katarina, desfăcîndu-şi trusa, 'să începem odată.'

1 martie

Am stat în pat şi am dormit. Mult. N-am visat nimic. Au trecut multe luni.

5 martie

N-ar fi trebuit să încerce să-şi reamintească, ci să uite, să uite tot, pentru totdeauna, ca şi cînd nu s-ar fi întîmplat niciodată, ca şi cînd nici unul dintre toţi aceia care-o bîntuiau n-ar fi existat. Nevermore. Şi nici ea. Să uite de ea, un drog cu efect permanent ar fi fost ideal, dar cum să uiţi pentru totdeauna şi să rămîi în viaţă, cum să găseşti alt drog al uitării decît moartea – cum să uiţi şi să trăieşti în acelaşi timp, fără memorie? Conştiinţa noastră şi memoria noastră sînt oare acelaşi lucru, şi ce doare atunci acolo, deasupra stomacului, man, dacă memoria locuieşte creierul şi nu sufletul – şi de ce simţul olfactiv declanşează amintirea mai bine decît orice alt stimul, oare gîndurile şi sentimentele noastre sînt mirosuri? Neliniştea – foi de dafin cu lac de unghii, dragostea – violete cu excremente de cîine, ura – azotat de amoniu în proporţie de 10%, pîine proaspătă 15%, cîmpii de mătrăgună murată şi bine iodată, restul. Ura e un sentiment complex. Hate me, baby.

6 martie

Mîine e ultima reprezentaţie a *Peşterii*. Vin criticii de la Bucureşti s-o vadă. Poate o mută acolo. Mimi a scris o cronică într-unul din ziarele locale. Cristian a zis că nu vrea s-o mai vadă pe la noi, sau îi rupe picioarele. O transcriu aici, că e simpatică.

Peştera pelerinului sau realitatea computerizată: o scamatorie de vineri seara

– cronică subiectivă de Mimi Odobleja –

Rareori, în decursul unei vieţi, ai ocazia să te confrunţi cu un spectacol care să reia şi să reformuleze, să pună în discuţie cu atîta impertinenţă şi aparentă subtilitate vizionară, însăşi esenţa teatrului, a teatralităţii, a dorinţelor şi nevoilor umane, extrapolîndu-le şi redefinindu-le cu inimitabila concreteţe şi plasticitate a artei spectacolului, redefinind-o şi pe aceasta în acelaşi timp, într-un ameţitor carusel de întrebări şi răspunsuri...

Aşa este *Peştera...* lui Cristian Neumann, pe care-l putem suspecta de impostură, într-atît de iluzionistică (refuzată iluziei, însă dedată iluzoriului) e creaţia lui care, de această dată, se petrece în subteranele teatrului din oraşul nostru, în fiecare vineri, la orele 24.00. Spectacolul, realizat aproape integral cu ajutorul proiecţiilor, imaginilor computerizate, hologramelor şi iluzionării publicului, se bazează pe un demers declarat itinerant, în decursul căruia scenele se petrec în colţuri, firide, nişe, tavane, paravane, ecrane – pentru un număr limitat de spectatori, repetîndu-se pînă cînd aceştia şi-au epuizat cu toţii traseul. Evident, performanţă inaccesibilă unor actori obişnuiţi.

De la păpuşi la umbre şi proiecţii video, pînă la jocuri pe computer, spectatorul are la dispoziţie orice formă ludică, liber să-şi experimenteze calitatea de martor sau de participant în jocul inepuizabil al teatralităţii care se descoperă pe sine la nesfîrşit. Mai mult, realitatea virtuală se combină cu realul-real, la modul cel mai naturalist posibil: eşti hrănit cu feluri necunoscute de mîncare în care se amestecă arome şi mirosuri unice, într-o reţetă imposibil de desluşit. (Fie-mi permisă o mică digresiune: am adus cu mine trei din cei mai pricepuţi bucătari ai oraşului, care s-au delectat degustîndu-le şi fiecare a opinat cu destulă competenţă, în funcţie de experienţa şi talentul lor, dînd reţete total diferite. Gustul de fistic nu se aseamănă cu ţelina, şi totuşi ele se întîlnesc, îmi spune unul. Undeva în zona poeziei, completează celălalt, plescăind jenant.)

Am văzut de trei ori acest spectacol şi de fiecare dată el e altceva. Am întrebat spectatorii şi n-au fost doi care să-mi spună acelaşi lucru. Poveştile lor erau diferite, deşi compuse din aceleaşi elemente. Spectacolul lui Neumann iese din sine, aşa cum scena nu-l mai încape, la modul ob-scen, aşa cum termenul este folosit de Jean Baudrillard.

La nivelul iluziei teatrale totuşi, se poate spune că prin spectacolul lui Neumann a înviat evul mediu, miturile şi personajele acestui oraş. În decursul celor şase ore, fiecare dintre noi poate trece în revistă momentele importante ale istoriei locului, avînd răgaz să mediteze şi asupra condiţiei umane, fie repetabil-abjectă, fie nobilă şi pură.

Actorii teatrului nostru dau măsura întreagă a talentului lor, aşa cum nu i-am văzut niciodată pînă acum: Toto Iani, magister ludi, chemînd spectatorii monosilabic la ordine cu vocea lui gravă, pînă acum nenuanţată, dar în acest spectacol, ce accente, ce expresie! La fel, Marina Ionescu, o primadonă trupeşă, plină de umor şi alternînd rolurile de menajeră, cotoroanţă şi madamă cu farmecul pseudo-juvenil pe care l-am văzut şi altă dată, dar niciodată atît de precis conturat, iar Petrică Ionescu, într-un recital actoricesc în care, de la voioşie la tristeţea cea mai hamletiană, interpretează o jumătate de duzină de roluri, trecînd cu nonşalanţă de la unul la altul, fără efort.

Dar şi mai extraordinară decît acestea mi se pare performanţa tinerilor actori, cu siguranţă debutanţi, pe care nu i-am mai văzut niciodată (excepţie Elvira Sotirescu, destul de neconvingătoare în rolul Maestrului de Ceremonii). Degeaba am încercat să-i întîlnesc pe stradă sau în locurile unde, în mod firesc, întîlneşti lumea

artistică din oraşul nostru, pentru a afla măcar numele lor, dacă nu amănunte biografice despre aceşti geniali histrioni, care, cu siguranţă, nu vor sta multă vreme pe-aici, dat fiind şi precaritatea activităţii teatrului nostru orăşenesc.

Astfel, cei trei îngeri care interpretează muzica divină a spectacolului (aici trebuie să semnalez, din păcate, o altă carenţă, tot de ordin tehnic, a acestuia: nu e trecut pe afiş nici numele compozitorului, nici al scenografului), de o charismă şi o virtuozitate demnă de alte sfere, mai înalte, cei şapte principi ai treptelor cunoaşterii, alegoriile virtuţilor şi viciilor, tîrgoveţii martori la procesul final, Pelerinul însuşi, care apare proiectat în imagini virtuale a căror tehnică este pe-atît de opacă privitorilor, pe cît este de transparentă şi diafană imaginea, dar pare atît de reală, încît nu ne îndoim că a costat bani mulţi (cine i-a dat, ne întrebăm, ştiind că actorii noştri nu şi-au mai luat salariile de trei luni - probabil că e adusă fie din Olanda, fie din Germania) - toţi aceştia şi mulţi alţii, numărul rolurilor ridicîndu-se la peste două sute, sînt interpretaţi de actori necunoscuţi, al căror număr uriaş ne face să bănuim intenţia regizorului de a înfiinţa un teatru particular în oraşul nostru. Să fi falimentat el cu bună ştiinţă teatrul nostru pentru a şi-l înfiinţa pe al lui, personal? Sau, poate, ca şi genialul Poruţiu sau mondenul Mălăiete, produce şi el transfrontalier, urmînd să itinereze spectacolul prin catacombele castelelor de pe Rhin sau Loara. Dacă e vorba despre un asemenea proiect sau nu nu ştim, căci nu s-au dat comunicate de presă, nu s-au făcut nici conferinţe de presă, iar solicitărilor mele de a mi se acorda un interviu li s-a răspuns cu indiferenţă şi tăcere absolută.

Să zăbovim totuşi asupra Pelerinului (acest actor necunoscut, a cărui întreagă apariţie îmi dă totuşi un sentiment de deja-vu), deşi trecut de prima tinereţe, el este cu siguranţă un geniu al scenei, asemănător ca prezenţă cu Laurence Olivier sau Marcel Vîntu sau alţi titani ai artei teatrale. De unde vin aceşti actori extraordinari, domnule regizor?

Revenind la scamatoriile teatrale de vineri seara, la plecare, încă ameţit de cele văzute, ţi se înmînează o dischetă, al cărei preţ a fost inclus în acela, destul de piperat, al biletului, dischetă pe care fiecare are un mic program cu ajutorul căruia îşi poate desena arborele genealogic. Astfel îţi personalizezi relaţia cu spectacolul şi, continuînd acasă, pe computerul propriu, poţi dezvolta un joc simplu, de strategie şi construcţie, prin care poţi

retrăi experienţa din subsolul teatrului. Iată cum Neumann inventează procedeul prin care nu numai filmul, dar şi teatrul poate fi dus acasă. Înseamnă asta, oare, că s-a terminat cu magia, că reproductibilitatea, semnul postmodernului, copia accesibilă celor care nu pot avea originalul, acestea au ajuns să domine, să înrobească şi teatrul, această ultimă redută a unicităţii?

La capitolul neîmpliniri, aş adăuga şi că totuşi ideea de a-l reprezenta pe Dumnezeu printr-un adolescent hermafrodit cu ochelari negri, care ascultă muzică la căşti şi comunică prin semne, este discutabilă. Oare asta să fie esenţa teologiei universale? Iar lipsa totală a cuvintelor să fie un semn teatral prin care se asertează muţenia divinităţii? Sper, totuşi, că n-am înţeles cum se cuvine intenţia regizorală. Deşi un sondaj rapid printre intelectualii rafinaţi de la revista *Vremea* mi-a confirmat bănuiala: nu avem de-a face decît cu o vulgata, nicidecum cu o realitate estetică. Mai sensibil, poetul Traian Stănescu a vomitat la vederea aşa-zisei divinităţi, plîngîndu-se apoi că asta nu i s-a mai întîmplat de cînd a citit ultima cronică la volumul lui, premiat anul trecut de prestigioasa editură 'Cartea Noastră'. Îi dorim nici să nu i se mai întîmple.

Din păcate, din motive pe care nu le înţelegem, nu ni s-a permis să facem fotografii, aşa că nici o imagine nu însoţeşte cronica de faţă. Nici nu s-au oferit fotografii presei – să fi uitat domnul Cristian Neumann, în peregrinările sale prin străinătăţuri, de bunele maniere?

Ca să încheiem totuşi pozitiv relatarea a ceea ce este, indiscutabil, ultimul spectacol al acestui regizoraş fantezist, să reluăm retoric cîteva din întrebările de substanţă pe care le ridică acest act teatral: ce ne oferă spectacolul lui Neumann? Dezintoxicare în loc de catharsis? Programare în loc de interpretare? Virtualitate în loc de iluzie? Iar actorul? Arta lui este de a interpreta sau de a se lăsa programat? Corpul său devine suportul unor semne, organizează spaţiul, emite sunete, se lasă sedus, halucinat, antrenat.

Civilizaţie a imaginii, întreaga omenire a acestui sfîrşit de mileniu a căzut în capcana reprezentărilor. Luăm parte la naşterea unei estetici a supra-reprezentărilor, într-o realitate virtuală care a înlocuit buna şi bătrîna noastră imaginaţie, într-un timp al computerului care creează spaţii încărcate de teatralitate. Chiar şi în teatru.

Acesta să fie, oare, viitorul?

10 martie

Frumoasa mea, nemuritoarea mea, dragostea mea, masca mea atîrnată de perete, schimbătoare ca secunda, măiestru pictată şi răsunînd ca o harfă eoliană în furtună, suflă, suflă, suflă! Fii!

21 martie

'Moment periculos', spune Cristian. Echinoxul de primăvară. Lui îi e frică de strămoşul nostru, călăul, şi nu ştie că am tradus deja scrisoarea. Nici nu ştie de scrisoare. Fuck me, man, m-am săturat de Cristian ăsta. Ce bunic, viaţa mea, şi ce scrisoare. Plină de remuşcări, ai fi zis aşa ceva despre el? Părea atît de estetizant în demersul său, ignorînd meschinele amănunte ale realităţii populare. Căci asta e realitatea: una populară, pentru toată lumea şi alta, a ta, unde ştii bine cum merge treaba cu valorile şi alea.

De-atunci i s-a tras. Crimă şi pedeapsă, ce pana mea.

Gata, s-a terminat cu *Peştera*. Decorul a rămas jos, toţi maşiniştii şi-au făcut sereleuri şi nu-ţi mai cară nimeni butaforiile de sub pămînt. So what?

25 martie

L-am visat. Pentru scurt timp, dar mă simt mai bine. Azi am intrat în cameră la Cristian, cînd el era plecat. M-am uitat în computerul lui.

31 martie

Din nou, pe terasă. Am intrat puţin şi în seră, deşi mi-e teamă de mirosul rînced al cactuşilor umezi după iarnă. Acoperişul e spart într-o parte şi dintre toţi numai *Lophophora* a supravieţuit. E la distanţa optimă de calorifer şi, chiar dacă e frig, aerul e uscat. Are o floricică violet-rozalie, cu miezul galben. O mănînc.

Mă uit pe cer, norii trec mai repede decît astă-iarnă. Dincolo de ei se poate vedea albastrul otrăvitor al ozonului. Unul mai supărat se apleacă spre mine. Forme, ca-n testul Rorschach. Am vărsat cerneala şi uite ce-am păţit! Vin de undeva şi pleacă spre altundeva. Acolo sus, printre ei, zbătîndu-se, încercînd să se oprească, e norişorul de fum pe care străbunicul meu l-a făcut acum vreo două sute de ani, într-o noapte, pe la ora douăsprezece, aprinzînd rugul pe care a ars ultima vrăjitoare din Europa. În oraşul ăsta de la marginea lumii, şi, oricîte margini va avea lumea, el tot la marginea marginilor ei va fi, îngropat în labirintul de canale subterane, amorţit în tainele vinovate ale greşelilor, în bucuria populară, în urletele mulţimii. Ucide-o, arde-o, sfîşie-i rochia, trage pielea de pe ea, sfîrtec-o, zdrobeşte-o, în timp ce ea, cu corzile vocale rupte de atîtea gemete, cu degetele strivite de tortură, cu sfîrcurile sînilor atîrnînd însîngerate, cu sexul zdrenţuit de atîtea penetrări, cu pîntecul tumefiat de loviturile lor, cu creierul vibrînd de silabele fragmentate ale cuvintelor, cu ochii ieşiţi din orbite, cu coastele rupte de la căderile repetate, puţind de nespălarea zilelor cînd făcuse pe ea de disperare, ea care nu mai avea nimic, decît cei douăzeci de ani pe care abia dacă-i trăise, nu-i mai rămăsese nici măcar memoria, creierul i se scurgea încet din ureche, pe gîtul cambrat, pe lîngă o şuviţă de păr roşu-strălucitor, un cîrlionţ lucios, zvelt şi vioi ca un şarpe tînăr, o buclă pe care el, călăul, o taie şi o bagă în mînuşa lungă de piele de viţel, după care aprinde rugul şi ea arde încet, pînă în ultima clipă arde ca un purcel de lapte şi miroase apetisant, a friptură de duminică în zi de sărbătoare, cu cartofi prăjiţi şi salată de castraveţi proaspeţi, bine condimentată, sucul se scurge, sîngele nu i se încheagă, i se scurge printre pietrele de pavaj, subteran, în osuarul mănăstirii, iar stareţul îşi întoarce ochii şi leşină ca o femeiuşcă, pătîndu-şi sutana cu sîngele scurs, cînd o surcică aprinsă cade pe el şi ia foc cu vîlvătăi de neoprit şi nimeni n-are curajul să se apropie, iar el strigă şi nu după ajutor, ci blestemă cu vocea ei, mistuindu-se ca un al doilea rug, şi el miroase a pucioasă şi a remuşcare, ca amăreala vieţii de apoi.

Toate astea în latineşte, Jeeze, ce mai scrisorică!

15 aprilie

Cristian e din ce în ce mai supărat. Vor scoate la licitaţie clădirea în cîteva săptămîni. Ieri a căzut o bucată de acoperiş. Înăuntru, nu înafară. Se pare că pînă la urmă se va scufunda în sine teatrul ăsta, înghiţit de propria lui instituţie. Înăuntru e frig ca-n criptă. Ba cred că în criptă e ceva mai cald.

Dorm din ce în ce mai mult. Asta-mi place. Nu mai trebuie să-mi amintesc – ce? Am uitat ce trebuia să-mi amintesc. Nu mă mai doare aşa tare.

Am lucrat iar la computerul lui Cristian. Ce parolă tîmpită are. La mintea cocoşului. M-am uitat să văd dacă nu am mesaje, moonlight îmi scrie, culmea, cică s-a-ntors din Elveţia, da' n-a găsit-o pe fata aia care-l chemase. S-o fi răzgîndit în ultima clipă. E mai bine pentru el, din cîte mi-aduc eu aminte, în ţara aia nu găseşti altceva decît bănci, ceasuri, chalet-uri cu două-trei etaje, în care plantele cresc incredibil la exact aceeaşi înălţime. Încercaţi voi să plantaţi petunii, muşcate şi bonzai în cinci jardiniere şi să obţineţi peste un an cinci aranjamente florale absolut identice, la milimetru. Pun pariu că Mr. Tawn şi-a băgat coada acolo. Pe deasupra e o plictiseală groaznică, nu tu violenţă, nu tu sex, nu tu muzică de cartier, numai psihanaliză peste tot, şi plantele sînt psihanalizate, de-aia cresc aşa ascultătoare, şi-au rezolvat problemele cu sinele vegetal. Ca să nu mai vorbim că n-ai voie nici măcar să dai bani cerşetorilor, e ilegal

cică. Verboten! Actually, nici n-am văzut cerşetori, aşa cum nici copaci nu sînt în Sahara: că i-am tăiat eu pe toţi, de-aia.

Zice moonlight că a auzit şi el că teatrul se închide. Pleacă în Canada cu una, Elvira, o actriţă, pe care a cunoscut-o lucrînd cu Cristian (lui Cristian n-o să-i placă asta). Amîndoi sînt convinşi că Vestul are nevoie de Est. Şi uite-aşa, tot căutînd surse alternative de finanţare pentru stabilirea lor acolo unde e nevoie de ei, au găsit un job pe net. Ieri, cam pe vremea asta, la Frank, pe colţ, în piaţa N. Bălcescu, acolo s-a-ntîmplat minunea:

moonlight, Elvira, la un singur computer.

moonlight Cam pe-aici să tot fie. Un job adevărat, pe net. E tare, fă-te-ncoace. Să delivrăm cadavre proaspete. Ne scoatem, că e plin. 100 de bacşi mortu'. Ne băgăm?

Elvira ... ce zice? Să văd...

moonlight Free deliverance nu ştiu ce la nu ştiu unde... finding the web site... aşaaa... dead bodies non-putrefact. Price highest before rigor mortis. Adică, preţu'-i mai mare înainte să-nţepenească. Adică, merg şi ţepeni, da' mai ieftin.

Elvira Ce fac cu ei?

moonlight Ce-ţi pasă? În şase luni ne scoatem bani să plecăm în Canada.

Elvira Comunitate românească este...

moonlight Eu unu' nu mai vreau să văd români.

Elvira Sunt actriţă, trebuie să joc.

moonlight E-te... Faci şi tu un curs, acolo, de secretară, ceva. O laşi mai moale cu...

Elvira Not for me. Mergem în partea engleză, că eu cu franceza... De unde facem rost de ei?

moonlight Căutăm şi noi. No problem. Noaptea, prin ganguri, pe la gropile de gunoi, în parcuri. Îi mai scot şi din spitale, îi mai lasă pe stradă... Aici nu scrie că trebuie să fie tineri sau sănătoşi.

Elvira Totuşi... să umbli după ei aşa...

moonlight Pe urmă ai scăpat, gata, nu te mai gîndeşti. E cam scîrbos, da'... şase luni trec repede. Văru-meu e-acolo - e plecat de doi ani şi cîştigă de şi-a luat casă, are o Toyota roşie, vacanţe în Malibu...

Elvira Oare ce fac cu ei?

moonlight Din partea mea pot să-i facă şi mititei.

Elvira Poate îi folosesc la medicamente. Am citit undeva că în creierul omului se găsesc foarte multe substanţe dintr-astea...

moonlight Citeşti prea mult.

Elvira De ce scrie-n engleză dacă e pentru noi?

moonlight (*Tastează, caută*) S-ar putea să fie o firmă internaţională. Adresa asta e pentru România, mai au una pentru Ungaria, Bulgaria, Cehia, Franţa, Germania... Rusia, nenicule, uite-aici. Cinci adrese pentru ruşi. Ăia se conservă-n vodcă. Mafie, chestii, precis au încasări serioase. Aaa, păi da. Serbia. Îţi dai seama ce afaceri fac ăia...

Elvira Lasă că şi la noi se moare.

moonlight Da, nu ne putem plînge.

Elvira Treci aici, lasă-mă şi pe mine. *(Trece la taste.)*

moonlight *(Scrie în caiet cîte un cuvînt-două, pe parcursul suitei de replici de mai jos, în timp ce Elvira e pe site.)* Ar trebui s-o luăm cît mai repede, pînă nu află multă lume. Pe urmă se umple piaţa, scad preţurile.

Elvira Eu tot aş vrea să ştiu ce fac cu ei.

moonlight Îmi cumpăr un Harley-Davidson.

Elvira Ce-ai putea face cu nişte cadavre - mai mult sau mai puţin ţepene.

moonlight Şi mă plimb toată America.

Elvira Nu-i creştinesc, suntem o ţară ortodoxă. Comerţ cu morţi. E cam... creepy.

moonlight Cu un Harley-Davidson poţi să străbaţi lumea.

Elvira Sper că-i îngroapă dup-aia.

moonlight Cui îi trebuie Toyota? Roşie. Naşpa, gusturi de ţăran.

Elvira Oare, îi îngroapă cu popă de-al nostru?

moonlight Şi o căsuţă pe malu' Pacificului.

Elvira Dacă se fac zombie şi ne bîntuie pe urmă?

moonlight Cu vedere la gheişe. Moşi-moşi. Do-zo. Domo aringato gozaimas. Do-zo.

Elvira Să le pună cruce dup-aia, ar trebui să ne-nţelegem, cu numele, frumos. Şi flori o dată pe săptămînă.

moonlight Japonezii-s tari, nenicule. Aia tehnică.

Elvira Şi slujbă de parastas. De două ori pe an, pentru toţi.

moonlight Toyota e totuşi bună.

Elvira Ca să nu se-ntoarcă de la groapă.

moonlight Poate-mi iau totuşi una.

Elvira Doamne fereşte!

moonlight (*Citeşte ce a scris.)* Într-o ţară aproape de tropice / Se făcea comerţ cu orice / Şi după ce toate s-au terminat / Şi n-a mai fost nimic de furat / Toată lumea a emigrat.

46 aprilie

M-a revoltat întotdeauna jurnalul. Fotografiile, oglinzile, amintirile. Ca şi cînd ţi-ai mînca fecalele. Căcatul, pardon, că tot vorbesc cu mine şi pot foarte bine s-o spun iac-aşa. Cică narcisism, pe dracu' narcisism. O perversitate exersată public. Lezarea decenţei, ăsta e un jurnal. Literatură, kk, literatură. Dejecţii. Halite gros, cu plescăituri, ca să simţi plăcerea. Şi auditiv.

Măcar cu ficţiunea îţi pui o mască. Masca auctorială. Şi vorbeşti despre tine ca actorii, ăia buni, care fac la personaje cu duiumul, transpunîndu-se, dar păstrînd distanţa, aia interioară, aia bună, protejîndu-se, că, la o adică, poţi să spui că n-ai fost tu, erai posedat, ce nobleţe. Căcat.

Da, ştiu, ştiu, că defulare, că descărcare, că sublimare, că eliberare. Poţi să-i spui cum vrei, tot aia e. Păi, nu-i tot aia? Scoţi toxinele din tine şi le dai pe alţii. Că, cică memoria. Aparatul digestiv al sufletului. Arta e un căcat. De-aia nu poţi ajunge la esenţe. Căcatul nu conţine esenţe. Numai putoare. Şi ne place, mama ei de artă, cu cît 'i mai puturoasă, cu atît ne place mai tare. O analizăm – consistenţă, atmosferă, compoziţie, rafinament. Ce-a mîncat autorul? Asta da. Ce rafinament, ce gust. Mamăăă, ce gust.

Cristian susţine că în computer nu există căldură, intimitate, ca aceea dintre tine şi creion şi hîrtie. Prostie. Toate astea trebuie regîndite. Ecranul computerului şi ecranul foii de hîrtie pe care te proiectezi, la fel, oglindă, umbră, fotografie. Nici o diferenţă, pana de gîscă şi stiloul. Cred, pot să cred şi să înţeleg cum, multă vreme, scriitorii au refuzat stiloul. Le lipsea muierea (de la a muia, nu muierea aia obiect, sex-object) rituală, falică, în călimară. Dar, cine mai scrie azi cu pene? Unde e realitatea, prezenţa, dumnezeirea? Unde e îngerul care lăsa periodic pene bine ascuţite pe masa scriitorului? Pe sticla sofisticată a monitorului? În labirintul virtual al webului?

2 mai

Iar am avut dureri. Credeam că a trecut – şi totuşi sufletul nu vrea să se desprindă de trup. Katarina-Cătălina stă cu mine şi mă ascultă. Die Kaktenfrucht ist eine Beere. Sie besteht aus einem Gehaäse, das die Samen umgibt.

5 mai

Copiii născuţi duminica: norocoşii, sîmbăta – bogaţii, vinerea – curvele şi păcătoşii, joia – cei puternici şi ambiţioşi, miercurea – nasurile lungi şi ipocriţii, marţea – bilioşii, canceroşii şi regii, lunea – nevolnicii, nepricopsiţii şi inginerii.

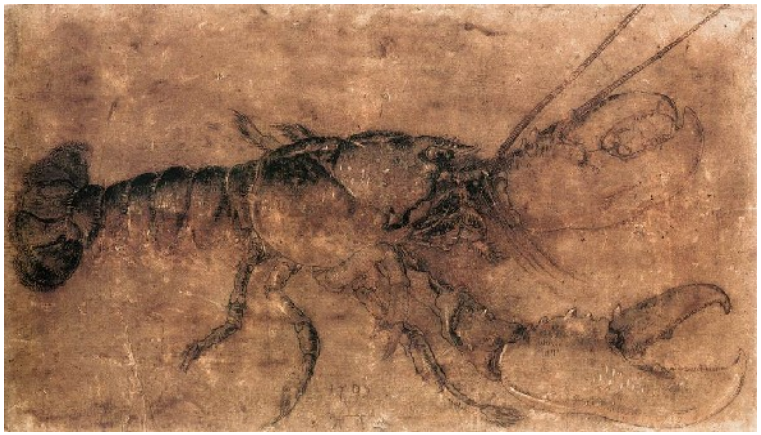

7 mai

Primăvara e din ce în ce mai apăsătoare. Cristian şi-o trage cu Katarina în camera lui, de disperare. Inevitabil.

Am coborît noaptea trecută în pivniţă. Nu-mi aduc aminte să mai fi fost vreodată acolo – domeniul meu e podul: uscat, călduros, plin de praf, chiar în lumina tulbure a lunii. Pivniţa e mucedă, bîjbîi în lumina palidă a neonului, care clipeşte des, poticnindu-se: ca să nu vezi unde păşeşti şi pe ce aluneci. Sînt cel puţin cinci uşi. Pe care s-o iau? Aleg la-ntîmplare şi merg de-a lungul coridorului subteran: pe lîngă cărămizi se prelinge un abur subţire. Nu mă pot întoarce, nu sînt sigură că nimeresc drumul, am trecut deja de cîteva răscruci. Deasupra, în interiorul unei arcade, o plăcuţă cu indicaţii – nu văd ce scrie, e prea sus, iar eu prea mioapă, şi lanterna are bateriile vechi.

Merg fără să mai gîndesc şi într-un tîrziu ajung – ajung, evident că ajung, că doar nu era să-mi petrec viaţa mergînd pe sub pămînt şi, ce văd – moşule, un hău imens deasupra mea, negru şi plin de lilieci chirăind spre lanterna chioară şi-mi dau seama ca un bou ce sînt că eram sub scenă. Deasupra se mută decoruri, aşa cred, pe naiba, e prea tîrziu să se mai joace vreun spectacol la ora asta şi mă fac mic, urc spre tavan sau spre podea, ce-o fi, mă lovesc de-o crăpătură prin care mă scurg în ultima clipă şi – ce să vezi, nenicule? pregăteau un infernet-cafe pentru publicul tînăr. Aici e de mine, îmi zic şi dau să intru pe net, da' repede, să nu se răzgîndească. Şi, ce să vezi, apare Otto, prietena mea, cu nimeni altul decît eugen, noroc că nu mă văd la ora asta, se aşează amîndoi la un computer şi dă-i, trage-i la web – între timp, Otto povesteşte şi trag cu urechea la ce zice.

*

Într-un gang, seara tîrziu. Vladimir Teodorescu, un bătrîn cu o tunică de ofiţer amenajată cu decoraţii multicolore stă pe jos şi bea dintr-o sticlă. Murmură, uneori cîntă (deşi a mai uitat din cuvinte) 'Treceţi batalioane române Carpaţii'... Intră Otto, în drum spre casă, obosit şi fără chef, trece pe lîngă el fără să-l vadă.

Vladimir Teodorescu Hei, băiatu', nu vrei un ceas? *(Otto se opreşte, uimit, se întoarce.)* Un ceas bun, nu un ştift ca astea de-acuma. Îl dau ieftin.

Otto Ce ceas?

Vladimir Teodorescu Uite, de-ăsta. Cum am eu. De treizeci de ani îl am şi nu s-a stricat niciodată. Cel mai bun. Atlantic. Nu se mai fac ceasuri din astea. Acuma toate-s cu baterie. Nişte porcării. Ăsta merge şi nu se opreşte niciodată. Numa' să nu uiţi să-l tragi.

Otto Ăsta arată ora din 1960.

Vladimir Teodorescu Îl vrei? Îl dau ieftin. Pe mine m-a costat două sute. Juma' de soldă. Rămîne în urmă cam opt minute la două'ş patru de ore, da' în rest merge perfect.

Otto Ce să fac cu el?

Vladimir Teodorescu Cum – ce să faci cu el?

Otto Ce să fac cu un ceas care nu merge bine?

Vladimir Teodorescu Măi copile, tu n-auzi că merge perfect?

Otto Aud, tataie, da' nu-mi trebuie ceas.

Vladimir Teodorescu Sigur, vouă nu vă trebuie ceas, voi ştiţi din cap cît o să fie ceasul mîine. *(Bea)* Iartă-mă. E urît să bei singur. Vrei?

Otto Nu, mersi.

Vladimir Teodorescu Nici asta nu-i bună? Pardon.

Otto Nu de-asta, tataie...

Vladimir Teodorescu Da... voi aţi trecut la altele, vodca e demodată, nu se mai poartă în Europa... se poartă vodca-marihuana, nu? Sau vodca-haşiş. Vodca-morfina e cam scumpă. Duce la vodca-sida. Ce, crezi că noi nu ştim? Noi ştim tot, băiatu', tot ab-so-lut, nimic nu puteţi ascunde de noi. Sîntem peste tot, vedem tot. *(Bea.)* Tot. *(Bea.)*

Otto Vinde-mi una din decoraţiile astea, tataie, dacă vrei un ban cinstit. Uite, asta roşie cu dunguliţe galbene şi albastre, şi cu moşu'... cine-i ăsta? Gheorghe Gheorghiu-Dej? asta ţi-o cumpăr.

Vladimir Teodorescu la mîna, potaie! Să nu te-atingi de ele!

Otto ok, ok, cool man, credeam că vrei nişte mărunţi de-o vodcă. Go fuck yourself.

Vladimir Teodorescu Ba fac iu.

Otto *(Amuzat)* Ce-ai zis?

Vladimir Teodorescu Am făcut şi eu ore de engleză, băiatu', pe cînd eram activ, ce crezi, că voi aţi inventat limba asta? Sau americanii? *(Bea.)*

Otto Eu aş bea mai puţin în locu' matale.

Vladimir Teodorescu Nici nu te-a-nţărcat bine mă-ta şi dai sfaturi, mă... rahat cu ochi? Ai făcut armata? Mă uit la tine şi n-aş prea crede, bă... Rigoletto. Unde-s băieţii frumoşi de pe vremuri? Cînd ieşeam la defilare de 23 August, mamă, ce mai oftau de pe margine învăţătoarele... Bocanci cu glanţ, aranjaţi, după micul dejun regulamentar, cu bonetele pe-o sprînceană, cu pantalonii traşi la dungă, în uniformele de gală, toţi la fel, de parcă eram fraţi, tunşi, bărbieriţi... avioanele zburau deasupra în formaţie, creştea inima-n tine că eşti român, băi, stindardu' ţării flutura, simţeai cum ţi se sparge pieptul de mîndrie... companie după companie, batalioane întregi, fala ţării, toţi într-un pas, toţi într-un glas, cinstim comandantul suprem! Bună ziua, soldaţi! Să trăiţi, tovarăşe comandant suprem! Servim patria, băi, asta făceam, companie... stai! La stîn... ga, la dreap... ta, pe loc... re... paos! Compa... nie! Pas alergător... marş! Un-doi, un-doi, mişcă soldat! Te crezi la coada vacii? Mişcă! Culcat! Drepţi! Culcat!

Otto În uniformă de gală?!

Vladimir Teodorescu Da, ai dreptate, asta era altă dată. Frumoşi bărbaţi mai eram! Sănătoşi, puternici, tineri, vînă, bre! Nu găseai unu' sub unu op'ş'cinci. Azi, nu mai vezi băieţi din ăia, uită-te în jur, numa' pocitanii, poponari,... eh. *(Bea.)*

Otto Eu tot aş bea mai puţin, tataie, că nu te văd bine.

Vladimir Teodorescu Păi, atunci chiar că trebuie să bei mai puţin, he,he. Ia vino-ncoace, hai, hai-hai-hai încoace, nu-ţi fie frică, nu muşc. *(Scoate un portofel burduşit de hîrtii.)* Ia, uite-aici. Uite, ăsta-s eu. Ce zici? Îţi place, hm? Cînd m-au luat în armată. Aici, tot eu, cînd m-au făcut căpitan. M-au dat la ziar. Uite ce scrie aici. Şi poza... nu se mai vede aşa bine, da' se-nţelege ce scrie aici. Ia citeşte tu că vezi mai bine, vezi, da? Ce scrie? Ia citeşte-mi un pic, că am uitat...

Otto Vladimir Teodorescu, eroul anonim al zilelor noastre.

Vladimir Teodorescu Aşaaa... va să zică, stai de vorbă cu un erou,tinere. Ce simţi? Nu te ia, aşa, un fior, o amuţeală, o plinătate a sufletului, a simţirii. Nu?

Otto Ba... da.

Vladimir Teodorescu Nu-i totul pierdut. Poate-o să iasă bărbat din tine-ntr-o zi.

Otto Crezi? Ia dă-mi şi mie din vodca aia.

Vladimir Teodorescu Aşa, aşa. Aşa te vreau. Bărbăteşte. La băut şi la luptă. Noaptea şi ziua. *(Îi întinde sticla. Otto bea.)* Cum te cheamă?

Otto Aăăă... Otto.

Vladimir Teodorescu Frumos nume! Nume de general roman. Şi, ia zi, ce faci tu pe-aici la ora asta?

Otto Nimic, treceam către casă.

Vladimir Teodorescu Da... şi m-ai întîlnit. Ce noroc pe tine, măi, băiatule. Ce noroc pe tine. N-ai făcut armata, aşa-i?

Otto Aşa-i. *(Mai bea.)*

Vladimir Teodorescu Păcat de tine că văd că ai stofă. Mă pricep. Te dădeam la vînători de munte.

Otto Frumoasă armă.

Vladimir Teodorescu Cea mai frumoasă!

Otto Acolo ai făcut şi matale?

Vladimir Teodorescu Şi acolo. Ce aplicaţii, ce instrucţie făceam! De dimineaţă, pe răcoare, cum fişcăia iarba sub bocancii noştri. *(Beau amîndoi.)* Vladimir Teodorescu, eroul anonim al zilelor noastre. Vrei să-ţi arăt? Hai, să-ţi arăt cum e la instrucţie. Să vezi ce bărbat te simţi după aia! Cum mai fugeam şi trăgeam cu arma. Pac! Jos, băieţi! Avioane inamice! D-d-d-d-d-d-d-d... la adăposturi! Săpaţi! Lopeţile! Vrei să vezi?

Otto Da... de ce nu?

Vladimir Teodorescu Drepţi! Hai, hai, hai mai repede, soldat! Drepţi! *(Otto se execută.)* Tîrîş! Tîrîş! am zis. Culcat! Tîrîş! La bocanc, alinierea la rîmă! Drepţi! Inamicul! Jos, jos, altfel eşti mort! Tîrîş! Vrei să plîngă mă-ta? *(Se încălzesc amîndoi.)* La atac! La ataaaac! Pas alergător în jurul parcului! Şi, şi, şi - hai, hai, un-doi-un-doi, hai, hai, mişcă, nu fi mămăligă, măi! *(Ies, reintră apoi pe dincolo, Otto tîrîş.)* Aşa, aşa, băiatule, asta-i instrucţie adevărată. *(Bea.)* Hai, pe genunchi şi coate, hai, hai, aşa, jos, la firu' ierbii, la puţa broaştei... *(Ies şi reintră pe dincolo, de data asta Vladimir Teodorescu tîrîş. Otto bea şi comandă.)*

Otto Drepţi! Drepţi, pas alergător, mişcă tataie, mişcă, hai, hai, hai, hai, hai!. Aşa, hai, hai, hai, hai, hai, hai, hai! (*Ies, reintră, tot Otto comandă.*) Hai, tataie, mişcă! Tancuri inamice, vin ruşii, tataie, dă-le de lucru, să vadă şi ei cum se luptă românu'... NATO, tataie, ar trebui să te ia la NATO... băăăă!...

Vladimir Teodorescu (se împiedică, se prăbuşeşte) Nu... stai, ah. (Duce mîna la inimă. Geme.)

Otto Trupele româneşti cuceresc Budapesta... pe urmă Berlinul. Parisul l-am cucerit de mult. Ne-au făcut treaba generalu' Ionescu şi dom' colonel Cioran... noi mai avem puţin. Italia le-o lăsăm sîrbilor şi Africa la fel. Să se chinuie ei cu musulmanii, că au experienţă. Ţările nordice nu contează, Olanda e-o nimica toată, Elveţia nu mai face nici o brînză, Portugalia s-a cuminţit, ăştia fac artă nu mai ştiu să lupte... Spania petrece, aşa că-i lăsăm deocamdată-n pace, e ziua regelui... sîntem la Strassbourg tataie, drepţi! Cu englezii ne răfuim mai tîrziu, după ce-i obosesc irlandezii. Ne pregătim să trecem oceanul în America. Să le-o tragem americanilor, 'tu-le muma-n cur de piei roşii! *(Bea.)*

Vladimir Teodorescu *(Încearcă să se ridice, dar nu poate.)* Mă... nu... pot... să... res... mă... băiatule, băiatu' tatii, mor*... (Îşi desface greu ceasul de la mînă.)* Ia-l. Ia-l, să-l ai de la mine. E bun, merge bine... Treceţi, batalioane române... treceţi... să-nveţi cîntecu' ăsta... e-al strămoşilor tăi... să respecţi, să... (*Moare.)*

Otto (*Scoate un sac de nailon din buzunar.)* Şi cu asta, tataie, mi-am făcut suma. *(Ia de pe pieptul mortului decoraţia cu Gheorghe-Gheorghiu-Dej, bagă cadavrul în sac, închide sacul şi iese, trăgînd mortul după el şi fluierînd 'Treceţi batalioane române, Carpaţii'. Aruncă în spate ceasul.)*

*

Cît vrei pe decoraţie, zice eugen, nţţţ, n-o vînd, cică Otto, e cîştigată greu, ăştia nu se mişcă pînă-n zori, îmi zic şi-mi dau seama la timp că ăsta, Otto, cică mă căuta pe mine pe net şi nu ştiu cum s-o şterg de-acolo fără să mă-mpiedic, da' e deja prea tîrziu, ghici cine vine: Mr. Tawn cu Dombi după el, îmbrăcaţi frumos amîndoi, ca doi chinezi bătrîni cu bărbuţă. Şi după ei vin gulie, ariel, buricel, coţopină şi încă vreo doi corişti de duminică, pe care-i capturase la ultima încăierare. Se aşează toţi la computere, îşi trosnesc degetele ca pianiştii înainte de concert şi – şi n-am ce face, stau şi eu, mai retras, să văd ce urmează.

Mr. Tawn Acum vă rog să faceţi linişte. Începem. *(Pauză, sunetul tastelor.)* Obiectul 1 – medalion de sticlă de Murano cu montură de argint şi falange de adolescent decedat în accident feroviar. Licitaţia începe de la 10,000 de dolari.

Un înger *(Pauză, sunetul tastelor.)* 10,500 la Istanbul.

Alt înger 10,800 la Moscova. *(Pauză, sunetul tastelor.)*

Alt înger 12,000 de la Guggenheim, New York.

Alt înger 12,100 la Barcelona.

Mr. Tawn 12,100 o dată, de două ori...

Alt înger 12,500 la... Port Said. *(Pauză, sunetul tastelor.)*

Mr. Tawn O dată... de două ori... 12,500 de trei ori. Adjudecat. Obiectul 2 – ochi şi cataractă de colonel de aviaţie sinucigaş, privind cu regret la cer, în marmură albă cu intarsii de platină. Începem la 15,000 de dolari.

Otto Frumos! Muncă, nene, nu băi călduţe.

Un înger 15,300 la Paris. *(Pauză, sunetul tastelor.)*

Mr. Tawn Vă rog, linişte. Aici se fac afaceri.

Alt înger 15,550 la Cairo.

Alt înger 15,700 la Tokio.

eugen Şi cu noi cum rămîne? Ne angajaţi sau nu?

Mr. Tawn Aveţi, vă rog, răbdare. Să se termine licitaţia.

Alt înger 17,000 la Tel Aviv. *(Pauză, sunetul tastelor.)*

eugen Hopa! Se bagă evreii...

Mr. Tawn 17,000 o dată, 17,000 de două ori, adjudecat cu 17,000 la Tel Aviv. Obiectul numărul 3 – set de tacîmuri de douăş'pe persoane, din intestine de siamezi, laminate-n plastic, însoţit de un serviciu de ceai din cranii de fetuşi cu aplice de aur. Licitaţia începe de la 21,000 de dolari. *(Pauză, sunetul tastelor.)*

Un înger 21,500 la Capetown.

Alt înger 22,000 la Berlin.

Alt înger 22,300 la Montevideo.

Alt înger 25,000 la Paris. *(Pauză, sunetul tastelor.)*

Alt înger 25,100 la Bucureşti.

Alt înger 25,500 la Roma.

Alt înger 26,000 – Londra. *(Pauză, sunetul tastelor.)*

Mr. Tawn 26,000 – o dată, de două, ori, ultimul preţ, adjudecat. Obiectul 4 – set de statuete de grădină reprezentînd familie surprinsă de inflaţie. Preţul de plecare: 30,000 de dolari. Exemplar cu valoare sentimentală. *(Otto se ridică. Îngerii tac.)*

Frank Deschidem licitaţia la 30,000 de dolari. *(Îngerii tac.)*

eugen Unde pleci? Nu te mai angajezi?

Otto Am stat odată lîngă un moron şi am făcut neurodermită.

eugen Băi - mi se pare mie, sau chiar ai o problemă de identitate?

Mr. Tawn Preţul de pornire - 30,000 de dolari. *(Îngerii tac.)*

Otto Angi. Angela. (*Se uită, pe rînd la fiecare dintre ei.)* Angi. *(Eu mă fac mic, dacă mă observă, s-a zis cu mine.)*

eugen Ţi-ai făcut operaţia?

Otto Da, mi-am făcut-o.

eugen Nu, pe bune!

Otto Pe bune.

eugen Nu cred că se poate vedea, nu? N-am mai văzut niciodată aşa ceva. Ne arăţi? Sau e prea... intim.

Otto Nu, moşule. Îţi arăt. O să-ţi placă la maximum. O să te sece de plăcere. Îţi arăt. Nu eşti tu prietenul meu?

(Începe să se dezbrace încet. Muzică. Mişcările lente se dezvoltă într-un număr de strip-tease. Se întoarce brusc, arătînd o pereche de aripi.)

Mr. Tawn Prima ofertă: 30,000 de dolari. *(Îngerii încep să tasteze.)*

Un înger 30,100 la Calcutta.

Alt înger 30,500 la Hawaii. *(Pauză, sunetul tastelor.)*

Alt înger 30,700 la Budapesta.

Otto *(Tastînd pe un calculator.)* 31,000 la Bruxelles. *(Pauză, sunetul tastelor.)*

Mr. Tawn 31,000 o dată, de două ori, de trei ori. Adjudecat pentru parcul Uniunii Europene din Bruxelles.

eugen Lasă-i, săracii, să aibă şi ei ceva de la voi. *(Pauză, sunetul tastelor.)*

Aici nu mai rezist, mă scurg încet şi-o iau spre Mr. Tawn, fie ce-o fi, să-mi dea cineva o iarbă, că am început să delirez, cînd mă jumuleşte cineva de jumate din aripa stîngă, ca să vezi ce surpriză, baby, hate me, baby...

1 iunie

M-am trezit dimineaţă cu imaginea sufletului închis în trup – fugind speriat, ca un copil într-o casă pustie, trezindu-se noaptea tîrziu, abandonat în întuneric. Fugind de la o fereastră la alta, neputînd să strige, doar să implore, mut, fugind. Fuga lui, ca o zbatere. Dar nu închis ca să poată fi eliberat prin simpla separare, prins, captiv, iremediabil captiv, ca o pasăre prinsă în clei de rămurica unui tufiş ţepos, desprinderea e imposibilă, e una cu cleiul, cu rămurica, una cu viaţa. Sufletul crescut în trup, hibrid monstruos, inseparabil, încarnat.

Azi e ziua mea.

13 iunie

Ah, ce mă enervezi, Katarina, tu cu fiolele tale şi competenţa ta acrită de doctoriţă septică, cu reţetele tale şi sensibilitatea ta livrescă, de bibliotecă publică.

Un vagon de ceapă, o căruţă, asta ţi-ar trebui, să te scalzi, s-o mănînci, să te umfli de lacrimi, zeama piperată, mirosul onctuos să te pătrundă, carne cu ceapă, carne cu ceapă, printre dinţi, pe la subsiori, unge-te-ai cu ceapă, Cătălina, vedea-te-aş şiroind de ceapă veche de trei zile strivită cu pumnii. Şi deasupra – sare, iubita mea, să curgă sarea aspră, amestecată cu pămînt, cu drosofilae aşezîndu-se pe pielea jupuită.

28 iunie

Sfîrşit de stagiune. Urmează perioada festivalurilor, a plecărilor în străinătate, a concediilor teatrale. Cristian s-a întors de la Bucureşti, a reînceput să lucreze pe bani, după ce *Peştera*... a murit, mi-am îndeplinit visul, zice el, am făcut-o pentru mine, acum ştiu, şi nu-mi mai pasă, să curgă mălaiul, sorella, le dai ce vor, ei îţi dau ce vrei, c'est la vie. Mi-a adus caietul de sală de la spectacolul lui. Cum a fost la premieră, îl întreb.

Zumzetul vocilor se amplifică discret, pe măsură ce se ocupă fotoliile de catifea cafea-cu-lapte, în teatrul ambiţios construit în anii '40, după apusul modei roşu-cu-aur, de fiul unui antreprenor evreu, devenit regizor, pentru trupa iubitei sale, femeie de gust şi prietena scriitorilor şi politicienilor vremii, ceea ce le suspendase discret deportarea, pînă la intrarea trupelor lui Stalin în Bucureşti şi, odată cu ele, adus în gamele tocite şi raniţe pline de păduchi, şi a lui Stanislavski în teatrul românesc. După care şi el, Thomas, ca şi soţia sa, Claudia, s-au acomodat noilor condiţii, plătind necesarul tribut de laşitate, indiferenţă şi promiscuitate, îmbătîndu-se cu aplauzele de fiecare seară, o poţiune magică, a uitării de sine, aproape la fel de bună ca sucul de *lophophora wiliamsii* sau amitriptilina cu coniac sau codeina cu vodcă, de care oricum ei nu ştiau, fiindcă toate astea nu erau la modă pe-atunci.

Lîngă Cristian – care-o strînge de mînă transmiţîndu-i energia pozitivă pentru următoarele două ore şi zece, fără pauză – Elvira: cea mai frumoasă actriţă din Bucureşti, transplantată dintre ruinele tîrguşorului nostru în

capitală, de însuşi regizorul spectacolului, care-o salvează astfel de la o emigrare nepotrivită, tocmai în Canada, şi cu omul nepotrivit pe deasupra. Elvira se pregăteşte să intre, cu piruete graţioase, într-un prolog, mai degrabă o copertă, prefaţînd epopeea scenică *Danubiana*, ce dacă titlul se suprapune peste o marcă de cauciucuri de maşină, finanţatorii, producătorii şi chiar o parte din spectatori sînt deasupra detaliilor nesemnificative. Ca să nu mai vorbim de importanta sponsorizare venită chiar din partea firmei cu pricina, al cărei board e format din neobosiţi mergători la teatru şi admiratori ai Elvirei. Ceva mai repede, în foaier, îl văzuse pe directorul executiv croindu-şi drum spre loja principală, printre cronicari şi critici de teatru, învîrtindu-se ca la orice premieră, amestecaţi cu linge-blide, ziarişti, lume mondenă, alţi oameni de afaceri, fotbalişti. Acum sînt toţi în sală, în loji, cuminţi, aşteptînd. În uriaşa co-producţie internaţională, Cristian însăilează un scenariu din cele mai cunoscute opere ale scriitorilor băştinaşi din oraşele străbătute de magistrala albastră, sîrbi, nemţi, austrieci, unguri, români, slovaci. Ca să fie de tot european, actorii rostesc textul în limbile originale, mizînd pe capacitatea lor de a transmite nemediat sentimente şi idei, indiferent de limba rostirii, căci teatrul e dincolo de cuvinte, iar spectatorii sînt martorii imaginii şi nu ascultătorii vocii scriitorului dramatic.

Era primul spectacol al lui Cristian în Bucureşti, după întoarcerea în ţară şi după vechea faimă obscură, dinainte de a se refugia la rudele lui din nordul Europei. Despre *Peştera pelerinului*, imposibil de adaptat sau jucat în alt loc, se povestesc zeci de episoade care n-au existat niciodată în pivniţele dominicane, iar noua mitizare adăugată la cea veche face minuni: vestea se duce atît de departe încît o doamnă (femeie, să nu se-nţeleagă...) critic, care se ocupa şi de o sărbătoare anuală, specific românească, din categoria filobugetară a formelor fără fond, numită festival de teatru, îl pune în contact direct cu un mare producător de la Avignon, oraş care, pe lîngă a fi fost refugiul papalităţii în vremuri medievale de restrişte, este azi, pe timpul verii, unul din locurile unde vine lumea să se privească pe sine. Monsieur Leduc îi varsă atunci un sac de bani cu o singură condiţie, ca spectacolul să fie jucat în limba franceză, ceea ce îi aminteşte o clipă lui Cristian (care acceptă, deşi ştie că n-o s-o facă, dar va fi prea tîrziu cînd producătorul îşi va da seama, eh, ce, n-o fi primul contract încălcat, ştiu şi ei că în România nu te poţi baza pe nimic, iar cu artiştii e şi mai rău - ce, dacă aşa mi-a venit, inspiraţie, moşule, ce înţelegeţi voi, ăştilalţi) de *La belle-mère aux trois brus*, spectacolul copilăriei sale, care din păcate nu văzuse niciodată Parisul, din pricina prigoanei comuniste şi a intereselor care îndepărtau şi-atunci provincia de circuitele turismului cultural

pe baze teatrale, atît de popular în capitală. Şi, pentru că minunatul templu al Thaliei, centrul oraşului său natal, fusese distrus de capitalismul sălbatic, Cristian lucrează în Bucureşti, locuieşte în garsoniera fratelui său, mănîncă la self-uri scumpe şi proaste şi aşteaptă o revelaţie, cu disperarea frunzei uscate desprinse de pe creangă şi agăţate ca prin minune, înainte de prima ninsoare, în seara de Crăciun, de firul invizibil al unui funigel întîrziat.

Dominik Tatarka, Rosa Mayreder, Esterhazy Peter, Hermann Bahr, Milos Crnjanski, Panait Istrati – texte alcătuind un scenariu regizat în maniera Max Reinhardt, Cristian lucrează cu actorii şarjînd, în perioade largi, simfonice, după care se plimbă seara prin grădinile publice, imaginîndu-şi că, prin ceaţa groasă de toamnă şi început de stagiune, simte mirosul castanelor prăjite (în Praga nu ştiu să le prăjească, le fierb şi au un gust oribil), al wurst-ului rumenit pe plite cu cărbuni, de vînzători ambulanţi, cu mitene colorate, căciuli îmblănite şi fulare de lînă acoperindu-le gurile din care ies aburi la fel de groşi ca şi din cîrnaţii cu mirodenii. Şi *schnitzel* şi *strudel* şi cafeaua vieneză, aromată şi tare ca Dunărea însăşi, rîu puternic, o călăreaţă purtînd la şold tolba şi pe spate arcul, pe care-o calci pe deasupra cu piciorul, peste podurile arcuite ca diademe în pletele ei rebele. Din *Ring*, centrul Oraşului, în *Museums quartier*, apoi prin *Mariahilfer Strasse*, atît de neruşinat balcanică, la *Schönbrunn*, *so schön*, către casa lui Wittgenstein şi cabinetul lui Freud, tatăl nostru al tuturor, aşa-i trebuie. Dacă n-ar locui în garsoniera semiamericană a lui Vinicius de lîngă Cişmigiu, cu ferestre de termopan şi jaluzele de plastic, ci într-o pensiune anonimă pe *Margareten 5*, cu scară de lemn care scîrţie familiar cînd urci seara în camera ta de sub acoperiş, atunci ar ieşi serile să asculte Bach la două acordeoane, la colţul străzii, ar intra să se-ncălzească la *Dihorul albastru*, cafeneaua muncitorilor care lucrează în *Prater*, cu un pahar de *Heuriger* fiert, cu scorţişoară şi mult zahăr, să se plimbe pe sub castani, strivind între dinţi pulpa gălbuie şi făinoasă a fructelor pe jumătate decojite, umplîndu-se de funinginea cu gust de frunze arse. Dar nu face altceva decît să privească implorator cerul cenuşiu peste Dîmboviţa nisipoasă şi să asculte litaniile cerşetorilor mutilaţi, care scuipă seminţe de floarea soarelui în crăpăturile din ce în ce mai adînci ale asfaltului, imprevizibil modelat în formele dragi inimii lui, care-l doare de-atîta scîrbă amară şi sălcie: deal-vale, deal-vale, într-o plictiseală eternă şi fără speranţă.

Elvira. Îi face vînt în scenă, ca-ntr-o apă adîncă, privind-o cum înoată graţios, traversînd curentul rapid şi periculos al privirilor spectatorilor. În rîndul cinci, pe la mijloc, o vede pe Rozica Diletant, şefa Uniunii Naţionale a Criticilor de Teatru Profesionişti, scobindu-se în nas cu degetul mare, la adăpostul semiîntunericului. Colţurile

gurii îi sînt lăsate în jos, în încercarea de a-şi extrage mucusul verzui, întărit pe cili, de praful şi mizeria din metroul care se scumpise iar de-o săptămînă, în timp ce socoteşte, pe degetele rămase libere, numărul de voturi pe care se poate baza mîine, la adunarea anuală de alegeri şi dare de seamă. În spatele ei, Narcisa Chimet, directoarea cunoscutei reviste de teatru, fondate de acelaşi regizor care construise şi clădirea în care se aflau, se apleacă ba la stînga, ba la dreapta, ca un dinte clătinîndu-se într-un maxilar ştirb. Nimeni nu avea curajul să se aşeze lîngă ea, de cînd se aflase că sforăie îngrozitor – cu atît mai bine, căci se putea odihni, trăgîndu-şi uşor, pe sub scaun, papucii de casă calzi, din pluş cadrilat. Întotdeauna după ce se trage cortina, vine dinspre scenă un curent groaznic, care se simte pînă pe la jumătatea sălii.

La capătul rîndului, strategic aşezat ca să poată ieşi dacă simte vreo nevoie de nestăpînit, Dan Popa-Prisecaru, zis 'Albinuţă' pentru talentul lui de a zbura din floare-n floare, îşi trece mîna dreaptă cochet prin părul încă bogat. Îi vine greu să stea atîta timp în sălile de teatru, căci un îngrijorător început de chelie îi accentuează claustrofobia, de fiecare dată cînd repetă, cu nesăbuinţă, gestul devenit tic, dar care pînă de curînd îi dădea încredere şi făcea actriţele să ofteze cu ochii alunecoşi, peste profilul lui sefard. Părul începuse să-i cadă a doua zi după însurătoarea cu o tînără scenografă ambiţioasă şi bine văzută, mai ales după ce executase, împreună cu un mare regizor acum plecat să conducă un centru cultural în Etiopia, un spectacol rămas în analele teatrale ale vremii datorită unui număr revoluţionar de strip-tease, acompaniat de ansamblul folcloric din Sfîntu-Gheorghe, pe o doină de haiducie, mixată cu un ceardaş, moment artistic urmat de un mic show sexy pe marşul naţional 'Aşa-i românul'.

Erau acolo şi Dumitru Lipeală, dramaturg odată foarte la modă, traducător scenic al biografiilor romanţate ale oamenilor celebri din toate timpurile, ca Arhimede, Socrate, Napoleon ş.a., devenit apoi şi critic, cu faţa lui de ceară, suferindă şi scîrbită, – alături de partenera sa, Lucia Limba-Oii, germanistă care se trăgea dintr-o foarte veche familie de armeni aciuaţi pe malurile Dîmboviţei, specialistă în modernismul vienez şi, deci, foarte interesată de spectacolul lui Cristian.

Nu departe, un alt cuplu cunoscut, profesori într-o şcoală particulară de teatru din Ferentari, împreună cu copilaşul lor proaspăt născut, el – măreţ aureolat de barba venerabilă, vag stahanovistă, à la Engels, a secretarilor

literari cu vechime, iar ea – încă resimţindu-se după travaliul îndelungat, dar revenită energic în cîmpul muncii, alăptîndu-şi bebeluşul cu decoltelul lăsat, cu o mînă pipăie manuscrisul ultimului volum de poezii, cu gîndul la cele trei feluri pe care trebuie să le gătească după ce ajunge acasă, schimbînd două autobuze, un tramvai şi metroul, şi tot mai găseşte răgaz să-i zîmbească dulce, prin întuneric, soţului iubit, în timp ce-şi lipeşte cu limba guma de mestecat, de proteză, în stînga sus, ahhh, cum să facă să nimerească exact locul unde-i lipsesc un canin şi un premolar, pierduţi odată cu naşterea odorului, care suge cultura teatrală odată cu laptele dulce al mamei.

De pe o ştangă se rostogoleşte strehlerian o perdea subţire, transparentă, de culoarea smaraldului, după care nimfe goale dansează, pe un potpuriu alcătuit din valsurile Dunării. Cineva declanşează din spate aplauze – ce imagine! 'Teatrul e imagine', îşi spune Corina Tomuş, la prima ei cronică, notînd atentă, la lumina unui pix cu lanternă, toate momentele importante ale spectacolului. 'Teatrul e imagine, aşa începe – totul se subsumează, se include în imagine. Imaginea prosteşte', îi şopteşte prietenul ei, Ducu Liviu, ghicindu-i gîndul – nici nu era greu, lumea în teatru cam aşa gîndeşte. Lui Liviu, artist care lucrează multi-media, îi arde buza după vreo trei monitoare, pe cînd uite, perdeaua subţire se ridică, nimfele au dispărut şi cel puţin treizeci de televizoare compun imaginea sfîntă a Dunării, în alb-negru şi color – aliniaţi la stînga şi dreapta, fără nici un alt adjuvant tehnic, doar cu lămpi italieneşti discrete, a căror achiziţie a costat cît salariul actorilor pe trei ani, zece figuranţi musculoşi recită fragmente din textele dramatizate de Cristian, după metoda bileţelelor din pălărie. 'Important nu e cuvîntul, ci imaginea', îşi spune din nou Corina, aprinzînd discret lanterna magică a pixului fermecat. Lui Dan îi ghiorăie stomacul vehement, 'mai rezistă', îi şopteşte ea, 'cînd se termină, mîncăm ceva la recepţie, am făcut rost de o invitaţie de la redactorul-şef, o să ne-ndopăm cu chifteluţe şi măslinuţe, dacă nu cumva cu şampanie şi caviar, că după cîţi bani s-au băgat aici, nu m-aş mira să curgă icrele de sturion, ştiuca prăjită, somnul umplut şi scordoleaua.'

Ca un dirijor posedat, Cristian aleargă din culise la cabina de lumini, verifică sound-ul, se tîrăşte pe la cabine, e peste tot. Se ascunde după un arlechin, se prelinge pe lîngă pantalonii scenei, din catifea verde, pe mătase, grea, amplă. Actorii îl privesc cu ură, scena e a lor, acolo actorul e stăpîn, no trespassing, moşia mea, nene, acum ei i-au luat spectacolul, el nu mai are nimic de făcut, gata, nu mai depinde de el, ei sînt stăpînii, ce caută regizorul aici, îi scoate din stare, îi inhibă. Marcus Ciot, vedeta spectacolului, anunţat de regizorul tehnic

că-i vine rîndul, îl loveşte cu ură, din greşeală, pe coridorul care duce de la cabine spre culise. Se scuză printre dinţi, Cristian se-ndoaie dureros, dar pare că nu simte nimic şi îi şopteşte gîfîind ‘căcat – bagă pe dinăuntru!’ Pe dinăuntru Marcus bagă o înjurătură şi simte cum i se răceşte spatele şi prin pîntec îl trec fiori plăcuţi, emoţia intrării în scenă, n-ar renunţa la asta pentru nimic în lume, adrenalina îl conduce, ca şi pe motocicliştii groazei sau pe cascadori, ce meserie – extenuantă ca o noapte printre cearşafuri cu Miss România, eşti acolo, eşti prezent, eşti în timp, eşti în transă, trupul tău lucrează pentru clipa asta, eşti şi nu eşti, te vezi şi te conduci în acelaşi timp, instinctele îţi funcţionează nobil, pasul, vocea, expresia, eşti personajul acela, străin de tine, iar tu, ascuns, mic-mic înăuntru, tremuri şi te zbîrceşti ca o prună uscată, pe cînd el, demonul, te duce în lumea lui, iar tu, ce femei sînt actorii!, eşti posedat, te laşi în voia lui, căci nu-i poţi rezista, îl conduci discret, ca pe-un cal nărăvaş, te are, dar tu eşti cel care-l stăpîneşti.

Cristian e peste tot, vede tot, vede sala, scena, teatrul în exteriorul său, frizele de stuc, micile coloane demodate, foaierul gol, barul cu sucuri şi biscuiţi ieftini, toaletele fără săpun şi hîrtie igienică, scările înguste de metal care duc la cabina de sunet şi la lumini, urcă, fuge, se piteşte, intră chiar în stal, se freacă de Ariana Lucescu şi Iordache Ionescu, ajunşi mai tîrziu şi aşezaţi pe strapontine, incomod, prietenii mei, îmi spune, uite, prietenii tăi, unul scriitor cu multe cărţi de teatru, director de programe şi de proiecte, alta, directoare de festival, doi directori atotputernici şi invizibili – nici măcar nu vin la timp la un spectacol, ok, nu mai sînt înregimentaţi, şi-au dat demisiile din orice structură criptocomunistă, stalinistă, conservatoare, demodată, le e silă, ok, sînt pe cont propriu, aşa sîntem toţi, pe cont propriu, de-asta facem compromisuri, ca să ne salvăm, individual, căci n-avem nici unul, de la opincă la vlădică, de la criticul de teatru la preşedintele ţării, nici unul n-avem vocaţia martiriului care coagulează, adună sîngele, acolo unde e ceva de adunat, e-adevărat că aici nu e nimic, nimic – martiriul e patetic, e ridicol să te sacrifici, îl dispreţuim, în aroganţa noastră de rîme scurmînd la poalele betonierei, îl echivalăm cu prostia şi credulitatea, pasiunea ridicolă şi pateticul sfîrşit, vrei să spui adevărul, cine are nevoie de adevărul tău, te vor arde pe rug şi vor lua mici suvenire de la locul faptei, nimeni nu-ţi va păstra amintirea, totul se va risipi în cele patru vînturi, va aluneca subteran în ţara asta clădită pe malurile nisipoase ale Dîmboviţei.

Aşa îmi povesteşte Cristian fiecare gînd, fiecare mişcare, fiecare senzaţie, a lui, a celorlalţi. Pe măsură ce spectacolul merge, regizorul devine tot mai lucid. Urmează momentul culminant, perdeaua devine sîngerie şi pe

Dunăre se scurg barjele româneşti către Serbia, rumoare în sală, Tache Enăchescu, cronicar iubit de directorii de teatre din sudul Moldovei şi nordul îndepărtat al Olteniei, se ridică şi iese vociferînd, 'e inadmisibil, să amesteci esteticul cu politicul, noi credeam că e vorba despre lucruri sfinte, iar lucrurile sfinte nu pot fi decît moarte'- moartea, contrar opiniei comune, nu e periculoasă, e cuminte şi plicticoasă, pe cînd viaţa te poate accidenta grav, e o boală îngrijorător de greu de tratat şi chiar de depistat, te trezeşti doar că te-ai îmbolnăvit de viaţă şi gata, nenicule, ăla eşti, că inevitabil, absolut sigur şi fără nici un dubiu, în toate cazurile cunoscute, viaţa este o maladie dăunătoare, dă frisoane, transpiraţii, bucurii, emoţii, sentimente, durere, împliniri, răstălmăciri şi, experienţa ne-o demonstrează, nu s-a găsit medicamentul care să ne vindece, iar în funcţie de rezistenţa fiecărui organism, mai devreme sau mai tîrziu, bolnavul decedează. Viaţa e o boală mortală. Ea se găseşte, uneori, în teatru.

'Finalul, pe *Traviata*, găseşte o sală total nepregătită', scrie în gînd Rareş Alboiu, cronicar şi responsabil de pagină la *Noul Foişor,* importantă revistă de curînd înfiinţată a timpilor morţi, emulînd gloria şi mizeria fostului oficios cultural al Partidului Civismului Naţional, care pînă nu demult reunise crema intelectualilor oportunişti – nu e greu să-ţi dai seama din ce parte bate vîntul, cînd te-ai născut în mijlocul furtunii. 'Strauss, hai că mai înţelegeam', scrie Alboiu, 'da' ce-are Verdi cu Dunărea, ce prost gust, măcar muzical, dacă nu teatral – nu, asta nu scriem, scriem aşa: 'de o ironie discutabilă, ultima intervenţie în soundtrack-ul spectacolului surprinde la început, după care devine pretext pentru aplauze' etc. etc. şi, în încheiere, 'România va fi bine reprezentată anul viitor la Avignon', gata, îmi merit cina.

Alboiu a luat locul fostului lider de opinie teatrală, Iosif Codreanu, nonagenar hîrşit în teatromanţie, mort nu demult, fără a fi regretat de nimeni, nu de bătrîneţe, aşa cum ar fi anticipat unii, ci lovit de un tramvai defect, care se retrăgea la depou. Imediat după moartea lui, s-au dat publicităţii dosarele din arhiva fostei securităţi, din care reieşea că, în tinereţe, Codreanu îşi cîştigase prin delaţiune poziţia de ziarist temut şi că turnase în jur de... vreo cincizeci de artişti, avocaţi, medici, ziarişti, prieteni apropiaţi, deportaţi sau executaţi în celulele de la Sighet şi Jilava. Toţi cei pe care îi ajutase să scrie în ziare importante, să ajungă critici de teatru respectaţi şi temuţi protestează, iar gruparea de opozanţi mai tineri care întotdeauna intrau în seria a doua la masă şi nu ajungeau să se sature niciodată, jubilează şi aduce noi dovezi, articole şi interviuri din diaspora – în scurt timp despre Codreanu nu se mai vorbeşte decît ca despre Ucigaşul din foaier, Criminalul din culise sau chiar Fantoma de la

operă. Odată cu spectaculoasele dezvăluiri se mai dezgroapă şi alte dosare: al eseistului catolic beneficiar al premiului Herder, fost colaborator cu poliţia politică, al teoreticianului şi nobilului profesor, emigrat din motive de persecuţie politică şi aciuat la Sorbona, dar care trimitea lunar prin poşta secretă rapoarte detailate despre scriitorii dizidenţi cu gura mare, al poetesei laureate, devenită senator, cu volume publicate în peste zece ţări europene, scriind balade vesele şi triste despre colegii ei de breaslă pe hîrtii avînd ca antet secera şi ciocanul, al celebrului regizor de film american de origine română care... criza se accentua, pînă cînd un critic literar mai curajos a-ndrăznit să demonstreze că dosarele erau contrafăcute, că de fapt întreaga arhivă a fostei securităţi arsese cam în aceeaşi proporţie cu biblioteca din Alexandria, iar noile dosare erau nişte falsuri, că era momentul să se înceapă reabilitarea, repunerea în drepturi, spălarea de noroi a unei întregi culturi împroşcate de noxele politice ale unor obscure forţe paramilitare...

... poţi să crezi sau nu, nimeni nu ştie care e adevărul, la fel ca şi despre existenţa bosului, dovezile pot fi contrafăcute, ceea ce nu dovedeşte că şefu' nu există. Nici că el există. 'Adică nu dovedeşte nimic, pe scurt', zice Cristian, 'doar că, fiindcă tot veni vorba, dacă mor înaintea ta, te rog să distrugi scrisorile mele, să ştergi memoria computerului meu, să-l desfaci pe urmă şi să-l vinzi în piaţa de purici ca piese de schimb, să dai foc hainelor mele şi fotografiilor, să nu mai existe nici o urmă din mine, Martina, te rog, te rog, da? Îmi promiţi?'

1 septembrie

Am visat că azi trebuia să fiu executată. Călăul era străbunicul meu, care mă iubea mult. M-a decapitat şi apoi m-a îngrijit, împreună cu asistentul lui – şi am continuat să trăiesc: fără cap. Atîta doar că nu vedeam. Deşi – vedeam. Aveam un ochi interior, vedeam o realitate în roşu toată – şi nu-mi mai era teamă de moarte. Făceam inclusiv pe ghidul – pe pipăite – şi umblam aşa, de colo-colo, fără cap. Iar călăul mă iubea foarte mult – pînă şi-a scos gluga şi am văzut, cumva, nu ştiu cum, am văzut, că era femeie. O femeie mare, roşie, care m-a îmbrăţişat. Şi era o îmbrăţişare foarte confortabilă, mă simţeam tare bine, eram protejată. Şi nu-mi mai era teamă de moarte.

23 septembrie

Mic glosar de termeni, pentru uşurarea aducerii aminte

A

actor – persoană charismatică, de expresie verbală şi corporală, care tinde, în general, spre statutul de funcţionar dramatic, uneori chiar spre statutul de înalt funcţionar dramatic, în cazuri extreme spre funcţii dramatic-politice, adesea avînd legături primejdioase cu teatrul.

Agatha – pseudonim al genialului inovator al tehnicilor narative romaneşti, Al. I. Surdu, cel mai popular autor de thriller-uri din Europa începutului de mileniu III. Cărţile lui, traduse în peste 80 de limbi, au fost dramatizate, au constituit surse de inspiraţie pentru regizori importanţi de teatru virtual, reproduceri de imagini procesate, telealbume kinetico-digitale, pînă la autori de computer games şi chiar soap. Studiul fundametal al filozofului dr. Heidi Gere (strănepoata cunoscutului actor american Richard Gere), asupra rupturilor metafizice determinate de PMS la femeia din Europa de Est, porneşte de la romanele acestui cunoscut scriitor. Se fac încă speculaţii asupra sexului său, dat fiind extraordinara putere de pătrundere în universul feminin şi cunoaşterea în detaliu a manifestărilor specifice. Cea mai recentă teorie speculează existenţa unui grup de scriitori reuniţi sub numele de *Agatha*, constituiţi în realitate într-o obscură revistă de provincie, undeva în Transilvania. Dar, deoarece nimic nu se ştie cu siguranţă despre acest uriaş artist, care a lăsat umanităţii capodopere ca *Timpul revolverului*, *Moartea la hotel Veneţia* sau cutremurătoarea *Doctor Phalustus*, roman experimental care a declanşat un val uriaş de sinucideri printre cititorii de vîrsta a treia, *Agatha* rămîne în continuare unul din cele mai tulburătoare mistere ale literaturii universale.

anamnesis destrudo – maladie pernicioasă, numită în literatura de specialitate şi boala îngerilor. Se pare că originile sînt genetice, iar cauza – un virus dispărut, care provoca mutaţii la nivel de ADN. Nu se cunosc cazuri la ora actuală, ultimele relatări asupra simptomelor provenind din secolul al XVIII-lea. Se manifestă prin crize de durată variabilă, însoţite de dureri indescriptibile, a căror lungime şi intensitate creşte o dată cu agravarea bolii, a.d. este ireversibilă şi incurabilă. Bolnavul îşi aminteşte lucruri netrăite, amănunte semnificative ale episoadelor imaginare ale vieţii sale, iar criptomnezia se accentuează odată cu creşterea frecvenţei crizelor. În timpul lor, subiectul intră într-o stare asemănătoare catalepsiei, din care se trezeşte singur, epuizat şi îmbătrînit.

B

Boroş, Vinicius – politician de orientare liberală, de formaţie avocat, care a adus o importantă contribuţie la formarea şi aplicarea doctrinei *novum forum* în ţările post-comuniste. Se lansează cu succes pe scena politică românească, face carieră diplomatică în afara ţării, sub mai multe guverne de orientări diferite, ceea ce îi dă răgaz să-şi scrie opera. Personalitate importantă a începutului de mileniu, este primul filozof politic cu sistem. Alături de Aldous Merriman şi Igor Barashnikov, este creatorul de doctrină şi fondatorul curentului socio-liberal.

C

cactus – v. parodia

critic (de teatru, n.n.) –variantă inferioară a clasei dominante a criticilor, provenită din rebuturi de critici literari, cu slabe cunoştinţe teoretice şi vagi abilităţi de *public relations*, în general circulînd în grupuri bine organizate şi hrănindu-se pe la premiere teatrale. Exemplarele singuratice sînt de obicei sfîşiate de haită. Poate fi uşor îmblînzit, dar nu este fidel şi nu aduce foloase omului.

călău – persoană însărcinată cu îndeplinirea sentinţei cu moartea. Se vorbeşte despre existenţa unei relaţii de complicitate între călău şi victima sa, bazată pe tendinţa umană către securitate compensatorie, de apropiere sau înţelegere, de supunere şi dragoste profundă, din partea victimei, în momentul morţii. Cel care dă moartea, împlinind o sentinţă, trebuie să aibă talent şi sensibilitate, să se apropie cu tandreţe şi milă de cel care va muri. Este identificat adesea, în mod subconştient, prin reversul imaginii, cu mama falică, cea de care depind toţi şi toate, care dispune de existenţa copiiilor săi. De aceea, poartă o mască, diferită, în funcţie de epocă şi cod social.

D

dramaturg – mamifer umanoid grafofil, bătrîn, bolnav şi, dacă nu e nici bătrîn, nici bolnav, atunci în curs de dispariţie, pentru care s-au creat rezervaţii în vestul Europei, numite: Royal Court Theatre, Maison Antoine Vitez, Bonner Biennale etc. La bulgari şi mai ales la români s-au menţinut cîteva exemplare împăiate, unice în Europa.

Dumnezeu – v. timp

E

empatie – fenomen psihic nepatologic de transpunere afectivă în psihologia altei persoane, prin intermediul imaginaţiei substitutive. Specific actorilor şi scriitorilor, îi face adesea să confunde realitatea obiectivă cu cea subiectivă.

F

frunză – mică prelungire, de culori şi forme diferite, a plantelor, cu ajutorul căreia poate fi mîncată lumina şi se poate orienta vîntul. Majoritatea celor care aparţin arborilor se desprind şi cad toamna, schimbîndu-şi culoarea, ca şi cînd ar fi arse. Mai mult ca sigur că lumina le mistuie, în roşu, galben, maroniu, negru.

G

gemini – In prima geminorum fucie, vir paratus ad seruiendum, virgam habens in dextera. Vultu hilari atque iocundo. In secunda, homo terram fondiens & laborans: iuxta quem tibicen nudis saltans pedibus & capite. In tertia Morio tibiam dextera gestans, in sinistra passerem & iuxta illum vir iratus apprehendens baculum.

H

hiperspaţiu – dimensiune virtuală de refugiu şi claustrare angelică.

L

lacrimi – secreţie cu o mare concentraţie de săruri, de etiologie necunoscută. Manifestare mai des întîlnită la femei decît la bărbaţi, lacrimile sînt mai mult semne iconice decît consecinţe ale suferinţei umane. De cele mai multe ori, ele marchează o dorinţă sau o nevoie, deşi uneori pot fi ‘vărsate’ la bucurie. În anumite culturi, semn al falsităţii şi iubirii interesate.

Lăsata Secului – ‘Ieri, pe la ora prînzului, un eveniment ciudat şi înspăimîntător a avut loc în centrul oraşului nostru: circa trei mii de femei au năvălit pe străzi, înarmate cu foarfece de forme şi dimensiuni diferite: de

croitorie, de grădinărit, de tuns... Fiecare bărbat întîlnit în cale era prins şi imobilizat. În urletele mulţimii de femei i se tăia apoi, cu cruzime, atributul cel mai important al masculinităţii sale: cravata.

Astfel a început şi anul acesta tradiţionalul carnaval de Lăsata Secului.'

(Dintr-un buletin întîmplător de ştiri)

M

moarte – stare de finalitate a trupului, caracterizată prin lipsa semnelor vitale, care duce în scurt timp spre descompunerea fizică şi eliberarea spirituală.

P

parabasis – digresiune, parte din comedia greacă în care autorul se adresează spectatorilor în nume propriu, prin extensie orice metodă sau artificiu tehnic narativ, prin care autorul se exprimă pe sine în mod direct, fără a se autointermedia cu ajutorul personajelor.

parodia – parodia aureispina elegans, parodia gracilis, parodia penincilata, parodia sanagasta, parodia otuyensis, parodia nivosa, parodia microthele, parodia erythrantha...

R

regizor – mutant teatral apărut la sfîrşitul secolului XIX în Europa Centrală, a cărui arie de răspîndire s-a extins apoi vertiginos, alterînd ecosistemul cultural şi ducînd la grave dezechilibre în natura spectacolului. Cu timpul, r. a preluat dominantele de caracter ale altor specii, la ora actuală putînd fi întîlnit în forme hibride: cap de

dramaturg, labe de scenograf, aripi de compozitor şi inimă uşoară de actor. Cu mari posibilităţi de adaptare şi supravieţuire în cele mai vitrege medii, r. poate fi domesticit, uneori chiar pus să facă munci înjositoare, spectacole de serviciu etc. În formele sale primitive, este oportunist, lacom, tiranic, orgolios, mincinos şi meschin. În varianta sa nobilă, rar întîlnită, este şi poet.

rîs – fenomen metafizic, pus adesea în relaţie în mod arbitrar cu veselia, dar fără a fi în mod firesc cauzat de aceasta. El poate apărea în alternanţă sau împreună cu lacrimile, se manifestă prin tensionarea muşchilor feţei sau/şi abdomenului, a căror relaxare survine tot fără nici o cauză aparentă. Aşa-numita 'boală a rîsului' are de asemenea cauze necunoscute şi, fiind foarte rară, nu i se cunoaşte remediul.

S

somn – Empedocle credea că somnul este cauzat de o răcire a sîngelui care este, susţine filozoful, vehiculul gîndirii. Diogene din Apolonia e convins că dormim atunci cînd sîngele nostru este, în mod gradat, înlocuit de aer. Anaxagoras spune şi el că somnul este determinat somatic de o uscare a puterii fizice. Galen, ca şi Hippocrat, în 'Corpus Hippocraticum', clasifică visele în funcţie de poziţia corpului în timpul somnului. Aristotel, în cartea sa 'De somno et vigilio', localizează centrul somnului şi al visului, în inimă.

Johannes Argenterius crede că nu există un centru al somnului, pe cînd Descartes însuşi îl localizează în ochiul pineal, pe care-l numeşte 'covarion'. Pînă la Freud, nimeni nu a abordat somnul în mod ştiinţific, deşi Freud n-a făcut altceva decît să deschidă cu ajutorul visului, o cale plină de exagerări şi interpretări tendenţioase, în a sa 'Traumdeutung'. Mai tîrziu, în secolul XX, Aserinski, Kleitman, Dement au demonstrat cu ajutorul REM că somnul este *un alt mod biologic de existenţă.*

T

Thespis – (sec. VI î.c.) tragedian grec, despre a cărui viaţă nu se cunoaşte nimic, din nici o sursă obiectivă. Se spune că el a inventat masca şi a introdus în teatru dialogul şi actorul, prin inventarea *personajului*, autorul însuşi, care vorbea cu Corul. Nici una din piesele lui nu a fost păstrată (nici măcar legendara *Oameni tineri*, avînd ca punct de pornire mitul lui Tezeu, rătăcitor prin lume), nu există fragmente autentice care să fi supravieţuit secolelor şi nu există nici o dovadă a faptului că ar fi trăit vreodată.

timp – continuum de substanţă necunoscută, atît de greu de imaginat, încît aproape că nu există. Unii cred că timpul şi Dumnezeu au multe în comun şi, deci, n-ar fi imposibil ca cele două entităţi să se identifice. Nimeni n-a demonstrat pînă acum că timpul este o fiinţă, dar s-a demonstrat convingător că este în afara şi în interiorul nostru, că n-are nici început nici sfîrşit, că poate fi cauza tuturor lucrurilor...

V

virus – creatură misterioasă şi periculoasă, diferită de orice altă formă de existenţă pămînteană. Nici viu, nici mort, virusul se aseamănă acelor *undead* (nosferatu etc), despre care se spune că populau pe vremuri pămîntul Transilvaniei.

În general, viruşii sînt mai mici decît lungimea obişnuită de undă a luminii, astfel ei se pot ascunde printre razele ei, ceea ce îi face invizibili. Nu pot fi văzuţi nici măcar cu un microscop obişnuit.

vis – experienţă a simţurilor pură (vizuală, auditivă, olfactivă etc), lipsită de orice elaborare conceptuală.

vrăjitoare – proiecţie colectivă a spaimei de moarte, persoană despre care se spune că ar fi pactizat cu diavolul.

1848 octombrie

M-am întors, look at me!, m-am întors, ce come-back spectaculos şi i-am lăsat pe toţi în ploaie, după ce m-au căutat ca nebunii. Da, am fugit, ce dacă, eram leşinat de frică, am intrat în hiperspaţiu, am riscat, fuck, man, cine nu riscă, ştiţi voi – şi să-şi mai rezolve ei problemele singuri. Au o eternitate la dispoziţie. Eu trebuia să-mi văd de aripioarele mele.

Tot Martina, săraca, ştiam eu că nu mă lasă la greu. Am făcut tîrgul rapid, în noaptea licitaţiei de la teatru. Mă obişnuiesc destul de greu cu noua mea înfăţişare, cel mai naşpa e să-l am frate pe muţunache ăla. Bine că a fost plecat două luni peste vară şi asta mi-a făcut viaţa mai uşoară. După ce-au dat teatrul în locaţie de gestiune, acuma ia lucrurile mai uşor. Ce hotel o să-i tragă, nene! Cu sală de conferinţe în locul sălii mari, cu piscină în subteran, adio osuar, bai-bai blestem şi un internet-cafe pe cinste în locul sălii mici, la intrarea din spate. În faţă, restaurant de lux, cu firmă cît un bloc-turn şi fîntîni arteziene luminate non-stop. The world is changing, man, asta e.

Teatru tot are oraşul, undeva pe o străduţă, în refectoriul fostei parohii reformate. Cristian a luat în mînă problema, şi-a tras o trupă independentă cu care face spectacole underground, iar Martina s-a însănătoşit, e evident, se simte mult mai bine, curînd îşi va relua meseria de ziaristă. A fost deosebit de felicitată pentru uluitoarea transformare, aproape fizică, de peste vară. I-a trimis şi lui Vinicius o carte poştală. Deocamdată atît. Am eu grijă să-i îndrept greşelile. Ce – nu e bine să te înţelegi cu toată lumea? Asta-i filozofia mea: să te împrieteneşti cu toţi. De asta şi povestesc aici, asta-i viaţa mea, e drept, nu toată, o părticică din ea, cea mai uşor de înţeles, să fie clar, aşa cred.

O singură dată mi-am mai povestit-o, man, pe la sfîrshitul secolului XIX, ce greşeală, fuck me, într-un grup de băieţi, care se ocupau cu rahaturi de-astea folclorice şi arhetipale – şi am păţit-o rău, adică unu' s-a trezit să

scrie o carte despre mine, plină de crap, cum că aş veni din Transilvania şi m-aş fi aciuat la Londra, că aş bea sînge, că m-aş da la puicuţe, tot aşa, cu un jurnal al unuia... o tîmpenie, mark my words, ca să revin la engleza ăluia care n-a-nţeles nimic, că de-aia m-am hotărît acuma să vorbesc şi eu, să-l dau de gol, fucking liar, că toată lumea l-a crezut, dom'le nu-nţeleg cum puteţi fi aşa fraieri, că romanu' ăla, pe care nici n-am reuşit să-l citesc decît pe jumate, man, n-avea decît un singur lucru adevărat, numele meu, adică unul dintre ele, mă rog, l-am purtat odată cu drag, dar era o glumă, man, era o aiureală, mă travesteam, înţelegeţi cum, habar n-aveam c-o să ia cineva în serios chestiile alea, eram şi... hm, high... e drept că, iar nu m-am uitat în fişier, asta-i problema mea, n-am răbdare, mă grăbesc, păi, dacă am atîtea de făcut! Pe bune, e naşpa rău dacă aţi ajuns să credeţi asemenea prostii, că ajungi să-ţi pui problema, man, dacă omenirea nu e cumva doomed, dacă n-are dreptate Mr. Tawn, că bosu' ar trebui să ia măsuri, s-o lase mai moale cu bomboanele gumate şi să ne hrănească cu vitamine, 8+2, fier şi magneziu, ca să nu ne surmenăm şi să facem faţă viitorului, să vă mai dăm şi vouă o mînă de ajutor că aţi luat-o razna rău. Vă aşteaptă un program de devirusare sever şi nu ştiu cîţi o să treacă pragul de toxicitate. Pregătiţi-vă, băieţi, că vine, se apropie, curăţaţi-vă singuri, cît mai e timp – dacă nu, vă curăţă bosu'.

Cam asta e. A, şi problema cu memoria s-a rezolvat. Am găsit toate fişierele puse deoparte. Computerul le rezolvă pe toate. Mai există doar ceva corespondenţă nelivrată, da' să-şi mai găsească şi pe altcineva, că eu m-am scos.

Şi cu asta – basta. Am pus punct. Happy-end. Să bem – pentru un sfîrşit fericit.

24/25 decembrie

Pe un ochi de geam, ilustraţii alb-negru: Brecht (nimeni nu-l recunoaşte, uvrier nenorocit cum e, parcă-i bunicu' verişoarei mele – aia nasoală, măritată cu Mr. Tawn, de-o cheamă Louise Ţifrea –, în salopetă, ca după greva muncitorilor de la Griviţa Roşie, cu tot cu ochelarii lui rotunzi de sîrmă), dedesubt două foi din atlasul de anatomie, un craniu şi un schelet întreg care are înfipt în tigvă un ac, din care picură o vopsea roşie, iar celălalt are într-o orbită o petală uscată de trandafir şi, pe lîngă obraz, trandafirul scuturat, cu tulpină cu tot. Lipite cu

bluetack. Între ele, un îngeraş într-o poză de bîlci – faţă de copil dulce-convenţional, ca Gretel din cărţile cu poveşti, zice: Aşa că n-ai uitat/ce mi-ai promis?

Iar, pe celălalt ochi de geam, culori. Albrecht Dürer, reproducere după celebrul autoportret, cel întunecat, nu cel luminos, un extras dintr-o scrisoare a lui Otto despre Angelus Silesius şi un bilet de tramvai din Praga. Dürer ţine în mînă o floare uscată de salcîm – are şase inflorescenţe pe o parte şi trei pe cealaltă – şi ea lipită cu acelaşi binecuvîntat bluetack.

Între geamuri, ceasul meu de buzunar, un kitsch de vreo două sute de ani, azi antique, atîrnă de mînerul ferestrei. Arată ora douăsuteunsprezece, treimiinouăsutedouăzecişitrei de minute, osutăcincizeci şi şapte de secunde. Fix. Acum. Gata, e osutăcincizecişiopt.